

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

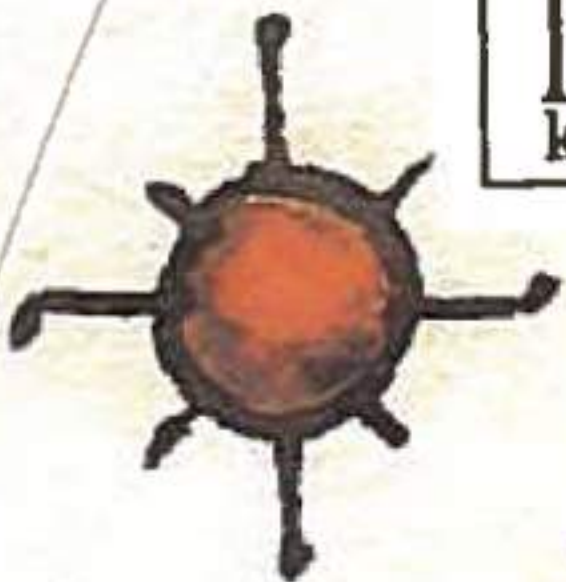
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

W. SHAKESPEARE

CYMBELINE

W. SHAKESPEARE

CYMBELINE

W. SHAKESPEARE CYMBELINE

William Shakespeare 1564 yılının 23 Nisan'ında Stratford-Upon-Avon/Warwickshire'de doğmuştur. Yaşamına ilişkin kısıtlı bilgilerin çelişkilerle dolu olmasına rağmen kilise, belediye ve saray kayıtlarından saygın ve maddi düzeyi yüksek bir aileden gelme olduğu anlaşılmaktadır. Stratford-Upon-Avon'da öğrenimini tamamlamış, 1582'de bir toprak sahibinin kızı olan ve kendinden sekiz yaş büyük Anne Hathaway ile evlenmiştir. 1585'de Stratford'tan ayrılmıştır. Bu yıllar, hakkındaki ilk atıfın görüldüğü 1592 yılı arasında yaşamı ile ilgili hiç birşey bilmiyoruz. 1613 yıllarında Stratford'a geri dönmüştür. 23 Nisan 1616 'da Stratford'ta ölen William Shakespeare yaşamı boyunca 37 oyun, 154 sone ve 2 uzun ve konulu şiir yazmıştır. Tüm oyunları 1623 yılında arkadaşları tarafından yayınlanmıştır.

W. Shakespeare'in Başlıca Eserleri :

- The comedy of Errors (1593, Yanlışlıklar Komedi)
- The Two of Verona (1595, Veronalı İki Centilmen)
- The Taming of the Sherew (1594, Hırçın Kız)
- Titus Andronicus (1594)
- Romeo ve Juliet (1595)
- The Tregedy of King Richard III (1593)
- V. Henry (1599)
- Julius Caesar (1600)
- Antony ve Cleopatra (1607)
- The Merchant of Venice (1597, Venedik Taciri)
- Atinalı Timon (1608)
- Hamlet (1601)
- Othello (1604)
- Kral Lear (1606)
- Macbeth (1606)

W. Shakespeare'in "Cymbeline" adlı eseri Variorum (Oxford) baskısından Prof. Dr.Engin UZMEN tarafından Türkçeleştirilmiş ve İmge Kitabevi Yayınları tarafından OCAK, 1992 tarihinde birinci baskısı gerçekleştirilmiştir.

W. SHAKESPEARE

CYMBELINE

Türkçesi: Prof. Dr. Engin UZMEN

İmge Kitabevi Yayınları : 39
Edebiyat Dizisi : 4
OCAK, 1992

İMGE KİTABEVI
Yayıncılık Paz. ve San. Tic. Ltd. Şti.
Konur Sok. No : 3
Kızılay / ANKARA
Tel : 118 19 42
Faks : 125 65 32

Baskı : Özkan Matbaacılık Ltd. Şti.
Kapak Baskısı : Lale Ofset

ISBN 975-533-017-8

ÖNSÖZ

William Shakespeare'in (1564-1616) oyunları kabaca altı kısma ayrılabilir: trajediler, komediler, İngiliz tarihi oyunları, Roma tarihi oyunları, problem oyunları (ya da 'karanlık komediler' ya da trajikomediler) ve romanslar. Bu sonuncu grupta genel olarak Shakespeare'in dram yazarlığı ve mesleği sona erer. Konumuz olan *Cymbeline* bu sonuncu grubun ilk oyunu olabilir ve yazılış tarihi 1608 ve 1610 yılları arasında olmalıdır.

Cymbeline, Britanya tarihinin efsanevî krallarından biridir. Avrupada Rönesans çağında bile gerçek tarihle efsanenin arasındaki farkın tam olarak anlaşılmamış olması yüzünden bu oyun bir İngiliz tarih oyunu olarak da görülebilirdi ancak *Cymbeline* tarih oyunlarından ziyade son grup oyunlarındaki romans özelliklerine sahiptir, bu özellikler ise Ortaçağlarda yazılmış olan romanslarla ve hatta klasik çağlardaki Yunan pastoral romansları ve onların taklitleriyle ortak bazı özellikler gösterir.

Bu arada adı geçen ve oyunumuzun anlaşılmasında önemli olan romans öğelerini kısaca açıklamak yararlı olacaktır. Olaylar dünyanın uzak yerlerinde ya da tarihin, karanlıklar içinde kalmış ve biraz da bu yüzden çekici bir gizeme sahip çağlarında geçer. Ağırlık noktası ilginç olaylar olduğundan kişilerin karakter özellikleri üzerinde fazla durulmaz. İyiler çok iyi ve kötüler çok kötüdür. Bazan beklenmedik bir şekilde kötü bir insan pişmanlık duyar ve iyi bir insan olur. Böylece, bu tür eserlerde beklenen mutlu sona yapay bir yolla da olsa erişilmiş olunur. Olayların yöneltilmesi ve mutlu sonun elde edilmesi için tanrısal güçlerin araya girmeleri durumuyla da sık sık karşılaşırız. Bu şekilde evrendeki açıklanamayan fakat etkisini ve hatta varlığını zaman zaman hissettiğimiz gizemi de yaşamış oluruz. Doğa üstü güçler de aynı işleve

sahiptirler. Özellikle *Cymbeline* oyununda anlaşılması ya da açıklanması zor bazı kişilerle, olaylarla karşılaşacak olursak bunları oyundaki romans öğelerine bağlayabileceğimizi göreceğiz.

Shakespeare'in bu son grup oyunlarında, yukarıda sözü edilenlerden başka ortak özelliklerle de karşılaşabiliriz. Doğa üstü ya da Tanrısal güçleri her zaman yeteri kadar hissederken merhametli bir Tanrının her an pek iyi gitmeyen olaylara müdahale ederek insanları mutlu edeceğini tahmin ederiz ve tahminizde yanılmayız. İnsanlar hata hatta günah işlemişlerdir fakat duydukları pişmanlık, acılar, çektikleri cezalar onların affedilmeleri ve gecikse de mutluluğa erişmeleri için yeterli olur.

Bu hata ve günah işleyen kişiler genellikle yaşlı ya da olgun kimselerdir ve bir önceki kuşağı temsil ederler. Çocukları dünyaya, hayata ve insanlara onlardan fazla sevgi ve inanç duyarlar ve babalarının affedilip mutluluğa kavuşmalarında büyük payları olur. Dikkati çeken diğer bir ortak nokta bu oyunlarda karşılaştığımız yaşlı baba ve genç kız arasındaki çok dokunaklı, olumlu ve yapıcı ilişkidir ki bunu erkek çocuk yerine kız çocuklar sahibi olan Shakespeare'in kişisel tutumuna bağlayan eleştiriciler çıkmıştır.

Oyunumuzda, nerede ise trajediye yol açabilecek olaylardan sorumlu olan kişi ancak bir ölçüde yaşlı baba olup daha ziyade Jachimo adlı kötü bir genç adam ve onun yalanlarına inanan genç koca sorumluluk sahibidirler. Yani iyiler de hata yapıp günah işleme ve felâketlere yol açma durumuna düşebilirler. Bazan felâketle karşılaşan fakat mutluluğa erişen kişi hiçbir hata işlememiş de olabilir, yani bu son grup oyunlarda, tam bir trajedide bulmayı beklediğimiz bazı özellikleri bulamıyoruz ki bunun sebebi Shakespeare'in yeni, trajik ve komik özellikler taşıyan bir çeşit trajikomedidenemesi olmalıdır.

Oyundaki en güçlü ve ilgi çekici kişi, kadın kahraman Imogen'dir. Kadın kahramanların dramda önem kazanması

Rönesansta görülür ve Shakespeare'den birkaç yıl önce eser vermeye başlamış Lyly ve özellikle Greene gibi oyun yazarlarının komedilerinde erkek kahramanla aynı düzeye gelirken Shakespeare'in romantik komedilerinde erkek kahramanlardan daha önemli olurlar. Bu kadınlar güzel, şefkat dolu, sevgi ve hürmet ilham eden, insiyatif sahibi, sabırlı, kötülükleri derhal affetmeğe hazır kimselerdir. Bu komedi kadınları bazı değişikliklerle Shakespeare'in son oyunlarında da karşımıza çıkar. Bu arada, gene eski komedilerde olduğu gibi erkek kıyafetine girerler ve bu oyunda göreceğimiz şekilde hüzün ögesini güçlendirirler.

Shakespeare bu oyunda efsanevî Britanya'yı, eski Roma ve Romalılar, Rönesansın ahlâk kurallarından uzak İtalyasını birleştirirken çok çeşitli, bazan hüzünlü bazan güldürücü olayları, renkli kişileri, bir araya getirip bizimkinden hem çok farklı hem de onu daha iyi anlamamıza yarayan bir dünya ortaya çıkarmıştır.

Engin Uzmen

Oyundaki Kişiler

Cymbeline	:	Britanya Kralı
Cloten	:	Kraliçenin önceki kocasından olan oğlu
Posthumus Leonatus	:	Bir bey, Imogen'in kocası.
Belarius	:	Sürülmüş bir lord, takma adı Morgan
Guiderius } Arvigarus }	:	Morgan'ın oğulları sanılan, gerçekte Cymbeline'in oğulları olan gençler. Takma adları (sırasıyla) Polydore ve Cadwal
Philario	:	Posthumus'un arkadaşı Romalı
Jachimo	:	Philario'nun arkadaşı Romalı
Caius Lucius	:	Roma ordusunun kumandanı
Pisanio	:	Posthumus'un uşağı
Cornelius	:	Bir doktor
Bir Romalı yüzbaşı		
İki Britanyalı yüzbaşı		
Philario'nun arkadaşı bir Fransız		
Cymbeline'in sarayından iki lord		
Cymbeline'in sarayından iki bey		
İki hapisane gardiyanı		
Kraliçe	:	Cymbeline'in karısı
Imogen	:	Cymbeline'in önceki karısından olma kızı
Helen	:	Imogen'in nedimesi

Lordlar, Hanımlar, Roma Senatörleri, Romalı halk temsilcileri, bir kâhin, bir Hollandalı, bir İspanyol, Müzisyenler, Yüzbaşılar, Askerler, Haberciler, Uşaklar

BİRİNCİ PERDE

Birinci Sahne

(Britanya, Cymbeline'in Sarayının Bahçesi.)
İki bey girer.

- I. Bey — Kiminle karşılaşsan yüzü asık, kaşları çatık. Zaten bütün saraylılar, daima, kaderlerini çizen yıldızlardan ziyade Kralın ruh halini izlerler.
- II. Bey — Peki ama, ne oluyor?
- I. Bey — Kral, biliyorsun, yakınlarda dul bir kadınla evlendi. Kızını bu kadının tek oğluna vermek istedi. Kız, fakir ama şerefli bir beye kaçtı, onunla evlendi. Prensesin kocası sürgüne gönderildi, kendisi hapiste. Herkes kederli görünüyor ama bana sorarsan Kralın içi yanıyor.
- II. Bey — Yani Kraldan başka üzülen yok mu?
- I. Bey — Tabi Prensesin kocası da. Bir de oğlunun evliliği suya düşen Kraliçe. Fakat, saraylılar bu durumdan memnunlar. Yüz ifadelerini Kralın o anki haline göre ayarlasalar da bir saraylı bile yok ki kaşları çatıkken yüreği neşeli olmasın.
- II. Bey — Peki ama neden?
- I. Bey — Prensesle evlenme fırsatını kaçıran o herif sözü bile edilmeyecek kadar berbat da ondan. Kocasısı ise, ah zavallı, zaten bu yüzden sürüldü ya, bütün dünyada onun bir benzerine arasanız, bulsanız, genç de onun yanında sönük kalır. Böyle güzel bir görünüş ve onun altında bu çeşit

bir ruh, sanırım ondan başka hiç kimsede bulunmaz

II. Bey

— O, göklere çıkarıyorsun.

I. Bey

— Ancak kendi içinde yükseltiyorum, hatta meziyetlerinin hakkını tam veremiyor, hakkını yiyorum.

II. Bey

— Adı ne, kimin nesi?

I. Bey

— Şeceresini tam bilemiyorum. Babasının adı Sicilius'tu, Romalılara karşı Cassibelan'ın yanında şerefle çarpışmış ama ünvanlarını, şanla ve herkesin takdirini kazanan, başarıyla hizmet ettiği Tenantius'tan almıştı. Böylece ona ayrıca, Leonatus dediler. Konuştuğumuz delikanlıdan önce iki oğlu daha vardı. Sürüp giden savaşlarda kılıçları ellerinde öldüler. Bu yüzden yaşlı ve evlâtlarına çok düşkün olan babaları o kadar gam çekti ki hayatı sona eriverdi. Sözüünü ettiğimiz delikanlıya hamile olan annesi, oğlu doğarken can verdi. Kral bebeği yanına aldı ve Posthumus Leonatus adını verdi, büyüyünce mabeyncilerine kattı. Posthumus'un boş zamanlarına sığabilecek bütün bilgileri aldırdı. Posthumus bu bilgileri, bizim nefes aldığımız gibi, kendisine verilirken öğreniyordu. Daha gençken olgunlaştı. Herkese izin verilmediği halde o sarayda kalıyordu. Böylece herkesin övgü ve sevgisini kazandı, gençlere örnek olurken olgun yaştakilcre, adeta kendilerine çekidüzen verecekleri bir ayna vazifesini görüyor ve ihtiyarların yanında da onları ellerinden tutup yol gösteren bir çocuk oluyordu. Uzağa gitmeye ne hacet? Bu evlilik onun sürülmesine yol açıyorsa da Prenses gibi değeri herkesçe

malûm birinin Posthumus'u tercih etmesi onun meziyetlerini, nasıl bir insan olduğunu açıkça gösteriyor.

- II. Bey — Bunları söylemesen de ona saygım var. Ama lütfen söyler misin, Kralın Prensesen başka çocuğu yok mu?
- I. Bey — Şimdi tek çocuktur. Öğrenmek istiyorsan dinle. Kralın iki oğlu vardı. Büyük üç yaşında, diğeri kundaktayken odalarından kaçırıldılar. Bugün bile nerede olduklarını bilen yok.
- II. Bey — Ne zaman oldu bu?
- I. Bey — Yirmi yıl kadar önce.
- II. Bey — Bir Kralın çocukları bu kadar kolay kaçırılsın, bu kadar dikkatsizce korunsun ve araştırma o kadar yavaş sürsün ki hâlâ izleri bulunamasın...
- I. Bey — Ne kadar garip gelirse gelsin, ihmâl ne kadar gülünç olursa olsun, doğru.
- II. Bey — İnanıyorum anlattıklarına.
- I. Bey — Şimdi çekilelim. Bak, Posthumus, Kraliçe ve Prenses geliyor.
(Kraliçe, Posthumus ve Imogen girer.)
- Kraliçe — Kızım, emin ol ki benim o iftiraya uğrayan pek çok üvey anne gibi olmadığımı, sana kötü gözle bakmadığımı anlayacaksın. Senin gardiyanın durumundayım, ama bu gardiyan, hürriyetini engelleyen kapının anahtarını sana kendi elleriyle teslim edecek. Sana gelince, Posthumus, güvenmiş olan Krala sözümü dinletir dinletmez herkes senin avukatlığını yaptığımı görecektir. Vallahi Kral hâlâ hiçdetli. Aklınızı kullanın, verdiği cezaya sabırla katlanın.
- Posthumus — Majesteleri, bugün ayrılıyorum.

- Kraliçe** — Gitmezsen cezasının ne olacağını biliyorsun. Kral bir araya gelip konuşmanızı yasakladı ama ben engellenen aşkın verdiği azabı anlarım. Onun için bahçede biraz dolaşayım. (Çıkar)
- Imogen** — İki yüzlü kibarlık! Bu zalim kadın insanı hem yaralıyor hem de yaralarını okşuyor. Sevgili kocacığım, babamın öfkesinden endişeliyim ama kutsal görevimi biliyorum, bana ne yaparsa yapsın. Artık git. Burada ben her an, beni hayattan soğutan kızgınlık dolu gözlere tahammül edeceğim. Tesellim, seni bir gün yeniden görme ümidi olacak.
- Posthumus** — Kraliçem, hanımım, sevgili eşim, ağlama. Yoksa bir erkeğe yakışandan daha yumuşak olduğumu anlayacaksın. Şimdiye kadar sadakat yemini etmiş en sadık koca olarak kalacağım. Romada, babamın arkadaşı olan, benim sadece mektuplarından tanıdığım Philario adlı birinde kalacağım. Kraliçem, oraya gönder mektuplarını. Her kelimeni gözlerimle içeceğim, mürekkep zehir bile olsa. (Kraliçe girer)
- Kraliçe** — Lütfen kısa kesin. Kral gelirse bana hiddetlenip kimbilir neler yapar. (Seyircilere) Kralı bu tarafa yollayacağım. Ona ne zaman bir kötülük etsem, aramız düzelsin diye o kötülükleri canla başla yutar. (Çıkar)
- Posthumus** — Vedalaşmamız hayatımızın sonuna kadar da sürse beraber olma arzumuz artar. Hoşçakal.
- Imogen** — Biraz dur. Birkaç dakika için bile gidiyor olsan bu kadar vedalaşma çok kısa. Canım, bak. Bu elmas yüzük annemindi. Al bunu, sevgilim. Onu sakla, ta ki ben ölmüş olayım ve

- sen de bir başkasıyla evlenmek isteyesin.
- Posthumus** — Ne, başkası mı? Merhametli tanrılar, bana şimdiki karımı bağışlayın ve başka bir kadınla evlenmemdense canımı alın. (Yüzüğü parmağına takarak) Aklım başımda oldukça hep, hep burada kal! Güzelim, sevgilim, nasıl beni alma bahasına çok şeyler kaybettinse, küçük değıstokuşlarımızda da ben kârlı çıkıyorum. Benim için bunu, bu aşk kelepçisini tak. İşte, en güzel mahpusun bileğine takıyorum. (Bileğine bir bilezik takar.)
- Imogen** — Ah, tanrılar! Bir daha ne zaman görüşeceğiz? (Cymbeline ve Lordlar girer.)
- Posthumus** — Kral geldi!
- Cymbeline** — Alçak mahlûk, defol, gözlerim görmesin seni. Bu emrimden sonra da sarayımı aşağılık vücudunla kirletmeye devam edersen ölümdür cezan. Git, haydi. Varlığın beni zehirliyor.
- Posthumus** — Tanrılar sizi ve bu saraydaki iyileri korusun. Gidiyorum. (Çıkar.)
- Imogen** — Ölümde bile bundan daha derin bir acı olamaz.
- Cymbeline** — Hain yaratık. Bana dayanak olacak yerde beni mezarıma sürüklüyorsun.
- Imogen** — Efendim, lütfen, hiddetlenip kendinize zarar vermeyin. Bütün ızdırapları, bütün korkuları geride bırakan bu tatlı acı, öfkenizi hiçe saydıyor.
- Cymbeline** — Bu ne itaatsizlik, bu ne imansızlık!
- Imogen** — Umudum kalmadı tanrılardan, belki onun için imansızım.
- Cymbeline** — Halbuki Kraliçemin tek oğluyla evlenebilirsin.
- Imogen** — Tanrılar beni seviyormuş ki evlenir edim. Tüyleri dökülmüş bir atmaca yerine bir

kartalla evlendim.

- Cymbeline — Bir dilenciyle evlendin. Tahtımı bir adilik yuvası mı yapacaktın?
- Imogen — Aksine, tahtınıza şeref kattım.
- Cymbeline — Aşağılık kız!
- Imogen — Efendim, Posthumus'a aşık oluşum sizin suçunuz. Onu benim oyun arkadaşı olarak yetiştirdiniz. Dünyanın en iyi kadınına lâyıktır. Benim için çektikleri benim değerimi aşar.
- Cymbeline — Aklını mı kaçırdın sen?
- Imogen — Herhalde efendim. Tanrılar korusun beni. Keşke bir öküz çobanının kızı olsaydım, Leonatus da komşu çobanın oğlu olsaydı.
- Cymbeline — Budala seni—
(Kraliçe girer.)
Gene beraberdiler. Emrimi yerine getirmedi. Al götür bunu; odasına kilitle.
- Kraliçe — Lütfen hiddetlenmeyin, efendim; sakın olun. Sevgili kızım, sen de sus. Sevgili Kralım, işi bize bırakın, siz de iyice düşünüp taşının ve içinizi rahat tutun.
- Cymbeline — Her gün kanından bir damla kaybedip solsun, vaktinden önce ölüp bu akılsızlığının cezasını çeksin. (Cymbeline ve Lordlar çıkar.)
- Kraliçe — Canım, sen de biraz itaatli ol.
(Pisanio girer.)
İşte uşağın geldi. Efendi, ne haber?
- Pisanio — Oğlunuz, efendime kılıç çekti.
- Kraliçe — Ne? Umarım kimseye birşey olmadı?
- Pisanio — Olabilirdi ama efendim bunu doğuş değil de spor olarak kabul etti ve orada bulunan bir bey onları ayırdı.
- Kraliçe — Buna çok sevindim.
- Imogen — Oğlunuzun babamla arası çok iyi, hep onu

destekliyor. Bir sürgüne kılıç çekmek! Ne cesur bir soylu! Keşke onları ayıracak kimsenin olmadığı bir tenhada döğüşselerdi, benim elimde bir iğne olsaydı da geri çekilene onu batırsaydım. Efendinden niye ayrıldın?

Pisanio — Öyle emretti, benim kendisiyle limana kadar gelmemi istemedi, emirleriniz olunca neler yapmam gerektiğini söyledi.

Kraliçe — Ne sadık bir uşağın var. Bütün varlığımla eminim ki hep öyle kalacak.

Pisanio — Majestelerine bütün saygılarımla teşekkür ederim.

Kraliçe — Haydi, biraz dolaşalım.

Imogen — Rica edeyim, daha sonra konuşuruz. Zaten bu arada kocamı geçireceksiniz. Şimdilik yalnız kalmak istiyorum.

İkinci Sahne

(Bir meydan)

Cloten ve iki Lord girer.

I. Lord — Efendimiz, fazla hareket sizi teke gibi kokuttu, gömlek değiştirmenizi tavsiye ederim.

Cloten — Gömleğimde kan olsaydı değiştirirdim. Canını yaktım mı onun?

II. Lord — (Seyircilere) Nerde, canını bile sıkmadı.

I. Lord — Canını acıtmak mı? Vücudu delik deşik. Bir taraftan bakın, öbür tarafı görürsünüz.

II. Lord — (Seyircilere) Aslında kılıcı sanki bakkala, kasaba borçluymuş gibi hiç ortalıkta görünmedi.

Cloten — Korkak herif karşımda duramadı.

II. Lord — (Seyircilere) Öyle ya, durmadan sana karşı

kaçtı.

- I. Lord — Size karşı durmak mı? Ne haddine! İmkân bulsa, öbür ucuna kaçırdı dünyanın.
- II. Lord — (Seyircilere) Haydi oradan. Bir milim bile çekilmedi. Vay kuklalar vay.
- Cloten — Keşke bizi ayırmasalardı.
- II. Lord — Keşke. O zaman yerde ne uzunlukta bir budalanın uzandığını görürdük.
- Cloten — Bir de Prenses beni reddedip bu herife aşık oluyor.
- II. Lord — (Seyircilere) Doğru tercih yapmak günahsa Prenses cehennemlik.
- I. Lord — Efendim, size her zaman söylediğim gibi Prensesin güzelliği ve akli eşit değil. Görünüşü güzel ama aklını yansıtmıyor.
- II. Lord — (Seyircilere) İyi ki insanları aydınlatan bir güneş değil o, yoksa bu kadar budaladan yansıyan ışık, kendi gözlerini bile kamaştırırdı.
- Cloten — Ben daireme dönüyorum. Keşke bir yaralamayla bitseydi bu dövüş.
- II. Lord — (Seyircilere) Ben bunu istemezdim, meğerki yaralanan bu soytarı olsaydı. Eh, o da kayıp sayılmazdı.
- Cloten — Bizimle geliyor musunuz?
- I. Lord — Emrinizdeyim efendimiz.
- Cloten — Haydi, hep birlikte gidelim.
- II. Lord — Başüstüne efendim.

Üçüncü Sahne.

(Cymbeline'in Sarayında bir oda)
Imogen ve Pisanio girer.

- Imogen** — Ah, keşke limanın bütün sahillerine uzanıp her gemiyle konuşabilseydin. Yazacak olursa ve ben alamazsam, idam mahkûmuna gelen af kâğıdının kaybolması gibi bir şey olur bu. Sana en son ne söyledi?
- Pisanio** — Hep kraliçesi, kraliçesi.
- Imogen** — Mendil de salladı mı?
- Pisanio** — Ayrıca salladığı mendili öptü de, hanımım.
- Imogen** — Ah, duygusuz kumaş parçası; benden daha talihli. Hepsi bu mu?
- Pisanio** — Hayır, hanımefendi. Birbirimizi görüp diğerlerinden ayırabildiğimiz sürece güverteden ayrılmadı, ruhundaki dalgalanmaları, kendi kendisinin yavaş gitme arzusunu fakat geminin hızla süzülüşünü en iyi anlatırmış gibi elindeki mendili, eldiveni, şapkayı hiç durmadan salladı.
- Imogen** — Rıhtımdan ayrılmadan önce onun ufukta küçücük bir nokta kadar olmasını bekleseydin.
- Pisanio** — Öyle yaptım, hanımım.
- Imogen** — Ah, ben onu küçülüp gözden kaybolana kadar daha fazla görmek için göz kaslarımı nasıl zorlardım! Hatta gözden kaybolduktan sonra da bakar, sonra dönüp ağlardım. Pisanio, ondan ne zaman haber alırsın dersin?
- Pisanio** — İçiniz rahat olsun, hanımefendi, ilk fırsatta.
- Imogen** — Doğru dürüst vedalaşmadık bile; halbuki söyleyecek ne güzel şeylerim vardı. Belli vakitlerde onu nasıl düşüneceğimi, neler düşüneceğimi söyleyemedim, İtalya'daki güzel

kadınların, onun bana beslediği sevgiye ve benim şerefime ihanet etmesine izin vermediğine yemin ettirmeden önce, sabahları altıda, öğlende, geceyarısı onun için dua edeceğim için bu saatlerde onun da dua ederek benimle buluşmasını isteyemeden önce, iki güzel kelimenin arasına sıkıştırdığım bir ayrılık öpücüğü veremeden önce, tomurcukları dökken sert, soğuk kuzey rüzgârı gibi babam geliverdi.

(Bir nedime girer.)

- Nedime — Hanımefendi, Kraliçe majesteleriyle görüşmeyi arzu ediyor.
- Imogen — Dediklerimi hemen yap. Ben Kraliçenin yanına gidiyorum.
- Pisanio — Derhal, hanımefendi. (Çıkarlar.)

Dördüncü Sahne

(Roma. Philario'nun Evi)

Philario, Jachimo, bir Fransız, bir Hollandalı ve bir İspanyol girer.

- Jachimo — İnanın, efendim, onu Britanya'da gördüğüm zaman şöhreti gittikçe yayılmaktaydı, şimdi sahip olduğu değere erişeceği bekleniyordu. Gene de, mcziyetleri liste halinde adeta yanında durduğu halde ona şaşkınlık duymadan bakabiliyordum.
- Philario — Ama, şimdi onun içini ve dışını süsleyen güzellikleri henüz tamamen kendisine maletmiş olduğu günlerden söz ediyorsunuz.
- Fransız — Onu Fransa'da gördüm. Orada onunla boy ölçüşecek çok kimse vardı.

- Jachimo** — Prensesle evlenmesine gelince, bu onun kendi üstünlüğünden ziyade Prensese nasıl göründüğüyle ilgili ve bu da onu gerçeğe uymayan bir ışık altında gösteriyor.
- Fransız** — Arkadan da sürülmesi geliyor.
- Jachimo** — Evet, ayrıca da bu üzücü ayrılığa yas tutanlardan, yani Prensesin adamlarından destek görmesi onun bu kadar abartılmasına yol açıyor. Böylece Prensesin hareketini de uygun bulmuş görünüyorlar. Yoksa kendinden aşağı fakir biriyle evlenme kararının hatalı olduğu küçük bir eleştiriyile anlaşılırdı. Fakat nasıl oluyor da sizinle kalıyor? Nereden çıktı bu tanışıklık?
- Philario** — Babasıyla yanyana çarpıştık. Ona çok borçluyum, hayatımı da. Britanyalı genç geliyor işte. Onu yüksek seviyede bir bey gibi, iyi tanıdığınız biri gibi ağırlayın.
(Posthumus girer.)
Hepinizden rica ediyorum, soylu bir dostum olarak size takdim ettiğim bu beyle iyi arkadaş olun. Onun ne kadar değerli bir insan olduğunu yüzünüze karşı söylemektense bunu sonradan sizin bizzat görmenizi tercih ederim.
- Fransız** — Beyefendi, Orleans'ta zaten tanışmıştık.
- Posthumus** — O zamandan beri bana o kadar nezaket gösterdiniz ki borcumu sonsuza kadar ödemeye çalışsam bile gene size borçlu kalırım.
- Fransız** — Basit bir hareketimi büyütüyorsunuz, efendim. Memleketimle sizin aranızı bulduğum için memnunum. O kadar basit ve önemsiz bir mesele yüzünden birbirinizi öldürme amacıyla düello etmeniz yazık olurdu.
- Posthumus** — Affınızı dilerim efendim, o zamanlar dünyayı gezen bir gençtim ve başkalarının tecrübe-

leriyle hareket etmekle beraber söyleneni kabul etmekten de kaçınıyordum. Gene de, kusuruma bakmayın ama, iddiam tamamıyla önemsiz değildi.

Fransız — Hayır, efendim, hayır. Kararı düelloya bırakmak... Hem de öyle iki yiğittiniz ki büyük bir ihtimalle ya birbirinizi yaralar ya da öldürürdünüz.

Jachimo — Nezaketsizlik olmazsa anlaşmazlığın ne olduğunu sorabilir miyiz?

Fransız — Elbette. Herkesin içinde vuku bulan bir münakaşaydı. Şüphesiz anlatmaya değer. Dün geceki tartışmamıza benziyordu; hani herbirimiz kendi ülkemizin kadınlarını övüyorduk ya; işte bu bey de o gün kendi sevgilisinin Fransa'daki en az bulunur hanımlardan daha güzel, daha erdemli, daha akıllı, daha iffetli, daha sadık ve aldatılması daha zor olduğunu iddia ediyordu, hem de aksini söyleyeni düelloya davet ederek.

Jachimo — Ya bu hanım artık yaşamıyor ya da beyimiz bu güne kadar fikrini değiştirmiştir.

Posthumus — O, hâlâ bütün erdemleriyle hayatta ve ben de hâlâ aynı fikirdeyim.

Jachimo — Gene de onun İtalyan kadınlarına üstün olduğunu söyleyemezsiniz.

Posthumus — Şimdi, onun hayranı olmaktan ziyade sevgilisi ve kocası olduğum halde onunla övünmüyorum fakat Fransa'dakine benzer bir iddiayla karşılaştığım için o zaman onun için söylediklerimi aynen tekrarlıyorum.

Jachimo — Bu kadar güzel ve iyi bir kadın —güzellikle iyilik birlikte olmalı ya— Britanya'nın sahip olamayacağı bir şey. Yüzüğünüzdeki elmasın gördüğüm pekçok elmastan daha

parlak olduğu gibi hanımınız gördüğüm pekçok kadından daha güzel olsa da pekçok kadının ondan üstün olduğuna inanıyorum. Yani ben henüz en kıymetli elması görmedim, siz de en değerli kadını.

- Posthumus — Sevgilimi, ona verdiğim değer ölçüsünde övdüm; bu taş için de aynı şeyi söyleyebilirim.
- Jachimo — Sizce kıymeti nedir?
- Posthumus — Dünyadaki herşeyden fazla.
- Jachimo — Ya hanımınız hayatta değil ya da siz bu taş ondan daha fazla kıymet veriyorsunuz.
- Posthumus — Yanılıyorsunuz. Taşımı satın alacak servet mevcutsa satılabilir; o kadar meziyetli bir insan varsa ona hediye edilebilir. Diğeri satılamaz, sadece tanrıların hediyesidir.
- Jachimo — Yani tanrıların size hediyesi?
- Posthumus — Evet, ve tanrıların izniyle onu hep muhafaza edeceğim.
- Jachimo — Kanunen size ait olabilir ama, bilinmez, komşu havuzlara garip kuşlar iner bazan. Yüzüğünüz de çalınabilir. Ne oldu o zaman büyük övgülerinize? Biri, insan zaaflarına sahiptir, diğeri rastlantıların malıdır. Kurnaz bir hırsız veya bu güzelliğe sahip bir bey her ikisini de elde etmeyi deneyebilir.
- Posthumus — Karım şerefine sahipken veya değilken onun zayıf olduğunu ima ediyorsanız söyleyeyim ki İtalyanızda karımın iffetini altedecek özellikte bir bey yoktur. Bol bol hırsızlarınız olduğundan hiç kuşku duymuyorum ama yüzüğümün çalınacağından da korkmuyorum.
- Philario — Beyler, bunu burada bırakalım.
- Posthumus — Memnuniyetle efendim. Bu değerli beye teşekkür borçluyum, beni bir yabancı gibi karşılamadı, hemen içli dışlı oluverdik.

- Jachimo — Onunla tanıştırlırsam şimdi konuştuğumuzun en fazla beş misli uzunluğundaki bir konuşmadan sonra hanımınızın gönlünü kazanıp onu elde ederim.
- Posthumus — Yapamazsınız, efendim.
- Jachimo — Bu konuda yüzüğünüze karşı, değeri ondan fazla olan bütün malımı mülkümü ortaya koyabilirim. Aslında bu iddiam onun iffetinden fazla sizin aşırı güveninizi hedef alıyor ve gücenmeyin diye söylüyorum, kim olursa olsun dünyadaki her kadın için böyle bir iddiaya girerim.
- Posthumus — Bu inancınız sizi çok yanıltıyor. Şüphem yok ki böyle bir teşebbüs sizi lâayık olduğunuz şeyle karşı karşıya bırakacaktır.
- Jachimo — Neymiş o?
- Posthumus — Red cevabı. Fakat, sizin tabirinizle, bu teşebbüs daha fazlasını hak eder—size haddinizi bildirmek.
- Philario — Beyler, artık yeter. Bu tartışma birden bire ortaya çıktı, aynı şekilde sona ersin. Lütfen barışın, birbirinizle dost olun.
- Jachimo — Söylediklerimi isbat etmek için servetimi ve gerekirse komşumunkini bu bahse koymaya hazırım.
- Posthumus — Hangi kadının iffetini denemeyi düşünüyorsunuz?
- Jachimo — Sizin tabiriyle; madem ki onun iffetinden bu kadar eminsiniz. Sizin yüzüğünüze karşı on bin düka altını koyuyorum. Sadece beni hanımınızın bulunduğu saraya takdim edin ve onunla bir kere daha görüşmem için fırsat tanıyın. Hanımınızın bu kadar eşsiz olduğuna inandığınız sadakatini oradan alıp buraya getireceğim.

- Posthumus** — Sizin altınlarınıza karşı ben de o kadar altın koyuyorum. Bu yüzüğe elim kolum kadar değer veriyorum; o benim ayrılmaz bir parçamdır.
- Jachimo** — Korkuyorsunuz ve korkmakla da akıllılık ediyorsunuz. Kadınların etinin gramını milyona bile alsanız onu kirlenmekten koruyamazsınız. Neyse, akıllandığınızı görüyorum, korkunuz buna işaret ediyor.
- Posthumus** — Herhalde bu şekilde konuşmak sizin huyunuz. Umarım bazan ciddi şeyler de söylüyorsunuz.
- Jachimo** — Sözlerim ağızımdan çıkınca onlardan ben sorumluyum ve yemin ederim ki söylediklerimin bütün sonuçlarına katlanmaya hazırım.
- Posthumus** — Öyle mi? Peki, dönüşünüze kadar yüzüğümü size ödünç vermiş olayım. İddiamızı yazıya dökelim. Karımın iyiliği sizin aşağılayıcı düşüncelerinizin boyunu kat kat aşar. Bu iddia için size meydan okuyorum. İşte yüzüğüm.
- Philario** — Böyle bir iddiaya müsaade etmiyorum.
- Jachimo** — Artık çok geç, geri dönemeyiz. Karınızın vücudunun en kıymetli parçasına sahip olduğumu isbat edemezsem on bin altınım sizin olacak, yüzüğünüzü de iade edeceğim. Karınız inandığınız derecede namusluysa ve eli boş dönersem mücevheriniz ve altınlarım sizindir; şu şartla ki beni saraya takdim edesiniz.
- Posthumus** — Şartları kabul ediyorum. Madde madde yazalım. Yalnız bir şey daha var. Karımı elde etmeye çalışır ve başarılı olduğunuzu bana kabul ettirerseniz artık düşmanınız olmam; tartışılmaya değmez bir kadın olduğu ortaya çıkmış olur. Onu baştan çıkarmadığınız anlaşılırsa karım hakkındaki kötü fikirleriniz ve onun iffetine tecavüze

yeltenmenizin karşılığını kılıçlarımız verecek.

- Jachimo — Tamam, el sıkışalım ve bunları avukata yazdıralım. Ben de hemen Britanya'ya hareket edeyim, yoksa bu konuşmalar boşa gidebilir. Gidip altınları getireyim ve bu iki iddiamızı kâğıda döktüreyim.
- Posthumus — Kabul.
(Posthumus ve Jachimo çıkarlar.)
- Fransız — Ne dersiniz? Bu iddia gerçekleşir mi?
- Philairo — Sinyor Jachimo asla fikrinden caymaz. Lütfen onlarla beraber gidelim. (Çıkarlar.)

Beşinci Sahne

- (Cymbeline'in Sarayında bir salon.)
Kraliçe, Nedimeler ve Cornelius girer.
- Kraliçe — Gidin, çiğ kalkmadan o çiçekleri koparın. Acèle edin. Onların nerede olduğunu kim biliyor?
- I. Nedime — Ben biliyorum, hanımefendi.
- Kraliçe — Gidin öyleyse.
(Nedimeler çıkarlar.)
Doktor, ilâcı getirdin mi?
- Cornelius — Getirdim, majesteleri. Burada, buyurun.
(Küçük bir kutu verir.)
Fakat haşmetmeap, kusuruma bakmazsanız sorabilir miyim acaba? Vicdanımı rahatlatmak için. Neden bu zehri hazırlamamı emrettiniz? Yavaş öldürür ama kesinlikle öldürür.
- Kraliçe — Böyle bir soruyu sorabildiğin için şaşıtm, doktor. Hep bana hocalık etmedin mi? Bana parfümler yapmayı, çiçeklerin özünü çıkarmayı, onları muhafaza etmeyi bana

öğreten sen değil misin? Kral bile benim ik-
sirlerim için bana yalvarıp yakarmaz mı?
Bu sanatta bu kadar ilerledikten sonra bazı
denemeler yaparak bilgimi genişletmem bu
kadar garip mi? Yoksa ben çok kötü bir
kimse miyim, sence? Bu ilâcın gücünü
öldürülmeye bile değmeyen yaratıklar
üzerinde görmek istiyorum, ama insanlar
üzerinde değil, tabii. Sonra panzehirler de-
neyeceğim. Böylece ilâcın çeşitli özellikle-
rini ve etkilerini öğrenmiş olacağım.

Cornelius

— Majesteleri, bu denemenin kalbinizi katı-
laştırmaktan başka bir faydası olmaz.
Ayrıca tesirleri ve neticeleri son derece
çirkin ve tiksindiricidir.

Kraliçe

— Sen merak etme.

(Pisanio girer.)

(Seyircilere) İşte hem dalkavuk hem alçak
biri. Önce onun üzerinde yapayım
denememi. Efendisi Posthumus'a bağlı ve
benim oğluma düşman. (Pisanio'ya)
Nasılsın Pisanio? Doktor, şimdilik işin
bitti. Gidebilirsin.

Cornelius

— (Seyircilere) Kötü bir şeyler peşinde
olduğunu hissediyorum bayan, ama
kimseye zararın dokunmayacak.

Kraliçe

— (Pisanio'ya) Gitme hemen, seninle konuşa-
cağım.

Cornelius

— (Seyircilere) Bu kadından nefret ediyorum.
Daha önce görülmemiş ve ağır ağır öldüren
bir zehir sanıyor bunu. Onun içinden
geçenleri biliyorum. Bu kadar kötü
yaradılışa sahip birine bu kadar ölüm dolu
bir zehir veremezdim. Elindeki ilâç insanı
sadece sersemletir, duygularını uyuşturur.

Herhalde önce kedileri, köpekleri kullanacaktır. Sonra insanlara çıkar. Neyse ki bu ilâcın hiçbir tehlikesi yoktur, sadece ölüm görünüşü verir. Bir zaman ilâcı alanın ruhu faaliyet gösteremez ama uyanınca kendisini eskisinden daha iyi hisseder. Kraliçeyi bu görünüş aldatacaktır; ben de onu aldatmakla daha doğru hareket etmiş olacağım.

- Kraliçe — Seni çağırıncaya kadar başka birşey istemiyorum.
- Cornelius — Hürmetlerimi sunarak huzurunuzdan ayrılıyorum.
(Çıkar.)
- Kraliçe — Demek Prenses durmadan ağlıyor? Zaman geçtikçe bu ateş sönmez mi, şimdi budalalık ve inatçılığın taht kurduğu zihnine faydalı öğütler girmez mi, sence. Sen elinden geleni yap. Prensesin oğlumu sevdiği haberini getirdiğin an ben de sana efendin kadar bahtiyar olduğunu söyleyeceğim. Hatta ondan daha da bahtiyar. Çünkü serveti, kaderi ölüm döşğinde ve adı, şanı son nefesini vermek üzere. Buraya dönemez, olduğu yerde kalamaz. Bulunduğu yeri değiştirmesi kendisini bir ızdıraptan diğerine atmak olur. Her gelen gün bir öncekinin verdiğini geri alır. Yıkılmak üzere olan bir duvara dayanmaktan ne beklenir? Hele yeniden yapılması mümkün değilse, ona desteklik edecek dostları da yoksa? (Kraliçe kutuyu düşürür, Pisanio alır.) O yerden aldığı şeyin ne olduğunu bilmiyorsun. Neyse, madem ki onu kaldırmak zahmetine katlandın, senin olsun.

İçindeki ilâcı ben yaptım. Onunla Kralı kaç defa ölümden kurtardım. Bundan daha faydalısını görmedim. Yok, lütfen sende kalsın. Sana yapacağım iyiliklerin bir başlangıcı bu. Prensese durumunun ne olduğunu anlat, sanki senden geliyormuş gibi. Düşün bir; efendi değiştiriyorsun ama yükselme fırsatı elde ediyorsun. Hâlâ aynı hanıma hizmet edeceksin, ayrıca oğlum seni koruyacak. Kralla konuşup istediğin mevkii sana vermesi için ikna edeceğim. Sonra da ben, seni bu ödüle lâayık harekete iten ben, meziyetlerinin üzerine altın yığacağım. Nedimelerimi çağır artık. Dediklerimi düşün.

(Pisanio çıkar.)

Kurnaz ve sadık bir namussuz bu; fikrini değiştirmeye hiç niyeti yok; hâlâ efendisinin adamı. Prensese, kocasına bağlı kalması gerektiğini hatırlatıyor. Ona verdiğim ilâcı içecek olursa, Prensese sevgili kocasının bir temsilcisini kaybeder. Tutumunu değiştirmezse Prensese de ilâcın tadına bakar.

(Pisanio ve Nedimeler girer.)

Aferin, aferin. Bu menekşeleri, çuha ve kadife çiçeklerini çalışma odama götürün. Pisanio, hoşçakal. Dediklerim üzerinde iyi düşün.

(Kraliçe ve Nedimeler çıkar.)

— Düşüneceğim ya. Ama sevgili efendime sadakatsizlik etmektense kendi kendimi boğarım. İşte, senin için yapacağım şey bu kadar.

(Çıkar.)

Pisanio

Altıncı Sahne

(Sarayda başka bir oda.)

- Imogen** — Zalim bir baba, yabancı, iki yüzlü bir üveyanne ve kocası sürgünde evli bir kadına talip olan bir budala. Ah, o koca, beni acıların doruğuna çıkaran kocam ve onunla ilgili bir başka ızdıraplar. İki ağabeyim gibi küçükken çalınmış olsaydım daha mutlu olurdum. Yükseklerdeki insanların tatmin bulmayan kederi ne kadar derinmiş. Ne kadar fakir olurlarsa olsunlar kolay şeyler peşinde koşup huzur bulanlar Tanrının sevgili kullarıdır. Bu da kim? Sen misin? Ne var?
- Pisanio** — Hanımefendi, Roma'dan bir bey gelmiş, efendimden mektup getirmiş.
- Jachimo** — Yüzünüzün rengi attı, hanımefendi. Soylu Leonatus iyidir ve majestelerine saygı ve sevgilerini sunuyor.
(Bir mektup verir.)
- Imogen** — Teşekkürler, iyi kalpli beyim. Ben de sizi saygıyla karşılıyorum.
- Jachimo** — (Seyircilere) Görebildiğim bütün dışı gerçekten göz kamaştırıcı. Zihni ve ruhu da aynı ayardaysa Anka kuşu gibi eşsizdir ve ben de iddiamı kaybettim demektir. Cesaret, bana yardım et, korkusuzluk, beni tepeden tırnağa zırhlara, silâhlara büründür, yoksa Partlı askerler gibi kaçarken dövüşmek zorunda kalacağım. Daha doğrusu çarpışmadan kaçacağım.
- Imogen** — (Okur.)
"Bu bey en saygın soylulardan biridir. Bana,

ödeyemeyeceğim kadar iyiliklerde bulundu.
Ona göre davran, sanki ben—

Leonatus"

Mektubun bir iki satırını yüksek sesle okudum ama diğer yerleri de kalbime ılık ve sıcaklık verdi; size yürekten teşekkür ederim. Bulup söyleyebildiğim kelimelerle size "hoş geldiniz" diyorum. Duygularımı hareketlerimde de bulacaksınız.

Jachimo

— Teşekkürler, güzel hanımefendi. —Fakat, bütün insanlar akıllarını mı kaybettiler? Tabiat, insanlara bu gök kubbeyi ve karaların ve denizlerin zenginliklerini görmeleri için göz ihsan etmiş. Bu değer biçilmez gözlerle semalardaki ateş saçan yıldızları ve sahillerdeki sayısız ve benzer çakıl taşlarını birbirlerinden ayırabiliyoruz da nasıl oluyor, güzelle çirkini birbirinden ayıramıyoruz?

Imogen

— Bu şaşkınlığınızın sebebi nedir?

Jachimo

— Gözlerin hatası olamaz bu. Maymunlar bile aralarında bağrışıp çağrıştıktan sonra bu kadını üstün bulur ve yüz buruşturarak diğerine sırt çevirirdi. Aklın hatası da olamaz çünkü eğer konu yüz güzelliğiye budalalar bile akıllı bir seçim yaparlardı. Sadece şehvet de olamaz çünkü bu mükemmellik yanında o hafif meşrep pasaklılık arzuyu tatmine değil öğürmeye zorlardı.

Imogen

— Ne oluyor acaba?

Jachimo

— Durmadan yeni tatmin yolları arayan şehvet, karnı hem tıkabasa dolu hem aç olan bu dipsiz arzu, delik olduğu için bir türlü dolmayan ve daima akan bir tekne gibi önce güzelliği ve hemen sonra çöplüğü özler.

Imogen

— Muhterem efendim, bir rahatsızlığınız mı

var? İyi misiniz?

Jachimo — Teşekkürler hanımefendi, iyiyim. (Pisanio'ya) Arkadaşım, benim uşağımı bul, eşyaları açmasını söyle. Yabancılığını hissedip heyecanlanmasın.

Pisanio — Ben de ona "hoşgeldin" demeye gidiyordum efendim.
(Pisanio çıkar.)

Imogen — Kocam iyi mi? Lütfen söyleyin, sıhhati nasıl?

Jachimo — İyidir, hanımefendi.

Imogen — Neşesi yerine geldi mi? Umarım gelmiştir.

Jachimo — Son derece. Orada yabancı gibi değil, şen şakrak. Ona herkes şen Britanyalı diyor.

Imogen — Buradayken ciddi olmaya meyleder ve çok defa sebebini kendi de bilmezdi.

Jachimo — Onu hiç ciddi görmedim. Sıkı fıkı olduğu bir Fransız var, soylu biri ve anlaşıldığına göre Fransa'da bir kıza iyice aşık. Bu yüzden içi yanıp "ah" ederken bizim şen Britanyalı, kocanız yani, kahkahalar atıp diyor ki: "Ah, gülmekten çatlayacağım. Duyduklarından, bildiklerinden, gördüklerinden sonra kadınların karakterini ve nasıl olmaları gerekirse öyle olduklarını bilen bu adam, kendi isteğiyle evlilik zincirlerini takmaya hazır."

Imogen — Kocam böyle mi söylüyor?

Jachimo — Evet, hanımefendi. Hem de gülmekten gözlerinden yaşlar akarak. Orada olup zavallı Fransızı alaya aldığı görmek gerçek bir eğlence. Fakat Tanrılar da biliyor ya çok ayıplanacak erkekler var dünyada.

Imogen — Umarım o bu gibi erkeklerden değildir.

Jachimo — Tabii değil, Ama, gene de tanrıların ona cömertçe ihsan ettiği özellikleri bu şerefe lâıyk olmak için daha dikkatli kullanabilir-

di. Kendi mcziyetleri zaten çok, üstelik size sahip olması tanrı nimetlerinin en büyüğü. İşte, bu yüzden hem şaşkınlık içindeyim hem de acıyorum.

- Imogen — Neye acıyorsunuz, efendim?
- Jachimo — İki kişiye bütün kalbimle acıyorum.
- Imogen — Ben bunlardan biri miyim? Bana gözünüzü dikmiş bakıyorsunuz. Bende acınacak nasıl bir zavallılık buluyorsunuz?
- Jachimo — Ne ızdırap! Ne yapsam da ışıklar saçan güneşten kaçıp sönük bir mumun ışık verdiği bir zindana saklansam?
- Imogen — Efendim, sorularıma daha açık cevap verin, lütfen. Bana neden acıyorsunuz?
- Jachimo — Başkalarının yaptıkları... yani diyecaktım ki siz gene de... Fakat bu tanrıların cezasını çekecek bir iş, söylemek bana düşmez.
- Imogen — Benimle ilgili, benim hakkında bir şey biliyor gibisiniz. Şüphe ve korku içinde bulunmak çok defa bunlardan emin olmaktan daha fazla acı verir. İnsan emin olunca ya zaten çare kalmamıştır ya da vaktinde farkına varınca belki bir çare bulunur. Bana hem söylemek istediğiniz hem de söylemekten çekindiğiniz şeyin ne olduğunu anlatınız.
- Jachimo — Bu yüz, dudaklarımı üzerinde gezdirmem için bu yüz bana ait olsaydı, bu eller, her bir dokunuşu dokunanın ruhuna yeni bir sadakat yemini ettiren bu eller benim olsaydı, bu insan, gözlerimden taşan ihtirası esir alan bu insan benim olsaydı; Roma'daki Capitol'a çıkan merdiven basamakları kadar orta malı olmuş dudakları salyalarım akarak öpecek kadar cehennemi hakketseydim, saat başı yapılan sadakatsizlerle ve çalışmayla sertleşmiş

elleri tutsaydım, kokmaya başlamış bir kandilin dumanlı ışığı kadar loş, adi ve donuk renkli gözlere dalıp dalıp gitseydim, gerçek aşk ilâhına karşı yapılan bu isyan yüzünden, cehennemin bütün belâlarıyla cezalandırılmam yerinde olurdu.

Imogen — Korkarım ki kocam ve efendim Britanya'yı unuttu.

Jachimo — Ve nasıl bir kimse olduğunu da. Ben bu bilgiyi vermek, nasıl düşkün bir değişikliğe uğradığını söylemek istemezdim ama sizin güzelliğiniz ve meziyetleriniz benim kendi içimde saklamayı tercih ettiğim bu haberi size vermeye kandırdı.

Imogen — Daha fazla duymak istemiyorum.

Jachimo — Aziz insan, durumunuzu yüreğimden hissediyor, mahvoluyorum. Bu kadar güzel ve en büyük hükümdarın gücünü iki misli arttıracak bir krallığın varisi bir kadın, kendi hazinesinden çıkan altınlarla satın alınan sokak kadınlarıyla aynı kefeye konsun, hem de ruh ve vücut çürüklüğünün onlara verdiği, zehri zehirleyen tedavisiz hastalıkları para karşılığında satan kadınlarla! İntikamınızı alın yoksa siz bir kraliçeden doğmadınız, soy-lu ailenizi inkâr ediyorsunuz demektir.

Imogen — İntikam, nasıl intikam alacağım? Bu doğruysa —ki kalbim, kulağımın duyduğuna hemen inanmak istemiyor—bu doğruysa, nasıl intikam alacağım?

Jachimo — Siz iffet tanrıçası Diana'nın rahibesi gibi yaşar ve soğuk yatağınızda uyurken kocanız sizi hiçe sayarak, sizin paranızla fahişelerle düşüp kalkıyorsa ne yapılır? Bunun intikamını alın. Sizin yatağınıza ihanet eden

o hainden daha soylu biri olarak, sizin arzularınıza daima kul köle olmak için sizin tatlı vücudunuza adıyorum kendimi.

Imogen
Jachimo

— Pisanio, neredesin? Çabuk gel buraya.
— İzin verin, size bağılılığımı dudaklarınıza konduracağım bir öpücükle isbat edeyim.

Imogen

— Git buradan. Sana bu kadar uzun zaman kulak verdiğim için kendimi suçlu görüyorum. Şerefli bir insan olsaydın, bunları bana iyilik olsun diye anlatırdın, hem alçak hep garip olan böyle bir amaçla değil. İthamlarından, senin şereften uzak olduğun kadar uzak duran bir insana hakaret ediyor ve seni şeytan kadar hakir gören bir kadını elde etmeye çalışıyorsun. Pisanio, neredesin? Babam bu niyetinizi öğrenecek. Eğer utanmaz bir yabancıнын bir genelevdeymişşesine hayvanca fikirlerini açıklamasını uygun karşılarsa, sarayının şerefine önem vermiyor ve kızına hiç saygı duymuyor demektir.

Jachimo

— Leonatus, ne bahtıyorsın sen! Hanımının sana beslediğı inanç senin ona güvenini ve senin mükemmelliğın de onun bu isbat ettiğı inancını hakkediyor. Tanrılar sana bu mutluluk içinde uzun ömür versin. Dünyadaki en değerli erkeğe lâıyk bir kadın ve siz de ona en yakışan bir kadın ve onun tek sevgilisi. Lütfen beni affediniz. Ona bağılılığınızın ne kadar derine gittiğini görmek için böyle konuştum ve kocanız bundan haberdar olacak. O eşsizdir, en şerefli insandır. Herkesi büyülemiş gibi yanına çeker, herkesin kalbini kazanır.

Imogen
Jachimo

— Suçunuzu affettirdiniz.
— İnsanların arasına inmiş bir tanrı gibidir o. Haşmeti onu herkesten ayırıyor, insanlara

üstün yapıyor. Saygıdeğer Prensesim, bu yalanları dinlemeye sizi zorladığım için kızmayınız, lütfen. İnanmayışınız, böyle ender bulunan bir erkeği koca olarak seçmekle gösterdiğiniz akıllılığı ve yanılmadığınızı destekliyor. Ona duyduğum sevgi yüzünden sizi bir denemeye tabi tuttum ve sizin pekçoklarının aksine kusursuz olduğunuzu görme fırsatına erdim.

- Imogen — Herşey yoluna girdi efendim. Saraydaki bütün güç ve nüfuzum emrinizdedir.
- Jachimo — Bütün alçakgönüllülüğüm içinde teşekkür ediyorum. Az kaldı majestelerinden küçük bir ricada bulunmayı unutuyordum. Aslında önemli, çünkü kocanızı, beni ve buna katılan diğer soylu dostlarımızı ilgilendiriyor.
- Imogen — Lütfen söyleyin, nedir?
- Jachimo — On, on iki kadar Romalı, aramızda en çok sevilen kocanız dahil, İmparatorumuza hediye almak için paramızı biraraya getirdik. Diğerleri için Fransa'da alışverişi ben yaptım ve az görülür ince bir ustalıkla yapılmış altın tabaklar, dikkatle kesilmiş güzel şekilli mücevherler aldım. Çok değerli şeyler. Belki de yabancı olduğum için aşırı titizlik gösterip bunları emin bir yere koymak istiyorum. Acaba siz saklayabilir misiniz?
- Imogen — Memnuniyetle; onların emniyette olacağını şerefimle temin ederim. Kocamın onlarda payı olduğu için yatak odamda muhafaza edeceğim.
- Jachimo — Hepsi bir sandık içinde, adamlarım başında bekliyor. İzin verirseniz, sadece bu gece için size yollarım. Yarın yola çıkmam gerek.
- Imogen — Bu kadar çabuk dönemezsiniz.

- Jachimo — Lütfen, rica ederim, yoksa geç kalırsam sözümünden dönmüş olurum. Fransa'dan buraya majestelerini görmeyi kocanıza vadettiğim için geçtim.
- Imogen — Zahmetleriniz için teşekkür ederim. Fakat yarın gitmiyorsunuz ya?
- Jachimo — Hanımefendi, gitmek zorundayım. Bunun için kocanızı bir mektupla selâmlamak istiyorsanız bu akşam yazmanızı rica edeceğim. Zaten geciktim ve hediyemizin daha fazla gecikmeden takdim edilmesi çok önemli.
- Imogen — Şimdi gidip yazmaya başlayacağım. Sandığınızı bana yollayın. Bende emniyette olur ve geldiği gibi size geri verilir. Tekrar "hoşgeldiniz" derim.
(Çıkarlar.)

İKİNCİ PERDE

Birinci Sahne

(Britanya, Cymbeline'in Sarayının önü.)

Cloten ve iki Lord girer.

- Cloten — Dünyada benim kadar talihsiz adam var mı? "Bowling"de topum hedefe değdi, en iyi atıştı ama topuma vurup oyunu aldılar. Bunun üzerine ben tabii sövüp saymaya başlayınca bir şunun bunun çocuğu kerata beni paylamaya kalkmaz mı? Sanki küfürlerimi ondan ödünç almışım da keyfimce kullanamazmışım gibi.
- I. Lord — Ama ne oldu, siz de topunuzla onun kafasını yardınız.
- II. Lord — (Seyircilere) Eğer onun da beyni bununki kadarsa bir iki damla kana karışıp akıp

gitmiştir.

- Cloten — Bir soylu beyin canı küfretmek isterse rasgele bir seyircinin onu engellemeye hakkı var mı yani?
- II. Lord — Yoktur, efendim. (Seyircilere) Meğer ki o küfürlere başkalarını da katıp sana iade etsin.
- Cloten — Orospunun dölü it. Düelloda kozlarımızı paylaştırdık, benimle aynı düzeyde biri olsaydı.
- II. Lord — (Seyircilere) Evet, seni paspas gibi düzeltirdi.
- Cloten — Hiçbir şeye bu kadar canım sıkılmamıştı. Lânet olsun. Keşke bu kadar soylu olmasaydım. Annem kraliçe diye kimse benimle düelloya cesaret edemiyor. Her sıradan erkek müsvettesi bıkcıncaya kadar dövüş edebiliyor ben ise rakip bulamayan bir horoz gibi ortalıkta dolaşıyorum.
- II. Lord — (Seyircilere) Seni bir tavuk bile ibiğinden yakalayıp tozlarda sürükler.
- Cloten — Bir şey mi söyledin?
- II. Lord — Majestelerin her kızdırdığı adamla düelloya girişmesi yakışık almaz.
- Cloten — Orası öyle ama benden aşağıda olanları döver, söverim.
- II. Lord — Evet, beyimize ancak bu yakışır.
- Cloten — Doğru, bence de öyle.
- I. Lord — Bugün saraya gelen yabancıyı duydunuz mu?
- Cloten — Bir yabancı gelsin de haberim olmasın, hayret!
- II. Lord — (Seyircilere) Sen kendi budalalığına da yabancısın ama haberin yok.
- I. Lord — İtalya'dan gelmiş hem de Leonatus'un arkadaşıymış.
- Cloten — Leonatus'un mu? Sürgün alçak! Kim olursa

olsun, bu İtalyan da alçağın biridir. Kim söyledi bu yabancının geldiğini?

I. Lord
Cloten

— Efendimizin adamlarından biri.

— Gidip onu görmem doğru olur mu? Kendimi küçük düşürmeyeyim?

II. Lord

— Ne yaparsanız yapın, kendinizi küçük düşüremezsiniz, efendim.

Cloten

— Doğru, kolay kolay olmaz bu.

II. Lord

— (Seyircilere) Herkes senin de beyinsiz bir soytarı olduğunu zaten kabul etmiş, ne kadar budalalık yapsan farketmez.

Cloten

— Gidip şu İtalyanı göreyim. "Bowling"de bugün kaybettiğimi ondan kumarda bu gece alırım. Haydi, gidelim.

II. Lord

— Beyefendi hazretlerini şimdi takip edeceğim. (Cloten ve Birinci Lord çıkar)

Annesi gibi kurnaz bir dişi şeytanın dünyaya böyle bir hödük getirmesini aklım almıyor. Annesi aklıyla herkesi kendisine kul köle ediyor, bu ise, hayatı ona bağlı olsa bile dörtten iki çıkarıp ikiye bulamaz. Zavallı Prenses, yüksek ruhlu Imogen! Üvey annenin, hem de hiç durmadan komplolar, iblislikler hazırlayan bir üvey annenin boyunduruğuna girmiş bir babayla sevgili kocanın attığı tırnak bile olamayan bu dangalak arasında neler çekiyorsun! Üstelik kocandan boşanıp bu yaratıkla evlenmeye zorlanışın! Tanrılar şan ve şerefini koruyan duvarları sağlam tutsun, bir mabede benzeyen temiz ruhunu sarsıntılardan korusunlar ki sürgün edilen kocanın ve bu koca ülkenin zevkini çıkarasın. (Çıkar.)

İkinci Sahne

(Imogen'in Yatak Odası. Bir köşede sandık.
Imogen yatakta okuyor, odada bir Ncdime.)

- Imogen — Kim var orada? Helen, sen misin?
- Ncdime — Evet, buyrun hanımcfendi.
- Imogen — Saat kaç?
- Ncdime — Neredeyse, gece yarısı oluyor.
- Imogen — Demek üç saattir okuyorum. Gözlerim iyice yoruldu. Kaldığım yerin sayfasını kıvrırır, sen de git yat. Mum kalsın, öyle yanık bırak. Sabah dörtte uyanabilirsen beni kaldır, lütfen. Uykudan gözlerim kapanıyor.
(Ncdime çıkar.)
- Yüce tanrılar, kendimi size emanet ediyorum, size yakarıyorum, beni cinlerden, geceleri gelen kötü ruhlardan koruyun.
(Uykuya dalar. Jachimo sandıktan çıkar.)
- Jachimo — Ev çekirgeleri yavaş yavaş ötüyor ve insanların çalışıp yorulan duyguları istirahatle kendilerini yeniliyor. Bizim Tarquinius da Lucretia'ya tecavüz etmeden önce hasırlar üzerinde böyle ağır ağır yürümüştü. Ay Tanrıçası tıpkı! Yatağa ne de güzel yakışıyorsun! Taze bir zambak gibi ve çarşaflardan da beyaz. Bir dokunabilsem, bir defa, tek bir defa öpebilsem. Eşi misli bulunmayan yakutlara benzer bu dudaklar, birbirlerini ne de güzel öpüyor! Nefesi odayı böyle mis gibi kokutmuş. Mumun alevi ona doğru eğiliyor, gökyüzünün rengini almış dantellerin süslediği beyaz ve mavi gözkapaklarının gizlediği ışıkları görmeye çabalıyor. Fakat asıl amacım odaya dikkat

etmek. En iyisi hepsini kaydetmek. Şöyle, şöyle resimler. Pencere şurda. Yatağın süsleri, duvar perdesi, resmedilmiş şekiller, şöyle bir hikâyec anlatıyor. Bir de vücuduyla ilgili bazı ayrıntıları görebilsem, listemi binlerce önemsiz eşyadan daha fazla zenginleştirirdi. Ölümün taklitçisi uyku, onun üzerinde böyle duygusuzca yatadur ki duyuları kiliscede bir mezar taşı gibi donuk kalsın. Çık bakalım, çık yerinden. (Bileziğini çıkarır.) Gordiom düğümü ne kadar zor açılıyorsa bu o kadar kolay çıkıyor. Benim oldu artık. Görünüşüyle Posthumus'u kandıracak ve onu çileden çıkaracak. Sol memesinin üstünde beş köşeli bir ben var. Çuha çiçeğinin dibindeki kırmızı benekler gibi. Herkesi aldatacak bir delil bu. Bu sır, kilidi kırıp Imogen'in iffet hazinesini elde ettiğimi düşündürecek kocasına. Yazsam mı? Ne gerek var? Hafızama perçinlendi, çivilendi bu manzara. Geç vakte kadar Tereus efsanesini okuyormuş, Philomel'in ona teslim olduğu yerde sayfayı kıvrırmış. Bu kadarı yeter, sandığa girip kapağı kilitlemek gerek. Gecenin arabasını çeken ejderhalar, daha hızlı gidin ki şafak bir an önce güneşi gözleyen kuzgunların gözlerini aydınlatsın. Müthiş bir korku içindeyim. Bu cennet meleğinin yanında bile cehennem azabı çektiyorum.

(Saat çalar).

Bir, iki, üç. Zaman doldu.

(Sandığa girer, sahne değişir.)

Üçüncü Sahne

(Imogen'in dairesine bitişik bir antre.)
Cloten ve Lordlar girer.

- I. Lord — Lord hazretleri kadar sabırlı ve durmadan yek attığı halde soğukkanlılığını kaybetmeyen kimse görmedim.
- Cloten — Bu kadar kaybedince donup kalmamak kolay mı?
- I. Lord — Ama her sabırlı insanın tabiatı Lord hazretlerinininki gibi soylu olmaz. Kazandığınız zaman müthiş ateşli ve hararetle oluyorsunuz.
- Cloten — Kim kazansa cesareti artar da ondan. Şu sersem Imogen'le bir evlencebilsem yeteri kadar param olur. Şafak söküyor, değil mi?
- I. Lord — Gün doğacak, efendimiz.
- Cloten — Şu çalgıcılar çabuk olsalar bari. Sabahları Imogen'i müzikle uyandırmamı tavsiye ettiler, kalbine giden yolmuş.
(Müziyenler girer.)
Gelin bakalım, ayar edin aletlerinizi. Siz parmaklarınızla biz dilimizle Imogen'e nüfuz etmeye çalışacağız. Beğenmezse kendi bilir. Ama gene de peşini bırakmayacağım. Önce güzel, hayal dolu bir şey çalın sonra da son derece tatlı bir hava. Mükemmel sözleri de olsun. Sonra kararı Imogen versin.

Şarkı

Dinle, dinle. Tarlakuşları ötmekte
Gökyüzünün kapıları üstünde
Güneş tanrısı başladı sulamaya atlarını
Çiçeklerin parladığı kaynaklarda.
Uykudaki çuha çiçekleri bir bir
Açıyorlar altın renkli gözlerini

Uyanan her bir güzel şeyle sen de uyan
Güzel kadın, tatlı kadın, uyan.

- I. Lord — Gün doğacak, efendimiz.
Tamam, gidin artık. Imogen'i etkilediyse müziğiniz gerçekten iyiymiş demektir. Beğenmezse suç onun kulağında. Bunu at kuyruğundan yapılmış yaylar, koyun bağırsaklarından telleri olan kemanlar, hatta güzel bir hadım sesi bile düzeltemez.
(Müzisyenler çıkar.)
- II. Lord — Bakın, Kral geliyor.
Cloten — Geç vakitlere kadar yatmadığımı iyi oldu çünkü bu yüzden böyle erkenden ayaktayım. Bu iyiliğimi kayınpeder gözüyle görecektir muhakkak.
(Cymbeline ve Kraliçe girer.)
Majestelerine ve saygıdeğer, sevgili anneme iyi bir gün dilerim.
- Cymbeline — Asık yüzlü kızımızı mı bekliyorsunuz, böyle? Dışarı çıkmıyor mu, halâ?
- Cloten — Onu müzikle kuşattım ama bir bakış bile lûtfetmediler.
- Cymbeline — Sevgilisinin sürülmesinden beri fazla zaman geçmedi, henüz onu unutamadı. Bir süre sonra hafızasındaki izler silinir gider, o zaman senin olur.
- Kraliçe — Krala çok şey borçlusun, yavrum. Seni kızına yakınlaştıracak hiçbir fırsatı kaçırmayı istemiyor. Sen de uygun şekillerde kızın gönlünü kazanmaya uğraş, durumları, zamanı iyi kullanarak ona sokul ve o seni ne kadar başından atmak istese sen de ona o kadar daha fazla hizmet et. Hareketlerin, tanrılardan gelen bir ilhamdan çıkıyormuş gibi görülsün.

Her söylediğine hemen itaat et meğcr ki seni yanından uzaklaştırmak istesin. O zaman vurdumduymaz ol.

Cloten — Vurdumduymaz mı? Ben mi?

(Bir haberci girer.)

Haberci — Majestelerinin izinleriyle, Roma'dan elçiler geldi. Biri Caius Lucius.

Cymbeline — Değerli bir insan. İkimizi de kızdıracak bir sebebi var bu gelişin'ya, onun suçu değil. Onu gönderenin büyüklüğüne uygun bir şekilde ağırlansın. Önceden bize etmiş olduğu iyilikleri de gözden kaçırmayalım. — Sevgili oğlumuz, sevgilisini selamladıktan sonra Kraliçeyi ve beni bul, Romalılarla konuşurken sana ihtiyacımız olacak-. Kraliçemiz, buyrun. (Cloten'den başkaları çıkar.)

Cloten — Kalkmışsa konuşurum onunla. Hâlâ yatıyorsa yatıp rüya görmeye devam etsin. Haydi bakalım.

(Kapıyı vurur.)

Çevresinde bir sürü kadın var. Para verip birisini yanıma çeksem nasıl olur? Önemli birisini görmek istersen önce etrafındakileri göreceksin. Çok defa bu böyle olur. Hatta avcılık tanrıçası Diana'nın korucularına bol altın ver, görevlerine ihanet edip geyiği senin silahının karşısına getirsinler. Altınla suçlu kurtulur, suçsuz asılır. Bazen her ikisi de asılır ya, altının yapmayacağı, bozmayacağı ne vardır? Kadınlarından birine avukatlığımı yaptırayım çünkü bu davayı nasıl yürüteceğimi ben de bilmiyorum.

(Kapıyı vurur.)

(Bir nedime girer.)

- Nedime — Kapaıyı vuran kim?
- Cloten — Bir bey.
- Nedime — O katarıcık mı?
- Cloten — Ayrıca da bir hanımefendinin oğlu.
- Nedime — Sizin kadar pahalı şeyler giyenlerin çoğu bu kadar soyluluk iddia edemezler. Lordumuz ne emrederler?
- Cloten — Hanımınızı. Giyinik mi?
- Nedime — Evet, içerde oturacak kadar.
- Cloten — Al bu altınları, hanımına beni öv.
- Nedime — Övülecek bir şey bulursam. İşte prenses.
(Nedime Çıkar, İmogen girer.)
- Cloten — Günaydın en güzel kadın; kızkardeşim benim, ver elini öpeyim.
- İmogen — Günaydın, efendim. Boşa giden pekçok zahmetlere girişiyorsunuz benim için. Size teşekkür ederken verecek fazla teşekkürüm olmadığını da söylemek isterim.
- Cloten — Her zaman yemin etmeye hazırımı ki sizi seviyorum.
- İmogen — Yemin etmeseniz de size inanıyorum. Her zaman yemin edecekseniz karşılığı şudur ki hiç bir zaman benim için önemi yok.
- Cloten — Böyle cevabı kabul etmiyorum.
- İmogen — "Sükut ikrardan gelir" diye düşünemeyeceğinizi bilsem ağzımı açmazdım. Lütfen beni rahat bırakın, yoksa bana gösterdiğiniz incelik ölçüsünde kabalıkla karşılaşacaksınız. Sizin gibi akıllı, bilgili biri söylendiği zaman çekilmeyi bilmeli.
- Cloten — Siz böyle çılgınlıkla ısrar ederken sizi bırakıp gitmekle günah işlerim; bunu benden bekle-meyin.
- İmogen — Budalaların çılgın olması gerekmez.
- Cloten — Bana budala mı diyorsunuz?

Imogen

— Madem ki çılgınım, öyle diyorum. Bana sokulmazsanız ben de çılgınlık etmem, ikimiz de yeniden akıllı oluruz. Özür dilerim efendim ama böyle uzun uzun konuşarak bana bir hanıma yakışan nezaketi unutturdunuz. Şimdi bir kere daha ve son defa duyun, size kalbimdeki gerçeği açıklayayım; sizden hiç mi hiç hoşlanmıyorum. Gene kendime karşı konuşayım. İyilik duygularından o kadar uzağım ki sizden nefret ettiğimi söyleyebilirim. Ama böyle övünmektense bunu sizin hissetmenizi tercih ederim.

Cloten

— Babanıza borçlu olduğunuz itaati göstermeyerek günah işliyorsunuz. Çünkü o aşağılık herifle, sadakalarla ve sarayın soğumuş artık yemekleriyle büyüyen o sefille giriştiğinizi iddia ettiğiniz evlilik anlaşması bütünüyle geçersizdir. Böyle bir anlaşma aşağı tabaka insanların ruhlarını birbirine bağlamaya yeter. Zaten Posthumus'tan daha aşağı kim var ki- ve bunlar sefaletlerine birkaç tane vellet katıverirler. Fakat krallığa varis olunuz sizi bu çeşit bir evlenmeden alıkor. Tahtın şercfini aşağılık bir köleyle, seyisle, sıradan bir uşakla kirletemezsiniz.

Imogen

— Ağzı bozuk herif. Sadece şimdiki özellikleriyle Jupiterin oğlu bile olaydın kocamın seyisliğini yapamazdın. İkinizin meziyetleri yanyana konulunca o bir kral sen de o ülkenin cellat yamağı olsan herkes o mevkie iltimasla getirildiğini görüp seni kıskanır ve senden nefret ederci.

Cloten

Imogen

— Şeytan götürsün alçağı.

— Onun için en büyük aşağılanma adını ağzına almandır. Onun bir defa giydiği en değersiz

elbise bile senin gibi binlerce insandan daha değerlidir benim için. Gel, Pisanio, gel.

(Pisanio girer.)

Cloten

— Elbisesi ha, alacağın olsun.

Imogen

— Nedimem Dorothy'ye git hemen.

Cloten

— Elbisesi, öyle mi?

Imogen

— Kötü bir ruh gibi peşimde hep. Beni hem korkutuyor hem de kızdırdıkça kızdırıyor. Söyle ona, kolumdan nasılsa düşmüş olan bileziğimi arasın. Efendinin hediyesiydi. Onu bir kralın bütün servetine değişmem. Bu sabah gördüğümü sanıyorum; dün gece kolumdaydı çünkü onu öptüm. Umarım kocama gidip ondan başka herşeyi öptüğümü söylemez.

Pisanio

— Bulunur, efendim.

Imogen

— Keşke bulunsa. Haydi, gidip arayın.

(Pisanio çıkar.)

Cloten

— Bana hakaret ettiniz. En değersiz elbisesi, ha!

Imogen

— Evet aynen öyle dedim. Dava açacaksan şahidin ben olurum.

Cloten

— Babanıza söyleyeceğim.

Imogen

— Annene de söyle. Beni çok sever zaten, gene hakkımda bol bol kötülük düşünsün bari. Efendim, sizi derin kızgınlığınızla başbaşa bırakıyorum.

(Imogen çıkar.)

Cloten

— Demek en değersiz elbisesi. Öyle olsun.

(Cloten çıkar.)

(Roma. Philario'nun evi.)

Posthumus ve Philario girer.

Posthumus — Merak etmeyin efendim. Keşke karımın şerefini koruyacağına emin olduğum kadar babasının affını kazanacağımı bilsem.

Philario — Kralın affını elde etmek için ne yapıyorsunuz?

Posthumus — Hiçbirşey. Sadece zamanın yarayı iyileştirmesini bekliyor, kış soğukunda titreyerek sıcak günlerin yolunu gözlüyorum. Yalnız şu var ki endişeler ve umutlar arasında çırpınırken sizin sevginize karşılık veremiyorum. Hele bir de umutlarım boşa çıkarsa size büyük borçlar bırakarak öleceğim demektir.

Philario — Sizin tatlı tabiatınız ve dostluğunuz yapabileceğim herşeyi fazlasıyla ödüyor. Bu arada Kralınız, büyük Augustus'un elçilerini kabul etmiştir. Caius Lucius görevini tam olarak yerine getirecektir. Tahmihim şudur ki Kralınız hem bu yılki hem de geçmiş yılların vergilerini gönderecek ya da yenildiği Roma askerleriyle karşılaşmayı göze alacaktır.

Posthumus — Devlet adamı değilim, olacağım da yok, fakat savaşa yol açacağına inanıyorum. Korkusuz Britanya'nın vergisini ödlediği haberi yerine Galya'daki lejyonlarınızın harekete geçtiğini duyacaksınız. Vatandaşlarım artık Jül Sezar'ın onların beceriksizliğine güldüğü zamankine göre çok daha derli topludur. O zaman bizimkilerin cesareti Sezar'ın alnını endişeyle kırıştırmıştı. Bu cesarete bir de

askeri disiplin katıldığı zaman savaşta onların karşısına çıkanlar Britanyalıların hatalarından ders aldıklarını göreceklerdir.
(Jachimo girer.)

- Philario — Bakın Jachimo dönmüş.
- Posthumus — Bindiğiniz atlar, karacalar kadar hızlı koşmuş ve her yönden esen rüzgarlar geminizin yelkenlerini öpücükleriyle dalgaların üzerinde uçurmuş olmalı.
- Philario — Hoşgeldiniz, efendim.
- Posthumus — Umarım aldığınız cevabın kısılgı yüzünden bu kadar çabuk döndünüz.
- Jachimo — Karınız şimdiye kadar gördüğüm en güzel kadınlardan biri.
- Posthumus — Ve en iyisi. Aksi takdirde güzellik neye yarar? Kandırıcı insanlara göz kırpıp, onlarla başkalarını kandırmaktan başka?
- Jachimo — Size mektup var.
- Posthumus — İyi haberler vardır umarım.
- Jachimo — Öyle olması lazım.
- Philario — Siz oradayken Caius Lucius, Britanya sarayına varmış mıydı?
- Jachimo — Bekliyorlardı, fakat henüz gelmemiştii.
- Posthumus — Herşey yolunda. Yüzüğüm her zamanki gibi parlıyor mu yoksa takmak istemeyeceğim kadar donuklaştı mı rengi?
- Jachimo — O yüzüğü kaybetseydim bir de onun değeri kadar altın kaybedecektim. Britanyadaki gibi kısa fakat tatlı bir gece daha geçirebilmek için iki misli uzun yola giderdim. Yüzüğünüzü kazandım.
- Posthumus — Bu yüzük zor kazanılır.
- Jachimo — Hiç de değil, karınız bu kadar kolay elde edilir olduktan sonra.
- Posthumus — Kaybınızı bu şekilde alay konusu yapmayın.

Umarım biliyorsunuz ki birbirimizin dostluğuna ihtiyacımız var.

Jachimo — Efendim, anlaşmamıza uyduğunuz takdirde dostluğumuz sürecek. Karınıza sahip olduğumu isbat etmeseydim tartışmamız uzardı. Şimdi ise onun hem vücudunu hem de yüzüğünüzü elde etmiş olduğumu söylüyorum. İkinizi de aldatmış değilim, çünkü sizlerden aldıklarımı siz bana kendi arzunuzla teslim ettiniz.

Posthumus — Ona yatakta sahip olduğunuzu isbat edebilirseniz hem yüzük sizin olur hem de size dost elimi uzatırım. Aksi takdirde onun temiz şerefi ve iffetine böyle dil uzatmanızın sonucu olarak ya birimizin kılıcına öbürü sahip çıkar, ya da ikisi birden sahipsiz kalır ve onu kim bulursa o alır.

Jachimo — Dostum, anlatacağım şeyler sizin bildiklerinize o kadar uyacak ki inanmamak elinizden gelmeyecek. Ayrıca bunları edeceğim yeminlerle ispat etmeye hazırım. Fakat eminim ki bildiklerimi duyunca yeminlerimi duymanıza gerek kalmayacak.

Posthumus — Anlatın.

Jachimo — Önce yatak odası. İtiraf edeyem ki orada gözümü bile kırpmadım ama uyanık kalmaya da değdi. Duvarlarda gümüşle süslenmiş resimli ipek perdeler asılıydı. Resimlerde gururlu Kleopatra'nın Romalı sevgilisi Antonius'la ilk karşılaşması hikaye ediliyordu. Ceyhan nehri ya üzerine yığılmış olan gemilerden ve kayıklardan, belki de Kleopatra'nın gururundan taşmak üzereydi. Öyle güzel işlenmişti ki sanat değeri ile yapıldığı maddelerin değeri birbiriyle yarış halindeydi. Gerçek hayatı o kadar canlı

olarak yansıtması beni hayranlıklara düşürdü.

Posthumus — Doğru bunlar. Fakat bunları burada benden veya başka birinden de duymuş olabilirsiniz.

Jachimo — Anlatacağım diğer ayrıntılar karınızla olan ilişkiyi size isbat edecek.

Posthumus — İsbat edemezse şerefimize leke sürülecek.

Jachimo — Şömine, odanın güneye bakan kısmında. Şöminenin duvarlarına pınarda yıkanan iffet tanrıçası Diana resmedilmiş. Üzerindeki insan figürleri neredeyse ağzını açıp konuşacaklar, o kadar canlı. Heykeltraş yaratma gücünde tabiata çok yaklaşmış, sadece insanların hareketini ve nefes alıp vermelerini canlandırmamış.

Posthumus — Bunu da aynı şekilde başkalarından duymuş olabilirsiniz, çünkü eserin sanat değeri herkesin dilinde dolaşıyor.

Jachimo — Odanın tavanı çıplak bebeklerle süslenmiş. Az kaldı unutuyordum, meşale muhafazası var iki tane. Gümüşten yapılmış ve gözleri bağlı iki Küpit dengeli olarak tek ayakları üzerinde duruyor ve meşaleye dayanıyorlar.

Posthumus — Bu anlattıklarınızla onun iffeti arasında ne bağ var? Bütün bunları görmüş olduğunuzu kabul edelim, ayrıca hafızanızı tebrik ederim. Fakat odayı tarif etmeniz size iddiayı kazandırmaz.

Jachimo — Öyleyse daha güçlü bir delil yüzünüzü solduracaksa hazır olun, size bu mücevheri ortaya çıkarmama izin verin. (Bileziği gösterir.) Sizin elmas yüzüğünüzün eşi galiba. İkisini de muhafaza edeceğim.

Posthumus — Tanrım! Bir daha görmek istiyorum. Ona verdiğim bilezik mi bu?

- Jachimo — Odur ve Imogen'e bunun için teşekkür borçluyum. Bileğinden kendisi çıkardı. Hala gözümün önünde o tatlı hareketi hem hediyesinden daha değerliydi hem de onun değerini çoğaltıyordu. Bana uzatırken bir zamanlar onun kendisi için kıymet taşımış olduğunu söyledi.
- Posthumus — Belki de bana getirmeniz için verdi size.
- Jachimo — Mektubunda öyle mi yazıyor?
- Posthumus — Ah, hayır, hayır, hayır! Doğru bütün bunlar. İşte, bunu da alın. (Yüzüğünü verir) Bir bakışıyla ve ona bakan öldüren yılanların hakanı Basilisk'e benziyor. Güzelliğin olduğu yerde iffet ve namus, iki yüzlülüğün olduğu yerde sadakat, başka bir erkeğin bulunduğu yerde aşk bulunmasın. Kadınlar kendi namuslarına ne kadar bağlıysa ettikleri bağlılık yeminleri erkekleri onlara ancak o kadar bağlasın. Namusları da zater hiçten ibaret. Ah, bu ölçüye sığmaz sadakatsizlik!
- Philario — Sabırlı olun efendim, yüzüğünüzü alın gene, henüz kaybetmiş değilsiniz. İsbat edebilirsiniz ki bileziğini kaybetmiştir; veya kimbilir, belki nedimcilerinden biri para karşılığında çalmıştır.
- Posthumus — Çok doğru. Umarım. bileziği böyle ele geçirmiştir. Geri verin bana onu. Bundan daha kesin bir isbat bekliyorum, vücuduyla ilgili birşey. Bu çalınmıştır.
- Jachimo — Tanrı adına, bu bana onun bileğinden geldi.
- Posthumus — Bakın, Tanrı adına yemin ediyor. Hayır yüzük sizde kalsın. Doğru bu. Bileziği kaybetmezdi, eminim. Nedimleri ona sadakat yemini etmiş dürüst kadınlardır. Kimse onları hırsızlığa zorlayamaz, hele bir yabancı. Hayır karıma

sahip oldu. Bu da onun sonu gelmez iştahının isbatı. Fahişe ünvanını böyle pahaliya satın aldı. Alın emeğinizin ücretini. Cehennemin bütün zebanilerini de paylaşın aranızda.

Philario — Efendim, aceleci olmayın. Namusundan emin olduğunuz birini mahkûm edecek kadar kesin bir delil olamaz bu.

Posthumus — Bu iş burada kapansın. Karımın vücuduna sahip oldu.

Jachimo — Daha da ikna edici bir delil istiyorsanız, üzerine yaslanmaya değer memesinin altında, böyle nazik yerde bulunmaktan gurur duyan bir beni var. Hayatım üzerine yemin ederim ki onu öptüm. Ve tok olduğum halde beni gene acıktırdı bu öpüş. Bu beni hatırlıyorsunuz, değil mi?

Posthumus — Evet, ancak cehenneme sığacak koskoca bir lekenin de isbatı. Bundan başkası gerekmez artık.

Jachimo — Daha sayayım mı?

Posthumus — Sayınızı kendinize saklayın, kaç defa seviştiğinizi söylemeyin. Ha bir defa, ha milyon defa.

Jachimo — Yemin ederim ki...

Posthumus — Yemin istemiyorum. Bunu yapmadığınıza yemin edecekseniz yalancısınız; bana boynuz taktırdığını inkar edersen seni öldürürüm.

Jachimo — Birşey inkar edecek değilim.

Posthumus — Ah, burada olsaydı da parça parça etseydim onu. Ama gidip sarayında, babasının gözleri önünde de yaparım bunu. Bir şeyler yapmam gerek.
(Çıkar.)

Philario — Aklına mantığına sahip değil. İddiayı kazandınız. Şimdi gıdip bu kendisini

mahvedecek, hiddetini yatıştırılmaya çalışalım.

Jachimo — Bütün kalbimle.
(Çıkarlar.)

Beşinci Sahne

(Philario'nun evinde başka bir oda.)
Posthumus girer.

Posthumus — Erkeklerin dünyaya gelmesi için kadınlardan başka yol yok mu? Kadınların bunda payları olması şart mı? Hepimiz piçiz. Babam dediğim o muhterem adam acaba neredeydi, ben annemin rahmine düştüğüm zaman? Elinde aletleriyle bir başka erkek beni babamın taklidi olarak ortaya çıkardı. Halbuki annemi o sıralarda herkes iffet tanrıçası Diana gibi görüyordu. Karım da öyle eşsiz bir kadındı. Nasıl intikam alsam, intikam? Çok defalar beni hakkım olan zevkten engelledi, o kadar arzulu olmamam için ikna etti. Bunu öyle bir utangaçlıkla yapardı ki bu ihtiyar Satürnün bile kanını ateşlerdi. Karımı ben de güneş görmemiş kar gibi saf ve temiz sanırdım. Şeytanlar götürsün. Bu ödleğ Jachimo bir saat içinde, (öyle değil miydi?) belki daha bile az, ilk defada? Belki konuşmaya gerek duymadan, tıka basa beslenmiş bir Alman yaban domuzu gibi "oh" diye haykırıp üzerine atladı, itirazla, beklenen, gereken karşı koymayla karşılaşmadan. Keşke varlığımdaki kadın payını bulabilsem. Eminim ki bir erkekte kötülüğe eğilim varsa kadından gelmiştir. Evet, yalan, ondandır, yaltaklanma

ondan, kandırma ondan, şehvet, hayvanî içgüdüleri ondan, garez, kin ondan, hırs, arsızlık, çeşitli şımarıklıklar, başkalarını küçümseme, kılı kırk yaran hoppa arzular, iftiralar, değişkenlikler, adı olan, cehennemin tanıdığı bütün suçlar ondan, ya bir kısmı ya hepsi; hayır hepsi ondan. Çünkü onlar kötülüklerine bile sadık olamazlar, daima değişirler. Bir dakika için tattıkları kötülüğü bir yenisiyle değiştirirler. Onların aleyhine atıp tutacağım; onlardan nefret edeceğim, onları lanetleyeceğim. Nefretim gerçekse, arzularına kavuşsunlar diye dua etmek en iyisi. Şeytanlar bile onların başına daha büyük bela açamazlar.

(Çıkar.)

ÜÇÜNCÜ PERDE

Birinci Sahne

(Britanya. Cymbeline'nin Sarayında kabul salonu)

(Bir kapıdan merasimle Cymbeline, Kraliçe, Cloten ve Lordlar, diğer kapıdan Caius Lucius ve adamları girerler.)

- Cymbeline — Söyleyiniz, Augustus Sezar bizden ne istiyor?
- Lucius — Hatırası hala hafızalarda yaşayan ve başarıları daha uzun süre dillerde ve kulaklarda dolaşacak olan Jül Sezar Britanya'ya gelip işgal ettiği zaman, Sezar'ın takdirini ve övgüsünü, bunları hak eden kahramanlıklarıyla kazanan büyük amcan Cassibelan kendisi ve kendisinden sonra gelen Britanya krallarının Roma'ya her yıl üç bin altın vergi ödemeyi kabul etmişti fakat bu vergi son yıllarda tarafından ödenmedi.
- Kraliçe — Bunda şaşılacak bir şey yok. Bundan sonra ödenmeyecek de.
- Cloten — Jül gibisi gelinceye kadar çok Sezarlar gelip geçer. Britanya kendisi bir dünyadır. Burunlarımız Romalılardan farklı diye vergi verecek değiliz.
- Kraliçe — O zamanlar bizden alınan bir fırsat tekrar elimize geçti. —Kralım, hatırlayınız, her biri bir kral olan cccdadınızı hatırlayınız, ve denizler tanrısı Neptünün özel bahçesi gibi tırmanılmaz duvarlar, gürleyen dalgalarla ve düşman gemilerinin üstüne çekilmesine katlanamayıp onları direklerinin ucuna kadar

yutan kumsallarıyla dünyadan ayrılmış adamızın tabiatın da yardımıyla düşmanlara meydan okuduğunu hatırlayın. Evet, Sezar burada bir çeşit zafer kazandı ama "geldim, gördüm, yendim" gibi övünemedi. Yenilginin utancını ilk defa tadarak iki defa kıyılarımızdan kovuldu. Sahillerimizi tanımayan zavallı tekneleri korku veren dalgalar üzerinde boş yumurta kabukları gibi çalkalandılar ve kayalarımıza sürülüp param parça oldular. Bunun üzerinde oynak kader tanrıçasının bir defa olsun yüzüne güldüğü ünlü Cassibelan, Sezar'ı yendiği için Lud şchrinde alev ışıklarında törenler düzenledi ve Britanyalıları yeni güven aşıladı.

- Cloten — Sözü'n kisası, ödeyecek vergimiz yok. Krallığımız o güne göre çok daha güçlü ve dediğim gibi artık öyle Sezarlar yok. Şimdikilerin de kanca burunları olabilir ama kılıçları uzatan gergin düz kolları yok.
- Cymbeline — Oğlum, annen sözünü bitirsin.
- Cloten — Aramızda hâlâ Cassibelan gibi kılıç kullananlar var. Onlardan biri olduğumu iddia etmeyeceğim ama ben de bir ele sahibim. Ne vergisi? Niçin haraç ödeyeceğiz? Sezar, güneşi çamurla sıvarsa, ayı alıp cebine koyarsa bize ışık versin diye vergi öderiz, yoksa artık vergi filan ödemeyeceğimizi anlayın.
- Cymbeline — Şunu bilin ki mütecaviz Romalılar bizi bu vergiye zorlayıncaya kadar biz hür bir ulustuk. Sezar neredeyse dünyaya sığmayacak kadar büyüyen hırsı ve gururu akıl ve mantığa uymayan bir hareketle bize bu boyunduruğu taktı. Bunu çıkarıp atmak savaşçı bir ulusa yakışır ve biz de öyle

olduğumuzu sanıyoruz.

Cloten ve

Lordlar

Cymbeline

— Evet öyle.

— Öyleyse şunları söyleyin Sezar'a. Onun kılıcının yaraladığı kahramanlarımızı çıkaran ecdadımızdan Mulmitius'tu. Bunları tekrar düzeltip uygulamaya koymak görevi ve şerefi mevkimiz icabı bize düşüyor, Roma bu yüzden hiddete kapılsa da. Kanunlarımızı yapan Mulmitius ilk olarak altın bir taç giyip kral ünvanını alan ilk Britanya hükümdarıydı.

Lucius

— Cymbeline, senin sarayındaki uşaklardan fazla sayıdaki kralın kendisine hizmet ettiği Sezar'ı sana düşman ilan etmekle üzüntü duyuyorum. Sen de beni dinle. Sezar'ın adına savaş ve yıkım vadediyorum. Önü alınamayacak bir hiddet ve şiddet bekle artık. Meydan okumamı bitirdim. Beni ağırladığın için sana teşekkür ederim.

Cymbeline

— Lucius, tekrar "hoş geldin" derim sana. Senin Sezar'ın bana şövalye payesi verdi. Gençliğimizin büyük bir kısmını onun için savaşarak geçirdim, onun sayesinde şeref ve ün kazandım. Şimdi bütün bunları geri almak istediğinize göre yapabileceğim tek şey ölünceye kadar onları korumaktır. Pannon'luların ve Dalmaçyalıların hürriyetleri için silahlanıp ayaklandıklarını gayet iyi biliyorum. Bu örneği izlememek Britanyalıların ağırkanlı olduğunu gösterirdi, Sezar aksini bulacak.

Lucius

— İsbat edilince görürüz.

Cloten

— Majesteleri burada olduğunuz için mutludur. Bizimle bir iki gün daha kalın, isterseniz

daha fazla. Sonradan başka şartlar altında karşımıza çıkarsanız bizi denizden yapılmış zırhımızı kuşanmış bulursunuz. Bizi adamızdan söküp atarsanız sizin olsun. Bu maceranızda ölürseniz leş kargalarımız, sayenizde daha iyi beslenir. Söylenecek başka birşey yok artık.

Lucius — Öyle olsun efendim.

Cymbeline — Efendinizin ne istediğini biliyorum, o da benimkini. Söylenecek tek şey "tekrar hoş geldiniz!"
(Çıkarlar.)

İkinci Sahne

(Sarayda başka bir oda.)

Elinde bir mektupla Pisanio girer.

Pisanio — Ne? Nasıl ihanet? O ihanetle itham eden canavarın adını neden yazmıyor? Ah, Leonatus; ah efendim benim! Kulağına hangi hastalık girdi? Hangi yalan dolu İtalyalı saflığını kullanıp seni böyle zehirledi? Sana ihanet, ha? Olamaz bu. Sana bu kadar bağlı olduğu için itham altında kalıyor böyle. Bir kadından ziyade bir tanrıça gibi en sadık kadınları baştan çıkaracak tecavüzlere göz kırpmadan karşı koyduğu için mi? Ah, efendim benim! Karına karşı düşüncelerin kaderin kadar alçalmış. Onu öldürmemi nasıl istersin benden? Hem de sana sadakatle hizmete yemin etmiş olduğum için? Onu ben mi öldüreceğim? Kanını dökeceğim? Bunu yapmakta sana ihanet edeceksem artık senin

uşığın değilim. Ben bu kadar kötü bir suç işleyecek kadar insanlıktan uzak mıyım? (Mektuba bakar.) "Yap bunu. Ona yazdığım mektup yüzünden kendisi bu fırsatı verecek zaten." Ah, üzerindeki mürekkebin rengi kadar kara, cehennemlik mektup. Duygusuz şey. Bu suça ortak olduğum halde dışarıdan nasıl böyle masum görünüyorsun. Imogen geliyor. Bana emredilenden hiç haberim yok.

Imogen
Pisanio
Imogen

- Nasılsın, Pisanio?
- Hanımefendi, efendimden mektup var.
- Kim? Efendin mi? Yani benim de efendim olan Leonatus'tan. Bir kahin yıldızları, benim kocamın yazısını tanıdığı kadar tanısaydı bütün geleceği okurdu. Merhametli tanrılar, dilerim mektuptakiler sevgiden, efendimin sağlığından, rahatlığından sözetsin. Gene de keşke ikimiz ayrı olmasaydık. Tek kederi bu olsun. Bazı kederlerin faydası vardır, bu onlardan, çünkü sevgiyi çoğaltır. Önemli olan onun iç huzuru. İzninle iyi kalpli balmumu. Tatlı sırrı böyle kilitleyen seni üreten arılar mutlu olsun. Aşıklar ve yerine getiremedikleri bir anlaşmadaki balmumuna mühür basanlar değişik dualar ederler. Bu balmumu bir yandan borçluları hapse gönderirken bir yandan da aşk tanrısı genç Küpit'in haberlerini taşıyan mektubu yabancı gözlerden saklar. Ah Tanrım, haberler iyi olsa! (Okur.) "En değerli insan, benden uzak olmakla bana verdiğin ızdırap adaletin kararından, babanın öfkesinden de acı, fakat seni tekrar görmekle beraber beni yeni bir insan yapacak. Bil ki Cambria'da Milford limanındayım. Bu haberine göre aşkın ne

yapmanı gerektiriyorsa öyle yap. Ettiği yemine sadık kalan, seni daima daha çok seven ve mutluluğunu isteyen

Leonatus Posthumus"

Ah, kanatlı bir atım olsa! Duydun mu, Pisanio? Milford limanındaymış. Sen de oku ve ne kadar uzaklıkta olduğunu söyle bana. Sıradan bir iş için oraya bir haftada gidiliyorsa ben bir gün içinde uçamaz mıyım? Sadık Pisanio, sen de benim gibi efendini görmeye can atıyorsun. Sen de özlemişsindir ama benim kadar değil. Benim özleyişim ötelere de ötesinde. Söyle ama çabuk, hızlı söyle. Aşk habercisinin sözleri kulakları doldurmalı, artık başka bir şey duymayınca kadar. Bu kutsal Milford ne kadar uzakta? Bu arada anlat, Galler nasıl bir limana sahip olmak mutluluğuna erişmiş? Ama en önce buradan gizlice nasıl çıkıp gidebiliriz? Sonra buradan ayrı kaldığımız zaman için nasıl özür bulacağız? Ama önce nasıl çıkacağız buradan? Ama özür dileyeceğimiz bir işi yapmadan önce onu niye izaha kalkışalım? Lütfen konuş artık, at sırtında bir saatte kaç kilometre alabiliriz rahatça?

- Pisanio — Güneşin doğuşuyla batışı arasında otuzbeş kilometre sizin için yeter efendim, ve artar da.
- Imogen — İdam edilmek için darağacına giden biri bile daha hızlı at sürer. Duyduğuma göre bazı yarışlarda atlar kum saatindeki kumlardan daha süratliymiş. Ben de saçmalıyorum. Kadınlarımdan birine söyle hastalık bahane etsin, babasının yanına gideceğini söylesin.

Bana derhal bir binici elbisesi uydur ama sıradan bir kadının giydiği cinsten olsun.

Pisanio
Imogen

- Efendim, iyice düşünseniz.
- Pisanio, her tarafımı sanki sis sarmış, sağ, solu, arkayı göremiyorum. Haydi lütfen istediğimi yap. Söyleyecek başka bir şey yok, görebildiğim tek şey Milford'a giden yol.

Üçüncü Sahne

(Galler. Dağ manzarası. Bir mağara.)
Belarius, Guiderius ve Arvigarus girer.

Belarius

- Bizimki gibi çatısı alçak bir evde oturulmayacak kadar güzel bir gün. Çocuklar eğilin bakalım. Bu kapı size gökyüzüne saygı göstermeyi, yeni başlayan bir günde yapılacak kutsal işler önünde eğilmeyi öğretir. Hükümdarların saray kapıları o kadar yüksektir ki devler bile güneşi selamlamadan, külâhları başında saygısızca salına salına geçerler altından. Güzel gökyüzü. Selâmlar olsun sana. Biz kayalarda yaşıyoruz ama şaşaaya bürünmüş olanlardan daha çok saygı duyuyoruz sana.

Guiderius

- Selâmlar, gökyüzü!

Arvigarus

- Selâm olsun gökyüzü!

Belarius

- Gelelim dağ eğlencemize. Şu tepeye tırmanacaksınız. Sizin bacaklarınız genç. Ben bu düzlükte yürüyeceğim. Dinleyin. Beni yukardan bakıp ta küçük bir kuş gibi gördüğünüzde işte orası herşeyi hem küçülten hem daha iyi gösteren yerdir. O zaman size hükümdarların sarayları, savaş oyunları hakkında anlattıklarımı zihninizden geçirin.

Hizmet, yapıldığı için değil öyle kabul edildiği için hizmettir. Her şeye bu gözle bakmak gördüğümüz şeylerden bir ders almamıza yardım eder. Çok defa anlarız ki kanatlarını pullu muhafazasına çeken bir böcek açık kanatlarıyla süzülen bir kartaldan daha fazla güvence içindedir ve bunu farketmek bize teselli verir. Ah, bu hayat yüksekteki birini memnun etmek için uğraşıp sonunda küçümsemeyle karşılaşanların hayatından daha soylu, bir rüşvet karşılığında hiçbir şey yapmayanların hayatından daha zengin ve parası ödenmemiş ipek elbiseler içinde hışırtilar çıkararak dolaşanların hayatından daha gurur vericidir. Böylelerine terzileri genc de selâm verir, ama onlar borçlarını ödemezler. Bizimkinin yanında hiçtir böyle hayat.

Guiderius — Sen tecrübelerine dayanarak söylüyorsun bunları. Kanatları tam büyümemiş kuşlara benzeyen bizler ise uçarken yuvamızı gözden ayıramıyoruz, başka yerlerdeki rüzgarları tanımıyoruz. Sakin hayat en iyisiyse herhalde bu hayat iyidir, yediğin darbelerden sonra sana tatlı ve yaşlanan vücuduna daha fazla uygun geliyor. Fakat bizim içinde cahil kaldığımız bu hücre gibi, yatakta yolculuk hayalleri kurmak gibi, hapsedilmiş borçlunun belli bir noktaya kadar yürüyebildiği bir zindan gibi.

Arvigarus — Biz senin yaşına geldiğimiz zaman hangi tecrübelerimizi anlatacağız? Kışın yağmur ve rüzgârları etrafı süpürdüğü zaman soğuk mağaramızda iliğimizi donduran saatleri nasıl geçireceğiz? Hiç bir şey görmedik ki.

Hayvanlara benziyoruz. Avlanırken tilki gibi kurnaz, kurt gibi atılganız. Cesaretimizi avlanmakla isbat ediyoruz. Kafesteki kuşlar gibi serbestçe esaretimizin şarkısını çağırıyoruz.

Belarius — Şchirlerdeki ahlâksızlıkları bir bilseydin, hem de hissetseydin acaba böyle konuşur muydun? Saray hayatını sürdürmek onu terketmek kadar güçtür. Savaş uğraşısı, ün ve şeref adına tehlikeyi kovalamak zahmetinden ibarettir ve kovalayan kişi bunlara erişmeden hayatını kaybeder. Çok defa ölenin arkasından edilen bir iftira onun iyi hareketleri kadar hatırlanır. Daha da fazlası, iyilik yapmak isteyenler kötülükle karşılaşır. En kötüsü, insan kötülük bulunca gene boyun eğmek zorundadır. Çocuklar bu anlattıklarına iyi bir örneğim ben. Vücudum Roma kılıçların açtığı yara izleriyle dolu. Bir zamanlar en büyük kahramanların adıyla birlikte anılırdı benim adım. Cymbeline beni severdi. İyi bir askerden sözedildiği zaman bana benzetilirdi. O zaman dalları meyvelerin ağırlığıyla eğilen bir ağaç gibiydim. Sonra bir gecede bir fırtına, isterseniz hırsızlık deyin, olgun meyvalarımı hatta yapraklarımı sarsıp döktü ve beni rüzgârlara göğüs germem için çırlı çıplak bıraktı.

Guiderius — Büyüklerin lûtuflarına güven olmuyor.

Belarius — Hiçbir suçum yoktu. Size kaç defa söylediğim gibi iki alçak yalan yeminlerle tertemiz adımı kirlettiler. Cymbeline'i Romalıların adamı olduğumu söyleyerek kandırdılar. Sonra da sürüldüm. Son yirmi yıl bu mağara , bu

bölge benim dünyam oldu. Bu şerefli hürriyet içinde yaşarken önceki hayatımdakinden daha fazla dua ettim. Tanrıya borçlarımı ödemeye çalıştım. Haydi dağa çıkın bakalım. Avcıların konuşacağı konular değil bunlar. İlk geyiği vuran ziyafetin efendisi olacak ve diğer ikisi ona hizmet edecek. Zengin evlerde olduğu gibi yemekte zehirlenmekten korkmanıza da gerek yok.

(Guiderius ve Arvigarus çıkar.)

Tabiatın kıvılcımları nasıl da er geç parlayıveriyor. Bu çocuklar Kralın oğulları olduklarını bilmiyorlar hâlâ. Cymbeline'nin de onların hayatta olduklarından haberi yok. Kendilerini benim oğullarım sanıyorlar. Onları başlarını kaldırmadan gezemedikleri bu mağarada fakirler gibi büyüttüm ama ruhları sarayların çatılarını aşılıyor ve soyluluklarını bilmedikleri halde tabiat en basit ve alçaltıcı durumlarda bile onları prenslerden fazla prens gibi davranmaya zorluyor. Polydore adını verdiğim büyüğü Cymbeline'nin varisi, geleceğin Britanya kralıydı. Asıl adı Guiderus'tu. Hey Tanrım, küçük iskemleme oturup ta savaşlarda yaptıklarımı anlatırken kendimden geçer, "düşmanımı böyle düşürdüm, ayağımı boynuna şöyle dayadım" deyince damarlarındaki prens kanı yüzüne hücum eder, ter dökmeye başlar, genç kaslarını gerer, hareketlerini kendisi yapmaya başlar. Adı eskiden Arvigarus olan, benim Cadwal dediğim küçüğü ise ağabeyi gibi anlattıklarına canlılık, kendi hayalinden hayat katar. Dur, avı buldular galiba. Ah Cymbeline, Tanrı ve

vicdanım biliyor ki beni haksız yere sürgüne gönderdin. Ben de bunun üzerine malımı mülkümü nasıl elimden aldıysan seni varisten mahrum bırakmak için o zaman iki ve üç yaşında olan bu çocukları kaçırdım. Dadıları Euriphile'ydi. Onu anneleri sanırlardı. Her gün mezarını ziyaret ederler. Morgan adını almış olan ben Belarius'un da öz babaları olduğuna inanıyorlar. Av başladı.
(Çıkar)

Dördüncü Sahne

(Milford—Haven yakınlarında kır)
Pisanio va Imogen girer.

Imogen

- Attan indiğimizde gideceğimiz yerin yakında olduğunu söylemiştin. Annem bile beni ilk defa göreceği zaman bu kadar özlem duymamıştır. Hey, Pisanio! Nerede Posthumus? İçinden neler geçiriyorsun, neden bana gözlerini dikmiş bakıyorsun? Neden derin derin iç çekiyorsun? Seni gören izah edemediği bir şeyin, zihnini allak bullak ettiği bir insan sanır. Bu تنها yerler seni büsbütün şaşırtmadan daha az korkan bir görünüşe bürün. Ne oluyor? Neden sert bir bakışla o kağıdı bana uzatıyorsun? Onda içimi ısıtacak bir haber varsa vermeden önce gülümse bir. Haber insanın yüreğini donduracak cinstense, evet, bu görünüşün hep aynı kalsın. Kocamın el yazısı bu! İnsanların zehirli kurban edildiği İtalya onun da aklını başından almış, zor bir durumda. Söylesene, okuduğumda beni öldürecek darbelerin şiddetini azaltır belki sözlerin.

- Pisanio — Lütfen okuyun. O zaman zavallı beni kaderin nasıl alçattığını kendiniz anlayacaksınız.
- Imogen — (Okur.) "Pisanio, hanımın benim yatağında bana ihanet etti. Bunun dellilleri hâlâ içimde kanıyor. Boş tahminlere değil ızdırabım kadar güçlü ve almak istediğim intikam kadar kesin delillere dayanarak konuşuyorum. Senin sadakatin de onunkiyle birlikte lekelenmediyse bu intikamı benim için sen almalısın. Onun hayatını kendi ellerinle al. Bu fırsatı karşına Milford'da çıkaracağım. Benim o konudaki mektubumu almıştır. Onu öldürmekten korkar ve bunun yapıldığına dair beni temin etmezsen onun şerefsizliğinin aracılığını yapmış ve bana aynı şekilde ihanet ettiğini göstermiş olursun."
- Pisanio — Kılıcımı çekmeme ne gerek var? Mektup zaten gırtlığını kesiverdi. Olamaz. İftiradır bu. Kenarı kılıçtan keskin olan, zehri Nil nehrinin bütün yılanlarını zehirleyen, sözleri süratli rüzgarların sırtında bir yerden başka yere uçuveren, dünyanın her köşesinde kralların, kraliçelerin, ülkelerin, genç kızların, evli barklı kadınların hayatlarına, hatta ölmüşlerin mezarlarına giren iftira. Hanımım, nasılsınız?
- Imogen — Yatağında ona ihanet mi? İhanet nedir? Yatağında yatıp, uyanık kalıp onu düşünmek mi? Bir saatten öbürüne gözyaşı dökmek mi? Uyku vücuda hakim olduğu zaman onunla ilgili korkulu bir rüya görüp ağlayarak uyanmak mı? Bu mu ona ihanet etmek?

Pisanio
Imogen

- Ah, iyi kalpli hanımım benim.
- Ben mi ihanet etmişim? Vicdanın şahidini olsun. Jachimo, sen onu bana ihanetle itham ettin ve o zaman seni bir alçak sandım, ama şimdi öyle olmadığını görüyorum. Annesinin mesleğini sürdüren, boyalara, süslere bürünmüş bir İtalyan kadını onu baştan çıkarmıştır. Artık benim modam geçti, eski bir elbise gibi. Ama duvarda yer kaplamam da doğru değil, öyleyse parçalanıp atılmam lazım. Kocam, senin bu vefasızlığın yüzünden iyi ve güzel görünüşlerin altlarında kötülük sakladıklarına, gerçek olmadıklarına, kadınları aldatmak için bir yem olduğuna inanılacak.

Pisanio
Imogen

- Hanımım, beni dinleyin.
- Dürüst erkeklerin bile Aencas gibi konuştukları zaman yalancı oldukları düşünülürdü. Trovalıları kandırıp mahvolmalarına yolaçan Sinon'un ağlaması yüzünden kutsal gözyaşlarına kimse inanmaz oldu, gerçek zavallılara merhamet gösterilmedi. Posthumus, sen de bütün dürüst erkeklere böyle mi leke sürüyorsun? İyi ve yiğit her erkek senin bu hatan yüzünden hain ve valancı damgasını yiyecekler. Haydi bari sen doğru ol, efendinin emrini yap. Onu görünce nasıl itaatkâr olduğumu kısaca anlat. İşte kılıcı ben çekiyorum. Al ve onun sevgisini taşıyan bu masum yuvaya, kalbine sapla. Korkma, artık orada kederden başka bir şey yok. Onu zenginleştiren efendin de orada değil artık. Dediğini yap, sapla kılıcı. Evet, gerekince kahramanlık edersin ama şimdi bir korkak gibi davranıyorsun.

Pisanio

— Git pis şey. Senin yüzünden cehennemlik olamam.

Imogen

— Ama ölmem lazım. Beni sen öldürmezsen efendinin adamı değilsin. İnsanın kendisini öldürmesini engelleyen kanun o kadar tanrısal ki zayıf elimi durduruyor. Haydi işte kalbim. Biraz dur, burada bir şey var. Kendimi koruyacak değilim. Kılıcını kınına sokar gibi kalbime sok. Neymiş bunlar? Sadık Leonatus'un kutsal kitap gibi sakladığım mektupları şimdi dinsizlik aşılayan yazılara mı döndü? Çıkın, gidin. Kalbimin üstünde yeriniz yok artık. İşte böyle zavallı budalalar yalanlara inanırlar. Kandırılanlar uğradıkları ihanetin acısını şiddetle duyarlar ama hainler, daha fazla ızdırap çecekleri bir duruma düşerler. Posthumus, sen, beni kral babama karşı getiren, beni isteyen prenslerin tekliflerini reddettiren sen, sonra anlayacaksın ki hareketim her zaman karşılaşılan cinsten değildir, sıradan kadınlarda bulunmayan bir kararlılık gösterir. Şimdi oburluğunu doyuran o kadından bıkip usanınca bana olanın sana ne kadar acı vereceğini düşünmek beni şimdiden üzüyor. Lütfen, işi bitir. Kurbanlık koyun kasaba yalvarıyor, işte. Bıçağın nerede? Ben de istiyorum diye mi efendinin emrini yerine getirmekte gecikiyorsun?

Pisanio

— İyi kalpli hanımım. Bunu yapma emrini aldığımdan beri gözümü kırpmadım.

Imogen

— İyi ya, öldür ve git uyu.

Pisanio

— Uykusuzluktan gözlerim yuvalarından, uğrasınlar daha iyi.

Imogen

— Öyleyse niye bunu üstüne aldın? Bu kadar yolu

kimi aldatmak için aldın? Buraya niçin geldik? Benim yüzümden mi? Senin yüzünden mi? Niye atlarımızı böyle koşturduk? Beni burada kolayca öldüremez misin? Artık dönmeyi düşünmediğim sarayda beni arayıp durmuyorlar mı? Vuracağın karaca tam önüne gelmişken gerdiğin yayı niye boşaltıyorsun?

Pisanio — Zaman kazanıp böyle bir görevi yapmamak için. Bir plânım var. Hanımım, lütfen sabredip beni dinleyin.

Imogen — Yoruluncaya kadar konuş. Söyle. Bir fahişe olduğumu duydum. Bu iftiradan sonra kulağım ne duysa önemsiz kalır. Neyse, konuş.

Pisanio — Hanımefendi, saraya dönmeyeceğinizi düşünmüştüm.

Imogen — Tabii, beni buraya öldürmeye getirdiğine göre.

Pisanio — Öyle değil. Eğer dürüst olduğum kadar becerikliysen plânım başarılı olacaktır. Efendimin kandırıldığı kesin. Alçağın biri, hem de sanatında usta bir alçak ikinize de bu cehenneme layık kötülüğü işledi.

Imogen — Romalı bir fahişe.

Pisanio — Sizi hayatımla temin ederim ki değil. Sizin öldüğünüzü bildirir delil olarak da kana bulanmış bir elbise parçası yollarım. Aldığım emir böyle. Sarayda olmayışınız da bu olayı destekler.

Imogen — Pisanio, iyi ama ben bu arada ne yaparım, nerede kalırım, nasıl yaparım? Kocam beni ölmüş bildiği zaman hayatımdan ne teselli beklerim?

Pisanio — Saraya dönecek olursanız—

Imogen — Hayır, saray yok, baba yok. O kaba, hiçbir hareket ve sözünde doğru olmayan, benimle evlenme isteği bana savaş ilânı gibi gelen

Cloten'le mücadele de yok.

- Pisanio — Saraya dönmezseniz Britanya'da hiçbir yerde barınamazsınız.
- Imogen — Öyleyse nereye gidebilirim? Evet, Britanya güneşin parladığı, günün geceyi kovaladığı tek yer mi? Britanya hâlâ dünyanın bir parçası ama benim onunla işim kalmadı. Bir gölde bir kuğu yuvası gibi. Britanya dışında başka insanlar var mı?
- Pisanio — Başka yerleri düşünmeniz beni mutlu ediyor. Romalı elçi Lucius yarın Milford limanına geliyor. Şimdi kötü kaderinizi saklamak istediğiniz kadar kim olduğunuzu da bir erkek kıyafeti içinde saklayıp kendinizi tehlikelerden korursanız güzel ve umut verici bir yolculuğa çıkabilir, belki Posthumus'un oturduğu yerin yakınına kadar gidersiniz. Hiç olmazsa, onu göremezseniz bile, her saat ne yaptığının haberini alacak kadar yakınında olursunuz.
- Imogen — İyi ama nasıl yapacağım bunu? Bir kadın olarak kendimi tehlikeye atma bahasına mı?
- Pisanio — İzin verin anlatayım. Kadın olduğunuzu unutun. Emir verecek yerde boyun eğmeyi öğrenin. Bütün kadınların nedimleri olan daha doğrusu kadınların bir parçası olan nazlanmayı ve ürkekliği atıp kabadayıcı bir tavır takının. Hazırcevap olun. Küstahça karşılıklar verin, kavgacı davranın. Ayrıca yüzünüzün o göz alan beyazlığını unutun, onu önüne geleni öpmekten hoşlanan güneş tanrısının obur dokunuşuna bırakın. Bu zor olacak sizin için ama başka çare yok. Sonra, tanrıların kraliçesi Juno'yu bile kıskandıran ve saatlerinizi alan süsü püsü bir kenara bırakın.

- Imogen** — Kısa kes. Amacını anladım. Beni gerçek bir erkek haline sokacaksın.
- Pisanio** — Önce gerçek bir erkek gibi giyinmeniz gerekli. Hazırlamış, çantama koymuştum. Pantolon, ceket, şapka ne lâzımsa. Bunların yardımıyla ve o yaşlarda bir delikanlıyı taklit ederek soylu Lucius'un karşısına çıkın, onun yanında çalışmak istediğinizi söyleyin ve ne gibi hünerleriniz olduğunu anlatın. Çok iyi olduğunuz müzik konusunda bir de o zevkini ölçüye vursun bakalım. Neyse, şüphe yok ki sizi yanına almaktan zevk duyacaktır. Dürüst, bundan da önemlisi şerefli bir insandır. Britanya dışındayken geçiminiz konusunda endişe etmeyin. Sizin ihtiyaçlarınızı aralıksız karşılarım.
- Imogen** — Tanrıların bana bıraktığı tek teselli kaynağı sensin. Lütfen git artık. Konuşacak çok şeyler var ama bunu uygun bir zamana bırakalım. Bütün bunları cesaretle yapacağım, sıkıntılara bir kral çocuğu gibi göğüs gereceğim. Lütfen git.
- Pisanio** — Hanımefendi, çabukça vedalaşalım. Yoksa beni sarayda bulamazlarsa sizinle birlikte gittiğimden şüphe ederler. Soylu hanımım, Kraliçeden aldığım bir kutu bu. İçindeki ilaç değerlidir. Denizde, karada hatta midenizde bir kıpırdanma hissederseniz bundan alacağınız bir yudum rahatsızlığınızı geçirir. Gölgelek bir yer bulup erkek kıyafetlerinizi giyin. Tanrılar size en iyi nimetlerini versinler.
- Imogen** — İnşallah. Sana çok teşekkürler ederim.
(Ayrı ayrı çıkarlar)

Beşinci Sahne

(Cymbeline'nin Sarayında bir oda)

Cymbeline, Kraliçe, Cloten, Lucius, ve Lordlar girer.

- Cymbeline — Buraya kadar. Size güle, güle.
- Lucius — Teşekkürler kralım. İmparator'dan mektup aldım, hemen dönmem gerekiyor. Beni çok üzen şey şu ki, efendime onun düşmanı olduğumuzu bildirmek zorundayım.
- Cymbeline — Efendim, Britanyalılar Roma boyunduruğuna tahammül edemiyorlar. Bize gelince, tab'amdan daha az cesaret göstermek krallığımıza yakışmaz.
- Lucius — Evet efendimiz. Beni karadan Milford limanına kadar götürecek bir kıta asker istihdam ediyorum sizden. Hanımefendi, majestelerine neşe ve mutluluklar dilerim. Size de efendim.
- Cymbeline — Lordlarım, Lucius'a siz refakat edeceksiniz. Ona saygıda kusur etmeyiniz. Güle güle soylu Lucius.
- Lucius — Elinizi, efendim.
- Cymbeline — Size dost elimi uzatıyorum. Fakat bundan sonra düşmanınız olacaktır.
- Lucius — Efendim, zaferin kimde kalacağını zaman gösterecektir. Hoşçakalın.
- Cymbeline — Sevgili Lordlar, Lucius ve maiyetindekiler Severn nehrini geçinceye kadar yanından ayrılmayın. Mutluluklar dilerim.
(Lucius ve Lordlar çıkarlar)
- Kraliçe — Kaşları çatık ayrılıyor buradan. Buna sebep olmak bize şeref verir.
- Cloten — En iyisini yaptık. Kahraman Britan-

yahılarınız da böyle istiyorlar.

Cymbeline — Lucius burada olup bitenleri İmparatora yazdı. Onun için zaman varken savaş arabalarımızı ve süvarilerimizi hazırlamamız iyi olur. Galya'daki kuvvetleri yakında toplanır ve oradan hücumla geçerler.

Kraliçe — Boşa geçirecek vaktimiz yok. Hızla ve kararlılık içinde hazırlıklarımızı yapmalıyız.

Cymbeline — Bunun böyle olacağını tahmin ettiğimiz için zaten boş durmadık. Tatlı kraliçem, kızımız nerelerde? Roma elçisinin karşısına da çıkmadı, bize her gün yaptığı gibi saygılarını sunmaya da gelmedi. Bize öyle geliyor ki itaatten çok küstahlık içinde. Gözümüzden kaçmıyor. Onu huzurunuzla çağırın. Onun hareketlerini aşırı sabırla karşılayıp otoritemizi kullanmayı ihmal ettik.

(Bir uşak çıkar)

Kraliçe — Muhterem kralım. Posthumus sürgüne gönderildikten beri Imogen içine kapandı. Bunun tedavisi zamana bırakılmalı. Majestelelerinden istirham ederim, onunla sert konuşmayınız. Azarlanmaya karşı o kadar duyarlı bir kız ki kelimeler ona tokat gibi gelir. Tokat da onu öldürür.

(Uşak tekrar girer)

Cymbeline — Kızımız nerede? Yoksa emrimizi küçümseyip gelmiyor mu?

Uşak — İzin verirsiniz, majesteleri, bütün odaları kilitli. Kapıları ne kadar gürültüyle çaldıysak da açan olmadı.

Kraliçe — Efendimiz, onu en son ziyaret ettiğim zaman böyle dairesine çekildiği için özür diledi. Rahatsızlığı yüzünden çıkamadığı için her

gün size saygılarını istekle sunma görevini yerine getiremeyeceğini söyledi ve bunu size bildirmemi arzu etti. Fakat sarayın işleri yüzünden unuttum.

Cymbeline — Kapıları kilitli, son zamanlarda görülmemiş! Tanrım, korktuğum gerçekleşmese bari! (Çıkar)

Kraliçe — Oğlum, Kralın peşinden git.

Cloten — Adamı Pisanio'yu, şu ihtiyar uşağını da iki gündür görmüyorum.

Kraliçe — Git, bak. Neler oluyor. (Cloten çıkar.)

Posthumus'a bu kadar sadık olan Pisanio'da bir ilâcım var. Umarım onu içmiştir de bu yüzden ortalıkta görünmüyordur. Onun sahiden faydalı bir ilâç olduğunu sanıyordu. Ama bu kız nereye gitmiş olabilir? Yoksa ayrılık acısı yüzünden hayatına son mu verdi? Belki de aşkının ateşi içinde sevgilisi Posthumus'a koşmuştur. Bu taktirde ya ölüme, ya da şerefsiz bir hayata gitmiş demektir ki her ikisi de benim amacıma hizmet eder. O ortalıkta olmayınca tacı ben giyerim.

(Cloten geri döner.)

Ne oldu, oğlum?

Cloten — Kaçmış olduğu kesin. Git kralı yatıştır. Ateş püskürüyor, kimse yanına girmeye cesaret edemiyor.

Kraliçe — (Seyircilere) Daha iyi. Umarım bu gece son gecesi olur, yarına çıkmaz. (Çıkar)

Cloten — Imogen'i hem seviyor, hem de nefret ediyorum. Güzel, kral kızı, ve herbir ve bütün kadınlardan daha soylu, daha ince ve zarif. Her birinin en iyi yönlerini almış. Bütün diğer kadınlar bir araya getirilse bu gene hepsine

üstün çıkar. Bu yüzden ona aşışım. Ama hem beni küçük görüyor hem da o aşağılık Posthumus'a bağlılığı adeta aklına fikrince hakaret gibi oluyor ve bütün olağanüstü özelliklerini silip süpürüyor. Bu noktada ondan nefret ediyorum. Hatta intikam almam gerekecek. Ne zaman ki budalalar—

(Pisanio girer.)

Kim var orada? Neler kuruyorsun bakalım? Gel buraya. Ah, seni gidi ah! Alçak! Hanımın nerede? Çabuk söyle yoksa kendini cehennem zebanilerinin arasında bulursun.

Pisanio

— Aman, iyi kalpli efendim!

Cloten

— Hanımın nerede? Hemen söylemezsen Jupiter şahidim olsun bir daha sormayacağım. Ağzı sıkı kerata. Kalbindeki bu sırrı ya söküp alırım, ya da onu öğrenmek için kalbini yerinden söküp çıkarırım. Posthumus'la mı? Yığın yığın alçaklığından bir parçacık iyilik çıkmayan bu herifle mi?

Pisanio

— Ah, efendim nasıl onun yanında olabilir? Ne zaman onun burada olmadığı anlaşıldı? Posthumus Roma'da.

Cloten

— Nerede o diyorum. Gel şöyle. Lâfı değiştirmeye kalkışma. Ona ne olduğunu bana iyice anlat.

Pisanio

— Ah, benim kıymetli efendim.

Cloten

— Efendiler götürsün seni. Ağzından çıkacak ilk kelime hanımının nerede olduğunu söylesin. "Kıymetli efendim" i bırak ve konuş. Susarsan geberirim, cehennemi boylarsın.

Pisanio

— Öyleyse buyrun. Bu mektup prensesin kaçmasıyla ilgili bütün bildiklerimi anlatır. (Bir mektup verir.)

Bakalım şuna. İmparator Augustus'un tahtına

kadar bile gitse peşini bırakmam.

Pisanio — (Seyircilere) Ya mektubu verir ya da öldürülürdüm. Imogen iyice uzaklaşmıştır. Mektuptan öğrenecekleri yüzünden belki boşuna bir yolculuk yapar ama Imogen'e zarar veremez.

Cloten — Ya!

Pisanio — (Seyircilere) Efendime Imogen'in öldüğünü yazacağım. Ah, hanımım, umarım gideceğin yere sağ salım gider ve sağ salım dönersin.

Cloten — Bak buraya. Bu mektup gerçek mi?

Pisanio — Bence öyle.

Cloten — Posthumus'un el yazısı. Biliyorum. Dinle şimdi. Kötülükleri bırakıp bana iyi hizmet edersen senin için düşündüğüm işlere dört elle sarılırsın. Yani sana ne alçakça bir iş emredersem hemen ve namusunla yapman lazım. O zaman senin dürüst bir uşak olduğuna inanırım, o zaman cebinin dolması için para, yükselmen için destek sağlarım.

Pisanio — Evet, Lordum.

Cloten — Benim hizmetime girer misin? Sabır ve sadakatle o beş parasız Posthumus'un kötü talihine bağlı kaldığına göre şükran duyunca bana bütün gayretinle hizmet etmemek elinden gelmez. Benim uşağım olur musun?

Pisanio — Evet, efendim.

Cloten — Ver elini. Al bu parayı. Eski efendinin elbiselerinden var mı yanında?

Pisanio — Hanımla vedalaşırken giydiği elbise odamda.

Cloten — İşte, edeceğin ilk hizmet, git onu buraya getir. İlk hizmetin bu olsun. Haydi.

Pisanio — Getireyim, efendim.
(Çıkar.)

Cloten

— Milford Limanında buluşacaklarmış, ha. Birşey soracaktım, unuttum. Şimdi hatırlarım. Orada senin canını alacağım, alçak Posthumus. Şu elbiseyi hemen getirse ya. Bir zamanlar ne demişti? Bıraktığı acı tad hâlâ ağzıma geliyor; demişti ki Posthumus'un elbiseleri bile benim soylu vücudumdan ve bütün özelliklerimin süslediği kişiliğimden daha değerliymiş. Bu elbiseyi giymiş olarak onun vücuduna sahip olacağım. Önce gözleri önünde Posthumus'u öldüreceğim. Böylece benim kahramanlığımı göreceksin ve beni küçümsediği için pişman olacak. Posthumus yerde ölmüş yatarken iyice sövüp saydıktan ve şehvetimi Imogen'le doyurduktan sonra, hem de söylediğim gibi ona daha fazla acı vermek için bu işi o kadar değer verdiği Posthumus'un elbiseleri içinde yapacağım, saraya kadar sürükleyeceğim. Benden nefret ederken zevk duymuştu ben de intikamımı neşe içinde alacağım.

(Pisanio elbiselerle girer.)

Elbise bu mu?

Pisanio

— Evet, soylu efendim.

Cloten

— Milford'a gittiği ne kadar oldu?

Pisanio

— Daha varamamıştır.

Cloten

— Elbiseyi daireme getir. Bu sana verdiğim ikinci emir. Üçüncüsü şu; niyetlerim konusunda sağırsız ve dilsiz ol. Görevini iyi yap, mükâfatları gelip seni bulacak. İntikamımı Milford'da alacağım. Ah, oraya beni uçuracak kanatlarım olsaydı. Bana sadık ol, ha.

(Çıkar.)

Pisanio

- Benden, kendime karşı hareket etmemi istiyorsun. Sana sadık olmak hain olmaktır ki bunu dürüst efendime yapamam. Milford'a git bakalım ama aradığını bulamayacaksın. Tanrıların lûtufları Imogen'in üstüne yağsın, bu ahmağın yolu engellerle kaplansın, mükâfatı boşa çıkan emeği olsun.
(Çıkar.)

Altıncı Sahne

(Galler. Belarius'un Mağarasının önü.)
Erkek kıyafetinde Imogen girer.

Imogen

- Bir erkeğin hayatı ne zormuş. Yorgunluktan harap oldum. Son iki gün açıkta, toprağın üstünde uyudum. İrademi kullanmasam bir yere yıkılıp kalırdım. Milford, Pisanio seni dağın tepesinden gösterdiği zaman karşımdaydın. Sende teselli bulacağım için mi benden kaçıyorsun? Karşılaştığım iki fakir adam doğru yolda olduğumu söylediler. Sefalet içinde olanlar, bunun bir çeşit deneme cezası olduğunu bildikleri halde yalan söylerler mi? Evet, bunda şaşacak ne var, zenginler doğruyu hiçbir zaman söylemezlerken? Zengin ve mutlu olanların yalan söylemesi, ihtiyaç içinde olanlarınkinden daha ağır suç. Ah, canım kocacığım, sen de böyle suç işleyenlerin arasına girdin. Seni düşünürken açlığım geçiverdi, halbuki bir dakika önce yıkılmak üzereydim. Bu da ne? Bir de yolu var. Birtakım yabanilerin kaldığı yer olmalı, yaklaşmamak

daha iyi, buna cesaretim de yok. Ama açlık, vücudu altetmeden önce ruha cesaret veriyor. Bolluk ve barış ise insanları korkak, çekingen yapıyor. Hey, kimse var mı? Uygar insanlarsanız konuşun. Değilseniz paramı alın, bana yiyecek birşeyler verin. Hey ! Cevap yok. İyisi mi kılıcımı çekeyim. Düşman ondan benim gibi korkuyorsa ne alâ. Bütün düşmanlarım böyle olsa ! (Mağaraya girer.) (Belarius, Guiderius ve Arviragus girer.)

- Belarius — Polydore, en iyi avcı olduğunu isbat ettin ve ziyafette baş köşeyi hak ettin. Cadwal ve ben hem aşçılık hem servis yapacağız, anlaşmamız buydu. Sonunda belli bir amaç olmasa kimse çalışıp ter dökmez. Haydi, gelin. Aç karınlarımıza basit yemekler lezzetli gelecek. Yorgun insan taş üzerinde de uyur, tembel fakat huzursuz insanlara kuştüyü yatak sert gelir. Sana bakacak kimse olmayan evimiz, sana huzur dilerim.
- Guiderius — Yorgunluktan canım çıktı.
- Avigarus — Koşuşturmadan gücüm kuvvetim kalmadı ama iştahım yerinde.
- Guiderius — Mağarada soğuk et var. Avladığımızı pişirirken ondan biraz atıştırırız.
- Belarius — (Mağaranın içine bakarak) Durun, girmeyin. Ama yiyeceklerimizden o kadar az yemiş ki peri olsa gerek.
- Guiderius — Ne oluyor ?
- Belarius — Tanrı aşkına, melek mi bu ? Değilse ona çok benzeyen bir insan. Henüz delikanlılık çağına erişmemiş tanrısal bir güzellik. (Imogen girer.)
- Imogen — Beyfendiler, lütfen bana dokunmayın. İçeri girmeden önce seslendim. Niyetim yedikleri-

mi ya sizden istemek ya da parasıyla almak. Yemin ederim birşey çalmadım. Her tarafa altın saçılmış olsaydı bile çalmazdım. Yediğim etin parasını vereyim. Yoksa onu yemez, masada bırakır ve ayrılmadan önce onu hazırlıyanlardan duamı esirgemezdim.

- Guiderius — Para mı veriyorsun bize ?
- Aviragus — Altın da gümüş de boştur. Sahte tanrılara tapanların dışında herkes onlara aynı gözle bakar.
- Imogen — Kızdığınızı görüyorum. Bu hatam yüzünden beni öldürseniz bile bilin ki onu işlemeseydim de zaten ölecektim.
- Belarius — Nereye gidiyorsun?
- Imogen — Milford Limanına.
- Belarius — Adın ne?
- Imogen — Fidele, efendim. İtalya'ya gitmek üzere olan bir akrabam var. Milford'da olacak. Ona giderken aç kalıp takatten düşünce bu suçu işledim.
- Belarius — Güzel oğlum, bizi kaba saba insanlar sanma, görüş ve tutumumuzu bu yaşadığımız yerle bir tutma. Hoşgeldin. Neredeyse akşam olacak. Ayrılmadan önce seni daha iyi ağırlayacağız. Kalıp soframıza katılırsan çok sevineceğiz. Çocuklar, misafire hoşgeldin deyin.
- Guiderius — Kadın olsaydın seninle evlenmek için elimden geleni yapardım.
- Arvigarus — Madem ki erkeksin, seni kardeşim gibi seveceğim, kardeşime uzun bir ayrılıktan sonra kavuşmuş gibi ağırlayacağım seni. Başımızla berabersin. Neşelen biraz, dostlar arasındasın.
- Imogen — Dostlar, hatta kardeşler arasındayım. (Seyircilere) Keşke sahiden kardeşlerim

olsalardı. O zaman maddi değerim daha az olurdu. Posthumus, ve o zaman birbirimize daha eşit olurduk.

Belarius — Büyük bir ızdırabı var.

Guiderius — Keşke ona yardım edebilsem.

Arvigarus — Ben de. ızdırabının sebebi neyse, ve bana ne kadar emek ve tehlikeye mal olsa bile. Ah Tanrım.

Belarius — Çocuklar, beni dinleyin.

(Aralarında fısıldaşırlar.)

Imogen — (Seyircilere) Sarayları bu mağaradan daha büyük olmayan, kendi işlerini kendileri gören, vicdanlarının emrettiğini yapan ve durmadan fikir değiştiren halk kütlesinin değersiz alkışına kulak asmayan büyük adamlar bile bu iki gençle ölçüşemez. Beni affedin, tanrılar. Leonatus bana ihanet ettiğine göre, erkek olup bunlarla burada yaşamayı tercih ederim.

Belarius — Tamam, öyle olsun. Çocuklar, haydi yemeğimizi hazırlayalım. Güzel oğlum, gel bizimle. Aç karnını konuşmak zor oluyor. Yemekten sonra kurallara uyarak hayat hikâyeni anlatmanı isteyeceğim, tabii ne kadarını bize söylemek istersen.

Guiderius — Gel bizimle, lütfen.

Arvigarus — Nasıl baykuş, geceyi ve tarlakuşu, sabahı zevkle karşılarsa biz daha da yürekten sana "hoşgeldin" diyoruz.

Imogen — Teşekkür ederim, efendim.

Arvigarus — Haydi, buyur.
(Mağaraya girerler.)

Yedinci Sahne

(Roma. Bir meydan.)

(İki Senatör ve Halk Tribünleri girer.)

1. Senatör — İmparatorun emrinin özeti şu: Askerler Pannon'lar ve Dalmaçyalılara karşı harekete geçmiş olduğundan ve şimdi Galya'da bulunan lejyonlar isyan halindeki Britanyalılarla başa çıkabilecek güce sahip olmadığından soyluların bu savaşa katılması gerekiyor, Lucius'u prokonsül ilen etti. Siz tribünlere de imparator derhal bu kişileri askere almanız için tam yetki emrini verdi. Tanrı Sezar'a uzun ömür versin !
1. Tribün — Lucius bütün ordumuzun kumandanı mı oldu?
2. Senatör — Evet, öyle.
1. Tribün — Galya'daki kuvvetlerimizin mi ?
1. Senatör — Evet, şimdi sözünü ettiğim ordumuzun. Topladığınız askerler onlara katılacak. Yazılı emirden, kaç kişiyle ve ne zaman hareket edeceğinizi göreceksiniz.
1. Tribün — Görevimizi yapacağız.
(Çıkarlar.)

DÖRDÜNCÜ PERDE

Birinci Sahne

(Galler. Belarius'un Mağarasının yakını.)

Cloten yalnız başına girer.

- Cloten — Buluşacakları yerin civarına geldim işte, Pisanio doğru tarif ettiyse. Posthumus'un bu

giydiğim elbisesi amacıma ne kadar uygun. O belki bu elbisenin dikiş parasını hâlâ ödemedi ama gene de Imogen'in kocasıydı. Niye ben de ona sahip olmayayım? Zaman zaman gidip gelse bile kadınların da arzuları yok mu ? Bu konuda elimden geleni yapacağım. Kendi kendime olduğum için açıkça söyleyebilirim çünkü bir adamın odasında yalnızken aynasıyla konuşması övünme sayılmaz ya, vücudumun hatları Posthumus'tan aşağı değil, ondan daha az genç değilim, daha güçlüyüm. Maddî imkânlarım ondan geri değil, sosyal ilişkilerim çok daha iyi, daha soyluyum, savaşta onun kadar ama düelloda ondan daha şahaneyim. Gelgelelim bu akı karadan ayıramayan zevksiz karı beni bırakıp onu seviyor. İnsanlar ne sersem oluyor ! Posthumus, şimdi omuzlarının üzerinde taşıdığın kafan bir saat içinde yerde yuvarlanacak. Elbiseni parça parça edecek, karına zorla sahip olacağım. Sonra, onu babasının önüne tekme tokat çıkaracağım. Kızına böyle sert muamele edişim Kralı belki biraz kızdırır ama annem onu nasıl idare edeceğini bilir ve bütün bunları benim lehime kullanır. Atım sıkıca bağlı duruyor. Haydi, kılıcım, çıkıp biraz can yak. Kader, onları karşıma çıkar. Burası buluşacakları yerin tarifine uyuyor. Pisanio beni aldatmaya cesaret edemez.

(Çıkar.)

İkinci Sahne

(Mağarada Belarius, Guiderius, Arviragus ve Imogen çıkar.)

- Belarius — (Imogen'e) Rahatsızsın, mağarada kal. Av bitince yanına geliriz.
- Arviragus — (Imogen'e) Kardeşim, burada kal. Biz kardeşiz, değil mi ?
- Imogen — Bütün insanlar kardeş olmalı ama toprağın özü aynı olduğu halde kalitesi insandan insana değişiyor. Aslında çok hastayım.
- Guiderius — Siz ava gidin, ben onunla kalacağım.
- Imogen — İyi değilim ama o kadar da hasta değilim. Lütfen, beni bırakıp gidin, bir hastalıktan hemen ölüverecek kadar şımarık, nazik değilim. Günlük işlerinize bakın. Adetlerin ihmâli herşeyin ihmâline yol açar. Hastayım ama yanımda kalman beni iyileştirmez. Şu anda yalnız kalmak isteyen birine dost, teselli olmaz. Böyle konuşabildiğime göre çok hasta değilim demektir. Lütfen, bana itimat edip gidin. Bir şey çalacak olursam sade kendimden çalar ve bir fakirden çaldığım için açlıktan ölürüm.
- Guiderius — Seni nasıl sevdiğimi daha önce söyledim. Ne kadar sevdiğime geline, babamı sevdiğim kadar.
- Belarius — Ne ? Nasıl ? Nasıl ?
- Arviragus — Babacığım, böyle konuşmak günahsa ben de kardeşimle aynı suçu işliyorum. Neye bilmiyorum ama bu genci ben de bütün kalbimle seviyorum. Sevgide akıl ve mantık olmadığını söylemiştiniz. Kapımıza boş bir tabut gelse ve bana kimin ölmesi gerektiği sorulsa "babam,

bu genç değil" derim.

Belarius — (Seyircilere) İşte, asil karakter, soyluluğun değeri, büyüklüğün ortaya çıkması. Korkaklardan korkaklar, alçaklardan alçaklar doğar. Tabiatla saman ve buğday, aşağılık şeyler ve takdire değer şeyler yanyana bulunur. Evet, ben babaları değilim ama böyle bir mucize gibi ortaya çıkıp benden daha fazla sevilen bu genç kim? Şaşılacak, hayret edilecek şey.

Arvigarus — Kardeşim, hoşçakal.

Imogen — Avınız bereketli olsun.

Arvigarus — Sana sıhhat, sağlık dilerim. Hazırız, babacığım.

Imogen — Ne iyi kalpli insanlar. Ey tanrılar, meğer ne çok yalanlar duymuşum. Sarayda, saraydan başka her yerin vahşilerle dolu olduğunu söylerlerdi. İnsan görünce anlatılanların yanlış olduğunu anlıyor. Dereler de bize iyi balık verir, üstelik okyanuslardaki canavarlar bulunmaz onlarda. Hâlâ çok, çok hastayım. Pisanio, senin şu ilâcını içeyim bari.

Guiderius — Hayatını anlatmaya razı edemedim onu. Soylu bir aileden geldiğini fakat talihinin kötü olduğunu, şerefsizlikle karşılaştığını fakat şerefli bir insan olduğunu söyledi.

Arvigarus — Bana da aynı şeyleri anlattı, ama sonradan daha fazlasını duyacağımı da söyledi.

Belarius — Haydi ava, av bekliyor. Şimdilik yanından ayrılıyoruz. İçeri girip dinlen.

Arvigarus — Lütfen iyileş. Evdeki işler seni bekliyor.

Imogen — Hasta da olsam, iyi de olsan size çok borcum var.

Belarius — Ne farkedez? Biz hiç ayrılmayacağız ki.

(Imogen mağaraya girer.) Şimdiki durumu ne kadar kötü olursa olsun soylu bir aileden geldiği belli oluyor.

Arvigarus — Şarkı söylerken melekleri dinliyormuşum gibi geldi bana.

Guiderius — Şahane yemek yapıyor. Sebzeleri, kökleri nasıl ince ince doğradı, çorbalarımıza soslar koydu. sanki tanrıça Juno hastalanmıştı da onun yemeklerini hazırlıyordu.

Arvigarus — Aynı anda ne asil bir şekilde hem gülümsüyor hem iç çekiyor. Sanki sedece gülümseyemediği için iç çekiyor ve gülümseyişi, böyle güzel bir vücuttan kaçıp denizcilerin lânetini çeken rüzgârlarla birleştiği için iç çekişiyle alay ediyor.

Guiderius — İçinde adeta kök salmış olan kaderin ve sabrın onu birlikte etkilediğine ben de dikkat ettim.

Arvigarus — Öyleyse sabrı artsın ve pis kokulu mürver ağacına benzeyen keder, öldürücü köklerini, uzayıp sürgünler saran asmadan uzak tutusun.

Belarius — Gün ilerledi. Haydi, gelin ! Bu da kim ?
(Cloten girer.)

Cloten — Şu kaçakları bir türlü bulamıyorum. O alçak bana yalan söyledi galiba. Hiç halim kalmadı.

Belarius — "Kaçaklar" diyor. Bizi demek istiyor belki de. Hatırlıyorum onu, Kraliçenin oğlu Cloten. Bir tuzaktan endişe ediyorum. Yıllardır görmemiştim ama tanıdım. Biz kanun dışı ve kaçağız. Gidelim buradan.

Guiderius — Tek başına ama. Siz ve kardeşim yanında başkaları var mıydı diye araştırın. Lütfen gidin, ben onunla başa çıkarım.
(Belarius ve Arvigarus çıkar.)

Cloten — Dur, kimsin, niye bana saldırıyorsun? Eşkiyalar gibi. Duymuştum. Kimsin, alçak

herif?

- Guiderius — Yaptığım en alçakça iş bazan alçaklara silâhımla karşılık vermemek oldu.
- Cloten — Sen bir haydut, kanun kaçağı, alçaksın. Teslim ol, hırsız herif.
- Guiderius — Kime teslim oluyorum, sana mı? Sen de kimsin? Kolum seninki kadar güçlü, kalbim seninki kadar cesur değil mi? Evet, senin sözlerin daha kahramanca ama ben silâhımı dilimde taşıyorum. Söyle, kimsin, sana neden teslim olacaktım?
- Cloten — Aşağılık mahlûk, elbiselerimi tanımıyor musun?
- Guiderius — Terzini de tanımıyorum, uyuz kerata. Terzin büyük babandı, değil mi? O, bu elbiseleri yarattı, elbiseler de seni adama benzetti.
- Cloten — Ağzı kalabalık köle, onları benim terzim yapmadı.
- Guiderius — Neyse, haydi uzaklaş buradan. onları sana verene de teşekkür et. Salağın birisin. Seni dövmek içimden gelmiyor.
- Cloten — Ağzı bozuk hırsız, adımı bir duysan tir tir titrersin.
- Guiderius — Neymiş adın?
- Cloten — Alçak, Cloten.
- Guiderius — Adın alçağın alçağı Cloten bile olsa bana vız gelir, titremek nerede kalmış? Adın kurbağa, engerek, örümcek olsa belki daha fazla korkardım.
- Cloten — Seni daha da fazla korkutmak, hatta dehşete düşürmek için ilâve edeyim; bil ki Kraliçenin oğluyum ben.
- Guiderius — Ya, üzüldüm buna. Soyluluğuna yakışır şekilde davranmıyorsun çünkü.
- Cloten — Sahiden korkmadın mı?

- Guiderius** — Akıllılara saygı duyar, onlardan korkarım. Aptallara sadece güler geçerim, korkmam.
- Cloten** — Öyleyse idama hazır ol. Seni kendi elimle öldürdükten sonra biraz önce o buradan kaçanları takip edip hepinizin kafalarını Lud şchrinin sur kapısına asacağım. Teslim ol, dağlı haydut. (Kılıçlarıyla dövüşerek çıkarlar.)
(Belarius ve Arvigarus tekrar girer.)
- Belarius** — Etrafta hiç kimse görmedin mi?
- Arvigarus** — Bir kişi bile yok. Muhakkak onu benzettin.
- Belarius** — Bilemiyorum. Onu gördüğümünden beri çok zaman geçti ama zaman, hatırladığım yüz hatlarını hiç değiştirmemiş. O duraklayarak konuşması, sonra sesinin sertleşmesi onu hatırlatıyor. Yok, yok, eminim Cloten'di.
- Arvigarus** — Buradaydılar. Umarım kardeşim onunla başa çıkabilmiştir. Cloten'in kötü ve tehlikeli bir adam olduğunu söylemiştin.
- Belarius** — O sıralarda tam bir adam olamamıştı henüz ve bu yüzden her tehlikeye gözü kapalı atılırdı. Akli tam gelişmemiş kimselerden korkulur. Aman, bak, kardeşin geliyor.
(Guiderius, Cloten'in kesik başı elinde, girer.)
- Guiderius** — Bu Cloten ahmağın biriymiş; kof, içi boş bir para kesesi gibi. Herkül bile onun beynini dağıtamazdı, çünkü beyni yoktu. Ama ben onu öldürmescydim o benim kafamı böyle kesip taşırdı.
- Belarius** — Ne yaptın?
- Guiderius** — Ne yaptığımı gayet iyi biliyorum. Dediği doğruysa, Kraliçenin oğlu olan Cloten adlı birinin kafasını kestim. Bana hain, haydut dedi. Tek başına hepinizle dövüşüp, kafalarımızı kesip, (neyse, kafalarımız hala

yerinde) Lud şehrinin surlarına asmaya yemin etti.

Belarius — Hepimiz mahvolduk şimdi.

Guiderius — Ama, canım babacığım, bu herifin almaya yemin ettiği canımızdan başka bir şeyimiz var mı kaybedecek? Kanun bizi korumuyor. Öyleyse biz niye böyle birinin bizi tehdit etmesine, hem yargıç hem cellat olmasına izin verecek kadar yumuşak davranalım? Kanundan korkuyoruz diye mi? Başkalarını gördünüz mü, bu arada?

Belarius — Bir kişiye bile rastlamadık ama Cloten'in yanında adamları olduğunu her akli başında olan tahmin eder. Sağı solu belli olmazdı, huyu da hep kötünden daha kötüye giderdi. Ama deli, hatta zırdeli de olsa buraya tek başına gelmez. Belki saraydayken bizim gibi bazı kanun kaçaklarının buralarda mağaralarda oturduğunu, avlandığını ve zamanla güçlenip tehlikeli olabileceğini duymuş ve duyunca da huyuna uygun hareket ederek ortaya atılıp bizi yakalamaya yemin etmiştir. Gene de yalnız başına gelmesi olacak şey değil, ne kendisi bunu yapar ne de izin verirler. Öyleyse bu gövdenin, başından daha tehlikeli bir kuyruğu olduğundan endişe edersek hata işlemiş olmayız.

Arvigarus — Tanrılar neye karar verdilerse öyle olsun. Gene de kardeşim iyi etti bence.

Belarius — Bugün canım hiç avlanmak istemiyordu. Şu delikanlının, Fidele'nin hastalığı yüzünden yol bana çok uzun geldi.

Guiderius — Boynuma uzatığı kılıcıyla başını kestim. Mağaramızın arkasındaki dereye atacağım, oradan denize gider. Balıklara, Kraliçenin

oğlu Cloten olduğunu söylesin. Gerisi beni ilgilendirmez.

(Çıkar.)

- Belarius — Korkarım bunun intikamını almak istiycekler. Cesaret sana yakışıyor yakışmasına ama keşke, Poydore, bunu yapan sen olmasaydın.
- Arvigarus — Keşke ben yapsaydım da intikam sadece beni izleseydi. Polydore, seni kardeşim olarak severim ama beni bu şereften mahrum ettiğin için de seni kıskanıyorum. İsterdim ki intikam için hepsi bir araya gelsinler, bizi dağ taş arasınlar ve bunun hesabını sorsunlar.
- Belarius — Olan oldu artık. Bugün artık avlanmak yok. Bize bir fayda sağlamayacağı için tehlikeye de atılmayalım. Haydi, mağaramıza dönelim, lütfen. Sen ve Fidele yemeği halledersin. Ben de bizim aceleci Polydore'u bekler, döner dönmez yemeğe getiririm.
- Arvigarus — Zavallı Fidele, epey hasta. Onun benzine renk gelsin diye böyle bir mahalle dolusu Cloten'in kanını akıtır ve iyi bir iş yaptığım için kendimle övünürdüm. (Çıkar.)
- Belarius — Ey Tabiat, tanrıça ! Nasıl da kendini bu iki prenste gösteriyorsun ! Onlar, menekşenin yanından esip de çiçeğin tatlı kokulu başını sallatmayan batı rüzgarı gibi yumuşak. Fakat damarlarında akan kral kanı kaynadığı zaman dağın tepesindeki çam ağacını tepesinden yakalayıp aşağıdaki vadiye doğru eğen fırtına kadar acımasızlar. Ne gariptir ki görünmez bir içgüdü onlara ne olduğunu bilmedikleri kralca bir futum, öğrenmedikleri bir şeref duygusu, başkalarından görmedikleri bir kibarlık veriyor. İçlerindeki kahramanlık kendi kendine büyüyor ama sanki oraya

bilinerek ekilmiş gibi meyva veriyor. Acaba Cloten'in buraya gelişi bizim için ne gösterir, ölümü başımıza ne getirir?
(Guiderius girer.)

Guiderius — Kardeşim nerede? Cloten'in kalın kafasını dereye attım, annesine yolladım, vücudu burada rehine olarak kalıyor.
(Hüzünlü bir müzik duyulur.)

Belarius — Benim müzik aletim bu. Polydore, dinle. Ama Cadwal neden şimdi çalsın onu? Dinle.

Guiderius — Eve mi gittin?

Belarius — Şimdi gitmişti.

Guiderius — Bunun anlamı ne? Sevgili annemin ölümünden beri hiç çalınmamıştı. Hüzünlü olaylar sadece, hüzünlü karşılanmalı. Ne oldu ki? Sebepsiz yere neşelenip önemsiz şeyler için yas tutmak ahmaklara ve çocuklara yaklaşıp. Cadwal aklını mı kaçırdı?
(Arvigarus, ölü gibi görünen Imogen'i kollarında taşıyarak girer.)

Belarius — Kardeşin geliyor ve onu suçladığımız acıklı müziğe sebep olan Fidele'yi kollarında taşıyor.

Arvigarus — O kadar sevdiğimiz yavru kuş öldü. Keşke yaşıp on altıdan altmışa atlayıverseydi, gençliğim koltuk değnekleriyle dolaşacağım çağa dönüverseydi de bunu görmeseydim.

Guiderius — Fidanların en güzeli. Kendi kendine ayakta dururken şimdi taşındığından kat kat daha göz okşayıcıydın.

Belarius — Ah, keder, senin derinliklerini şimdiye kadar kim ölçebildi, dipteki çamurlara inebildi, üzerinde sürüklenen teknelere hangi sahilde en kolay sığınılacak limanın yerini gösterebildi? Kutsal varlık, yaşısaydın nasıl

bir erkek olacağını Jüpiter bilir ama ben de biliyorum ki eşi az bulunur hüzün dolu bir delikanlı olarak öldün. onu bulduğunda nasıldı?

Arvigarus — İşte böyle hareketsiz, böyle gülümser gibiydi. Sanki üstüne bir sinek konup onu gıdıklamıştı veya ölümle alay ediyordu. Sağ yanağı yastığın üzerindeydi.

Guiderius — Nerde yatıyordu?

Arvigarus — Yerde. Kollarını böyle kavuşturmuştu. Uyuduğunu sandım, uyandırmamak için nalçalı ayakkabılarımı çıkardım.

Guiderius — Gene de uykudaymış gibi. Öldüyse mezarında, yataktaymış gibi uzanıp yatacak, peri kızları onu hiç yalnız bırakmayacak ve kurtlar, solucanlar senin yanına sokulmayacak.

Arvigarus — Fidele, yaz sürdüğünce ve ben yaşadıkça mezarını en güzel çiçeklerle süsleyeceğim. Yüzünü andıran soluk benizli çuha çiçeği, damarların gibi mavi çan çiçeği, kokusu senin nefesin gibi tatlı yaban gülü yaprakları oradan eksik olmayacak. Hatırbilir saka kuşu, babalarına bir mezar yaptırmaktan kaçınan zengin varisleri utandırmak ister gibi sana bütün bunları taşıyacak. Ayrıca çiçekler kaybolduğu zaman kışın mezarında üşümeysin diye yüne benzeyen yosunlar da getirecek.

Guiderius — Lütfen, yeter artık. Bu kadar acı bir olayda böyle kızlara yakışan kelimelerle oynama. Onu gömelim; övgüler yüzünden bu görevimizi geciktirmeyelim.

Arvigarus — Peki, nereye yatıracğız?

Guiderius — Anneciğimiz Euriphile'nin yanına.

Arvigarus — Öyle olsun. Polydore, gerçi sesimiz epey

değiştirdi, kalınlaştı ama gene de annemizi gömerken söylediğimiz o şarkıyla toprağa indirelim onu. Yalnız bu defa "Euriphile" yerine "Fidele" dememiz gerek.

Guiderius — Cadwal, şarkı söyleyecek durumda değilim ben. Bir yandan ağlar bir yandan kelimeleri söylerim seninle. Acıklı bir şarkı iyi söylenmezse kilisede yalanlar atan rahiplerden de kötü gelir kulağa.

Arvigarus — Öyleyse sözleri söyleyelim.

Belarius — Görüyorum ki derin kederler daha hafiflerini tedavi ediyor; Cloten unutuldu bile. Çocuklarım, Cloten bir Kraliçenin oğluydu. Buraya düşman olarak geldiyse de bunu hayatıyla ödedi, unutmayın. Yüksektekiler, alçaktakiler mezarında birlikte çürürken tozları birbirinin aynıdır. Fakat dünyaya semadan gönderilen saygı adlı o melek, yüksek ve alçak mevkilerdekiler arasında bir ayırım yapar. Düşmanımız bir prensti. Onu bir düşman olarak öldürdünüz ama bir prens gibi gömün.

Guiderius — Öyleyse onu buraya getirin, lütfen. İkisi de ölmüş olunca Thersites'in cesediyle Ajax'ınki arasında fark yoktur.

Arvigarus — Onu getirecek olursanız biz de bu arada şarkımızı okuruz.
— Kardeşim başla.
(Belarius çıkar.)

Guiderius — Cadwal, bekle. Başını doğuya çevirelim. Babam böyle demişti.

Arvigarus — Doğru.

Guiderius — Gel öyleyse, kaldıralım.

Arvigarus — Tamam. Haydi.

Şarkı

- Guiderius** — Korkma artık kızgın güneşten,
Şiddetli kışın darbelerinden.
Dünyadaki işini tamamladın,
Hesabını, defterini kapayıp yuvana döndün.
Pırıl pırıl gençler, kızlar
Fakirler gibi toza dönüşürler.
- Arvigarus** — Korkma büyüklerin hiddetinden,
Zalimler seni incitemez, artık.
Ne giyinmek, ne yemek senin için
Senin için ot da bir, meşe de.
Kudret, bilgelik, vücut işte böyle
Geçip gider ve toza dönüşürler.
- Guiderius** — Şimşek artık ürkütmez seni ışııyla,
Arvigarus — Ne de herkesi korkutan yıldırımlar.
Guiderius — İftira, haksız hücum da incitmez seni.
Arvigarus — Sevinci de inlemeyi de bıraktın geride.
İkisi Birden — Genç sevgililer, bütün sevgililer
Bu sona varıp toza dönüşürler.
- Guiderius** — Hiç bir büyücü dokunmasın sana,
Arvigarus — Kötü cinler yaklaşmasın sana.
Guiderius — Hayaletler rahat bıraksın seni.
Arvigarus — Hiç bir kötü ruh incitmesin seni.
İkisi Birden — Huzur içinde yat, uyu,
Mezarına herkes saygı duysun.
(Belarius, Cloten'in cesedini taşıyarak getirir.)
- Guiderius** — Matem şarkımızı bitirdik. Buraya yatıralım.
Belarius — İşte birkaç çiçek. Gece yarısı olunca daha
getiririz. Üzerlerinde gecenin soğuk çiğini
taşıyan çiçekler mezarlara çok yakışır.
Üstlerine serpelim. Siz eskiden bu çiçekler
gibiydiniz ama şimdi solup gittiniz. Üzerinize
septiğimiz bu çiçekler de öyle olacak. Haydi,
selamlayıp onları gidelim. Onlara hayat
veren toprak onları geri aldı. Eğlenceleri,

zevkleri sona erdi ama dertleri de.
(Belarius, Guiderius ve Arvigarus çıkar.)

Imogen

- (Uyanarak) Evet efendim, Milford-Haven dedim. Oraya nasıl gidilir? — Teşekkür ederim. — Şu çalılıktan mı döneceğim. Kusura bakmayın, ne kadar var daha? Demeyin ! Hala on kilometre mi var? — Bütün gece de yürüdüm. Öyleyse biraz yatıp uyusam. Dur, bu yanımdaki de kim? (Cloten'in cesedini görür.) Aman Tanrım ! Bu kanlı cesedin üzerindeki çiçekler dünyanın zevkleri ve o da dünyanın dertleri gibi. Umarım rüya görüyorum. Nasıl ki bir başka rüyada kendimi bir mağarada yaşar ve iyi birkaç insan için yemek pişirir gördüm. Gerçek değildi bu. Zihnin, hayâlin yarattığı bir şey, var olmayan bir hedefe atılan, var olmayan bir oktu. Gözlerimiz de bizi bazan muhakememiz gibi aldatır. Tanrım, hâlâ korkudan titriyorum. Eğer göklerde bir kuş gözü kadar merhamet kalmışsa, ey herkesin korktuğu tanrılar, bana onun bir parçasını ihsan edin. Aynı rüyanın içindeymişim gibi hala. Böyle uyanırken bile içinde olduğu kadar dışımda da; hayal ediyormuşum gibi değil, hissetmişim gibi. Başsız bir adam bu. Posthumus'un elbiseleri. Onun vücudunun şekli, onun eli bu. Merkür'ün, ayaklarına benzeyen ayakları, Mars'ın bacakları gibi güçlü bacakları, Herkül'ünkilere benzeyen kolları. ama Jüpiter'i hatırlatan yüzü? Bu bir tanrıyı öldürmek gibi bir şey. Nasıl oldu? Olup bitmiş! Pisanio, acıdan çılgına dönen Trova kraliçesi Hecuba'nın Yunanlılara savurduğu lânetler, benimkilerle beraber senin boynuna dolansın. Sen o dinsiz

imansız Cloten'le bir olup kocamın başını kestin. Bundan sonra okuyup yazmak bir ihanet işareti olsun. Cehennemlik Pisanio, sahte mektuplarla kandırıp bu dünyanın en güzel vücudundan başını ayırdın. Ah, Posthumus, ah. Başına ne oldu böyle? Nerede şimdi? Ah, nerede? Pisanio bari seni kalbinden yaralayıp öldürseydi de başına dokunmasaydı. Pisanio, nasıl yaptın bunu? Evet, o ve Cloten, kötülük ve kazanç hırsıyla bu acıklı işi yaptılar. Belli, belli değil mi? Bana iyi ve cender bulunan bir ilaç olarak verdiği o şey benim bütün duygularımı alt üst etmedi mi? Herşey anlaşılıyor, işte. Bu Pisanio'nun işi, ve Cloten'in de. Ah, selmuş benzime kanından biraz renk ver de bizi bulanlara daha korkunç görünelim. Ah, kocacığım, kocacığım! (Kendini cesedin üzerine atar.)

(Lucius, kumandanlar ve bir kâhin girer.)

Kumandan — Ayrıca, Galya'da karargâh kurmuş olan lejyonlar emrinizi alınca denizi aşp geldiler, burada Milford-Haven'da emirlerinizi bekliyorlar, gemilerinde. Hazır, bekliyorlar.

Lucius — Peki ama Roma'dan kimler geliyor?

Kumandan — Senato bütün İtalya'nın vatandaşlarına ve soylularına haber saldı, hepsi de canla başla savaşa koşturaya söz verdiler. Sienna Dükasının kardeşi cesur Jachimo'nun kumandası altında yola çıktılar, geliyorlar.

Lucius — Onları ne zaman bekliyorsunuz?

Kumandan — Rüzgâr bu yöne doğru eser esmez burada olurlar.

Lucius

— Bizimkilerin böyle vaktinde harekete geçmeleri başarı ümidimizi arttırıyor. Buradaki kuvvetlerimizin toplanmasını emret; kumandanlar görevlerini yapsınlar. Evet, efendi, en son bu savaşın kaderiyle ilgili ne gibi rüyalar gördün?

Kâhin

— Dün gece tanrıların kendileri bana bir rüya gösterdiler. Yemek yemedim, bir şey içmedim, bana gelecekte haber versinler diye. Rüyamda şunu gördüm: Jüpiter'in kuşu, Roma kartalı, sıcak ve ıslak topraklı güneyden batıya, bu bölgelere doğru kanat açtı ve güneşin şuaları arasında gözden kayboldu. Bu da şuna alâmettir ki, günahlarım yüzünden kehanetim güvenilmez olmamışsa, Roma orduları muzaffer olacaktır.

Lucius

— Rüyaların hep böyle olsun ve hiç boşa çıkmasın. Durun, nedir bu, başsız bir vücut? Kalandan anlaşıldığına göre güçlü, yakışıklı biriymiş. Biri daha var. Uşağı galiba. Ölü mü o da, yoksa efendisinin üzerinde uyuya mı kalmış? Ölü olması lazım; çünkü canlılar ölülerle yataklarını paylaşmazlar, ölülerin üzerinde böyle yatmazlar. Şu gencin yüzünü görelim.

Kumandan

Lucius

— Efendim, yaşıyor.

— Öyleyse bu cesedin kime ait olduğunu söyler bize. Delikanlı, kimsin, nesin? Anlaşılan biz sormasak sen söyleyecek durumda değilsin. Kanlı vücuduna başını koyduğun ceset kimin? Normal bir ölüm olmadığına göre bu yakışıklı adamı kim bu hale koydu? Bu hazin olayda senin rolün ne? Nasıl oldu? Kimdi o? Sen kimsin?

- Imogen** — Ben bir hiçim. Hiç değilsem, öyle olmam daha iyi olur. Bu, efendimdi; bahadır bir Britanyalıydı, iyi kalpliydi. İşte, burada haydutlar tarafından öldürülmüş, yatıyor. Ah, ah; artık böyle efendiler yok dünyada. Doğudan batıya gitsem, hizmet edecek bir efendi arasam, iyi kalpli birçok kimseye hizmet etsem, bütün sadakatimle hizmet etsem, asla, böyle bir efendiyi bir daha bulamam.
- Lucius** — Zavallı delikanlı. Senin böyle yanıp yakılmana mı yoksa hâlâ kanı akan efendine mi daha çok acıyacağımı, bilemiyorum. Dostum, adı neydi?
- Imogen** — Richard du Champ, efendim. (Seyircilere) Yalan söylüyorsam, ama bunu kötü bir amaçla yapmıyorsam, tanrılar beni duysalar bile, umarım ki affederler. Bir şey mi dediniz?
- Lucius** — Senin adın?
- Imogen** — Fidele, efendim.
- Lucius** — Fidele, yani sadık. Adına uygun olduğun belli oluyor. Adın da sadakatine ne güzel uyuyor. Bir de talihini benimle denemek ister misin? Efendin kadar iyi olacağımı söyleyemem ama seni onun kadar seveceğimden emin olabilirsin. Senin değerini, Roma İmparatorunun konsülüyle göndereceği tavsiye mektubundan daha geçerli benim için. Benimle çalışır mısın?
- Imogen** — Sizin adamınız olacağım, efendim. Ama önce, tanrıların izniyle, efendimi sineklerden korumak için şu aciz ellerimle kazabildiğim kadar derine gömmek istiyorum. Sonra mezarını vahşi orman yapraklarıyla ve yabani otlarla kapladıktan ve bildiğim duaları yıllar yılı söyledikten ve bir kere

daha tekrarladıktan sonra ağlayıp iç çekeceğim. Böylece onun hizmetinden ayrıldıktan sonra sizi takip edeceğim, eğer beni siz hizmetinize alacak olursanız.

Lucius

— Tabii, iyi yürekli genç. Sana efendi değil, baba olacağım. Dostlarım, bu çocuk erkekler ve askerler olarak vazifemizi hatırlattı, bize. En güzel papatyaların açtığı bir yer bulup mızrak ve kılıçlarımızla bu ceset için bir mezar kazalım. Oğlum, sen efendini öyle övdün ki onu biz bir asker gibi gömeceğiz. Üzülme, sil gözyaşlarını. Her düşmenin daha yükseklerle doğru bir de kalkması vardır.

Üçüncü Sahne

(Cymbeline'in Sarayında bir salon)

Cymbeline, Lordlar, Pisanio ve Uşaklar girer.

Cymbeline — Haydi, genç git ve bana Kraliçenin nasıl olduğunu öğren.

(Bir uşak çıkar.)

Oğlunun kayboluşu yüzünden gelen bir hastalık, hayatını tehdit eden bir çılgınlık nöbeti. Taprılar, beni nasıl da cezalandırıyorsunuz! Benim huzurumun en büyük kısmını sağlayan Imogen, yok. Kraliçem, ümitsiz bir şekilde hasta. Hem de bu tehlikeli savaş kapımızı çalarken. Oğlu, bu durumda ona bu kadar ihtiyacımız varken kayboldu. Bunlar bende hiçbir huzur, ümit bırakmadı. Sana gelince, kızımın ayrılışından haberinin olması lâzım ama hiç bilmez görünüyorsun. Gerçeği senden işkenceyle de öğrenirim.

Pisanio

— Efendim, hayatım sizindir, kararınıza

boynumu eğiyorum. Fakat Prensesin nerede olduğunu, niçin gittiğini, ne zaman dönmeye karar verdiğini bilmiyorum. Haşmetlilerine yalvarıyorum, benim sadık bir uşağınız olduğumu bilin.

- 1.Lord — Sevgili Kralım. Prensesin gittiğinin farkedildiği gün Pisanio saraydaydı.Onun doğruyu söylediğini ve sadık bir tab'a ve uşak olarak size hizmet edeceğini hayatımla temin ederim. Cloten'e gelince, onu araştırmak için hiçbir gayret esirgenmiyor ve kuşkusuz bulunacaktır.
- Cymbeline — Çok, çok zor zamanlar yaşıyoruz. (Pisanio'ya) Bir süre için seni serbest bırakıyoruz ama şüphemiz örtadan kalkmış değil.
- 1.Lord — Majesteleri, müsaadenizle. Hepsi de Galya'dan çağrılan Roma lejyonları sahillerimize çıktı. Onlara, senatonun gönderdiği soylu Romalılardan meydana gelen birlikler de katıldı.
- Cymbeline — Oğlumun ve Kraliçenin tavsiyelerine şimdi o kadar ihtiyacım var ki. Bu birbirini takip eden ve acil karalar gerektiren olaylar beni şaşırttı.
- 1.Lord — Muhterem Hükümdarım. Hazır bekleyen ordunuzun karşısında, sadece geldiğini duyduğunuz sayıda düşman birlikleri var, daha az değil. Daha fazlası gelirse onlar için de hazırsınız. Eksik olan, hareket etmek için sabırsızlanan kuvvetlerinize hücum emrinin verilmesi.
- Cymbeline — Teşekkür ederim. Gidelim ve olaylara, olayların karşımıza çıktığı şekilde göğüs gerelim. İtalya'dan gelecek bir tehlikeden endişe duyuyor değiliz de burada olup bitenler

bizi endişeye sürüklüyor. Haydi.

(Cymbeline, Lordlar ve Uşaklar çıkar.)

Pisanio

- İmogen'in ölümünü yazdığım mektubu efendime yolladıktan sonra ondan hiç haber alamadım. Garip şey. Hanımından da haber gelmedi, halbuki sık sık yazacağını söylemişti. Cloten'in başına neler geldiğini de bilmiyorum, şaşırıp kaldım. İşimiz artık tanrıların iradesine kaldı. Yalan söylediğim zaman dürüst hareket ediyorum, sadık olabilmek için sadakatsizmişim gibi görünüyorum. Bu yaklaşan savaş benim vatanımı nasıl sevdiğimi gösterecek, Kral da bunu görecek. Ya da çarpışırken öleceğim. Bilgi sahibi olmadığım olayları ise zaman iyi bir sonuca erdiren. Kader, dümeni kopmuş gemileri bile bazen bir limana ulaştırır. (Çıkar.)

Dördüncü Sahne

(Galler. Belarius'un mağarasının önü.)

Belarius, Guiderius ve Arviragus girer.

Guiderius

- Savaş gürültüsü bütün çevremizi sardı.

Belarius

- Evet, uzaklaşalım buradan.

Arviragus

- Efendim, hayattan ne bekliyoruz ki hareket ve maceradan böyle kaçınalım?

Guiderius

- Üstelik saklansak bile elimize ne geçecek? Öyle yapsak, ya Romalılar ya Britanyalılar bizi bulup öldürür. Ya da bizi asi haydutlar olarak görür, emirleri altına alır, işleri bitince gene öldürürler bizi.

Belarius

- Evlâtlarım, daha yükseklere çıkalım, orada emniyette oluruz. Kralın ordusuna katı-

lamayız. Cloten'in yeni ölümü, asker olmayışımız ve bizi tanımayışları yüzünden nerede oturduğumuz hakkında bizden hesap sorarlar, ne yaptığımızı zorla öğrenirler. Bunu da işkence sonunda hayatımızla öderiz.

Guiderius — Efendim, bu böyle bir zamanda hem size yakışmayan hem de bizim için geçerli olmayan bir şüpheden ibaret.

Arvigarus — Britanyalılar, Romalıların atlarının kişnemelerini duyarken, Roma karargâhında yanan nöbetçi ateşlerini seyrederken, hem gözleri hem kulakları bu tehlikeli ve acil durumlarla meşgûlken bize mi dikkat edecekler, nereden geldiğimizi mi soracaklar. Olacak şey değil bu.

Belarius — Bilmiyorsunuz, orduda çok kişi beni tanır. Gördünüz, aradan geçen o kadar yıllar ve en son gördüğüm zaman Cloten'in bir delikanlı olması bile onu hafızamdan silememiştii. Ayrıca Krala hizmet borcum yok, siz de ona sevgi, saygı borçlu değilsiniz. Benim sürülüşüm yüzünden okul görmediniz, iyi yetiştirilmediniz, bu sert hayata mahkûm edildiniz. Daha beşikteyken sizi bekleyen soyluluktan mahrum kaldınız. Yazın güneşte yandınız, kış soğğunun kamçısı altında ezildiniz.

Guiderius — Böyle bir hayat sürmektense ölmek daha iyidir. Lütfen efendim, orduya katılalım. Beni ve kardeşimi tanıyan yok. Sizin de yıllardır uzaklarda oluşunuz, ayrıca sakalınız kimseyi sizden kuşkulandırmaz.

Arvigarus — Şu parlayan güneş üzerine yemin ederim ki ben gidiyorum. Nasıl şeydir ki ben kimsenin öldüğünü görmedim, dökülen kana bakmadım; sadece ürkek tavşanlarla, şehvetli keçilerle,

geyiklerle savaştım. Bizim zavallı attan başka ata binmedim, üstelik mahmuzsuz, özengisiz. Bu kadar uzun zamandır bu kadar fakir ve tanınmamış bir insan olarak kaldığım için kutsal güneşe yüzümü çevirmeye, onun mutluk verici ışıklarından yararlanmaya utanır oldum.

Guiderius — Tanrılar şahidimdir ki ben de gidiyorum. Efendim, beni hayır duanızla uğurlarsanız kendime fazla dikkat ederim. Duanızı ve izninizi esirgerseniz bunu cezasını Romalılar tarafından öldürölerek öderim.

Arvigarus — Ben de ağabeyimle aynı fikirdeyim.

Belarius — Siz hayatınıza bu kadar az değer veriyorsanız benim için sonuna yaklaşmış ömrümü daha başka kederler içine saklamam için hiç bir sebep yok. Haydi çocuklar, hazırlanalım. Eğer ülkeniz uğrunda ölürseniz benim de mezarım yanınızda olur, birlikte yatarız. Yürüyün bakalım öyleyse. (Seyircilere) Nasıl da sabırsızlanıyorlar. Kanları öylesine kaynıyor ki zamanı gelip doğuştan prens olduklarını öğreninceye kadar böyle içleri içlerine sığmayacak.
(Çıkarlar.)

BEŞİNCİ PERDE

Birinci Sahne

(Britanya. Roma Karargâhı)

Posthumus elinde kana bulanmış bir mendille girer.

Posthumus — Evet, kanlı mendil, seni hep saklayacağım çünkü senin bu kana bulanmanı ben kendim istedim. Siz evli crkekler, eğer her biriniz benim yolumu tutacaksanız acaba kaçınız bir hata yaptı diye sizlerden daha iyi insanlar olan kaç kadının öldürülmesi gerekecek? Ah, Pisanio. İyi uşaklar her emri yerine getirmezler ki. Sadakat bağılılığı sadece doğru emirlere izin verir. Ah, tanrılar, suçlarım için benden intikam almak istedinizse neden benim bu cinayete sebep olacak kadar yaşamam izin verdiniz? O zaman asil Imogen yaşar, pişmanlık duyardı ve intikamınıza daha lââyık olan bu sefile darbenizi vurmuş olurdunuz. Fakat küçük bir kabahati yüzünden bazılarını bu hayattan çekip alıyorsunuz. Böylece onlara sevgi gösteriyorsunuz, daha büyük hatalar işlemelerini önleyerek. Bazılarına da, kötülüklerine eskilerinden daha kötülerini katmaları için izin veriyorsunuz. Sonunda onlar da yaptıklarından korkarak bu işe son vermeye karar veriyorlar ve kendileri kârlı çıkıyor. Imogen artık aranızda mutlu. Bana istediğinizi yapın ve iradenize boyun eğmenin mutluluğunu tattırın. Buraya İtalyan soylularıyla birlikte geldim, sevgili karımın

ülkesine karşı çarpışayım diye. Britanya, senin istikbâldeki kraliçeni öldürdüğüm yetsin, yetsin. Seni daha fazla incitmeyeceğim. Merhametli tanrılar, sabredin, ne yapacağımı anlatayım size. Bu İtalyan elbiselerimi çıkarıp Britanyalı bir köylü gibi giyineceğim ve beraber geldiğim orduya karşı savaşacağım. Böylece senin uğruna öleceğim, Imogen. Seni hatırladıkça aldığım her nefes benim için bir ölüm oluyor. Böylece, bilinmeyen, ne acınan ne de nefret edilen biri olarak kendimi ölüm tehlikesine adıyacağım. Giydiğim elbiselerden beklenmeyecek cesareti gösterdiğime şahit olacaklar insanlar. Tanrılar, bana Leonatus'ların gücünü ihsan edin. Cesaretin dıştan değil içten geldiğini isbat ederek görünüşe itibar eden dünyayı mahçup edeceğim.

(Çıkar.)

İkinci Sahne

(Britanya ve Roma Karargahları arasında bir alan.)

(Bir taraftan Lucius, Jachimo, Imogen ve Roma ordusu, diğer taraftan Britanya ordusu ve onu fakir bir asker kılığında takip eden Posthumus girer. Sahneden geçip çıkarlar. Sonra gene girerler. Jachimo ile Posthumus çarpışırlar. Posthumus, Jachimo'yu yener, silâhlarını alır ve onu bırakıp çıkar.)

Jachimo — Yüreğimde yatan suçumun ağırlığı elimi, kolumu bağlıyor. Bir kadına bu ülkenin prensesine iftira ettim ve teneffüs ettiğim

hava intikam almak için beni böyle aciz düşürüyor. Yoksa bu basit köylü, tabiatın, toplumun en aşağı yarattığı, güçlü bir asker olan beni altedebilir miydi? Şövalyelik, rütbelere göre benimkiler gibiyse sadece alay konusu hepsi. Britanya, eğer senin soyluların, beni yenen ve bizim kumandanlarımızdan güçlü olduğunu gösteren bu soytarıdan daha iyise anlaşılıyor ki biz erkek bile değiliz, senin adamların ise tanrıların gücüne sahip. (Çıkar.)

(Savaş sürer. Britanyalılar kaçarlar. Cymbeline esir alınır. Belarius, Guiderius ve Arvigarus gelip ona yardıma çalışırlar.)

Belarius — Kaçmayın, çarpışın. Savaş alanı bizim, bütün yolları tuttuk. Korkaklığımızdan başka hiçbir şey bizi yenemez artık.

Guiderius

Arvigarus — Yerinizde kalın, savaşın.
(Posthumus gelip Britanyalılara yardım eder, Cymbeline'i kurtarırlar ve çıkarlar. Sonra Lucius, Jachimo ve Imogen girer.)

Lucius — Çocuğum, kaç, kendini kurtar. Bu karışıklıkta insan kime vurduğunu görmüyor, dost dostu öldürüyor. Uzaklaş buradan.

Jachimo — Takviye aldılar.

Lucius — Herşey ansızın aleyhimize döndü. Ya yeniden hücum edelim ya da bırakıp kaçalım
(Çıkarlar.)

Üçüncü Sahne

(Posthumus ve Britanyalı bir Lord girer.)

- Lord — Durup savaşa devam edenlerin yerinden mi geliyorsun?
- Posthumus — Evet, ama görünüşe göre siz de kaçanların arasındaydınız.
- Lord — Evet, öyle.
- Posthumus — Sizi ayıplamıyorum, efendim, çünkü tanrılar yardım etmeseydi savaşı kaybetmiştik. Kral bile dövüşüyordu. Kanatlar zayıflamış, ordu çökmüştü. Görülen sadece düz bir patikada kaçmaya uğraşan Britanyalıların sırtlarıydı. Düşmana ise cesaret gelmiş, dili ağzından çıkmış tazılar gibi saldırıyordu. Öldürecekleri insanlara kafi gelmiyordu kılıçları. Vuruyorlar, bazılarını öldürüyor, bazılarını sadece yaralıyorlardı. Bazıları da sade korkudan düşüp kalıyordu. Sonunda patika sırtlarından vurulup ölenlerle ve korkaklıklarından ötürü duydukları utançtan defalarca ölmeye mahkûm olanların gövdeleriyle tılandı.
- Lord — Neredeydi bu patika?
- Posthumus — Savaş alanının hemen yanında. Biraz çukurda kalmıştı, iki tarafında otla kaplı alçak yamaç bulunuyordu. Bu elverişli durum ihtiyar bir askere avantaj sağladı. Kahraman, vatansever biri. Bu bahadırılığını Britanya ancak onu sakalını ağrıtan uzun yıllar boyunca ödeyebilir. Patikanın her bir ucunda gergin bacaklarıyla kale gibi durdu. Yanında iki genç, daha doğrusu bu kadar can

almak yerine oyun oynayacak yaşıta iki çocuk vardı. Ciltlerini güneşten korumak veya tanınmamak için maske takan genç kadınların yüzlerinden daha güzel ve tazeydi yüzleri. Geçidi iyice tutup kaçanlara haykırdılar: "Kaçarken ölenler Britanya askerleri değil ürkek ceylanlardır. Geri dönenlerin ruhları cehenneme gömülür. Durun, savaşın. Yoksa Romalılardan da alçaksınız ve korkak hayvanları bekleyen ölüme lâyıksınız. Kaşlarınızı çatıp arkanıza baksanız bile düşmanı korkutur ve zaferi kazanırsınız. Durun, dövüşün." Bu üç kişide ancak üç bin kişide bulunabilen bir güven ve cesaret vardı ve bir o kadar kişinin işini başardılar. Zaten diğerleri eli boş dururken bütün bir ordunun görevini onlar sırtlarına almışlardı. "Durun, çarpışın" sözleri, patikanın avantajı ve belki bundan da fazla, onların insanı büyüleyen asil görünüşleri bir kadının elindeki iğî kılıca döndürürdü. Kimi utancından, kimisi yenilenen bir cesaretle duraladı. Bazıları zaten diğerlerinin korkaklığından etkilenip kaçıyordu. Ah, savaşın bir günahıdır bu ve ilk kaçmaya başlayanları cehennemlik eder. Bizimkiler üç kahramanın yırtıcı görünüşüne bürünmeye, eli mızraklı avcılara meydan okuyan aslanlar gibi dişlerini göstermeye başladılar. Düşmanın saldırısında duraklama oldu, sonra çekilmeye başladılar, daha sonra kargaşa dolu bir bozguna uğradılar. En sonunda, daha önce saldıran kartallar gibi aldıkları yolda şimdi kaçışan tavuklar gibi, galipler olarak geldikleri arazide köleler gibi geri döndüler. Yiyeceğin tükendiği uzun

yolculuklarda son kırıntılar nasıl insana hayat verirse bizim korkak askerlerimiz de yüreklerinde kalan cesaretle kılıç salladılar. Düşmanlar ise telaşları içinde kendi ölülerine, yaralılarına ve önceki hücum dalgasıyla itilen arkadaşlarına saldırıyorlardı. Önceden bir düşmanın kovaladığı on askerimizin herbiri, önüne yirmi düşman katmış kesip biçiyordu. Önceleri karşı koymaktansa ölmeyi yeğleyen askerlerimiz şimdi düşmanın yüreğinde ölüm korkusu estiriyordu.

Lord — Ne garip bir raslantı. Dar bir patika, bir ihtiyar ve iki genç.

Posthumus — Şaşacak ne var bunda? Duyduklarınıza şaşmak bunları yapmaktan daha kolay geliyor size herhalde. İsterseniz bunu şiirle de anlatabilirsiniz, alay olsun diye:

"Bir patikada iki genç ve bir ihtiyar
Britanyayı kurtarıp Romalıları kovaladılar."

Lord — Kızmayın, efendim.

Posthumus — Ne farkederek ki? Düşmana karşı koyamayan biriyle arkadaş olmaya hazırım. Çünkü huyuna uygun hareket ederse biliyorum ki benim arkadaşlığımdan da kaçacaktır. Sonunda beni de şair yaptınız.

Lord — Kızdınız bana. İzninizle. (Çıkar.)

Posthumus — Hâlâ kaçıyor. Bu da bir Lord, işte. Soylu bir sefil. Savaş alanında olsun, bir de bana sorsun, "Ne haber?" diye. Hayatlarını kurtarabilmek için bugün acaba kaç kişi asalet payelerinden vazgeçerdi? Bazıları hem kaçtı hem öldü. Ben ise , derin acım galiba koruyucu bir büyü yerine geçti. Ölümün iniltisinde, darbesinde bile ona erişemedim. Ne gariptir

ki ölüm, bu çirkin canavar yeni doldurulmuş içki kadehlerinde, yumuşak yataklarda, okşayıcı sözlerde gizlenir. Savaşlarda onun işini görecektir uşaklarının sayısı bizim ordularımızdan bile fazladır. Neyse, bulacağım onu. Britanyalılara yardım ettim ama artık Britanyalı olmayacağım. Buraya ayak bastığım zamanki kişiliğime bürünüyorum. Savaşı bırakıp karşıma ilk çıkan askere teslim olacağım. Romalılar burada çok kişi öldürdüler, cezası da ona göre olur. Tek kurtuluş yolum ölüme gider. Hangi safta olursa olsun ölmeye hazırım. Hayatımı ya şöyle ya böyle Imogen için sona ereceğim.

(İki Britanyalı Kumandan ve Askerler girer.)

1.Kumandan — Büyük Jüpiter'e şükürler olsun. Lucius esir alındı. O ihtiyarla çocuklarının melek olduğunu söyleyenler var.

2.Kumandan — Köylü kılığında onlarla birlikte düşmana saldıran bir dördüncü de varmış.

1.Kumandan — Öyle diyorlar ama hiçbirini bulamadık henüz. Dur, kim var orada?

Posthumus — Eğer birkaç yardımcısı olsaydı şimdi burada beklemeyecek olan bir Romalı.

2.Kumandan — Yakalayın şunu. Köpek herif. Bu kaçak asker dönüp de kargaların Romalı cesetleri nasıl kemirdiğini haber veremeyecek. Bir de övünülecek bir şeymiş gibi nasıl dövüştüğünden söz ediyor. Krala götürün.

(Cymbeline, Belarius, Guiderius, Arvirgus, Pisanio ve Romalı esirler girer. Kumandanlar Posthumus'u Kralın karşısına çıkarır, o da onu bir hapisane gardiyanına teslim eder. Hepsini çıkar.)

Dördüncü Sahne

(Posthumus ve Gardiyan girer.)

1. Gardiyan — Artık seni kimse kaçıramaz, ayaklarını bağladık. İstedğin kadar ota, ot bulabilirsen.
2. Gardiyan — Veya iştahın kalmışsa.
- Posthumus — Hoşgeldin, esaret. Benim için hürriyete çıkan yol sensin. Gene de hastalardan iyi durumum, çünkü onlar usta doktor, ölüm tarafından tedavi edilmektense, ebediyyen inlemeyi tercih ederler. Ölüm, benim bu zincirlerimi çözecek kurtarıcıdır. Ayaklarımdan, ellerimden ziyade vicdanım zincirlere vuruldu. Merhametli tanrılar, duyacağım pişmanlıkla vicdanımı suçumun ağırlığından kurtaracak ve beni ebediyyen hür yapacak olan fırsatı tanıyın bana. Hatama üzülmem yeter mi? Çocuklar babalarını bu şekilde yatıştırırlar. Tanrılar daha merhametle doludurlar. Pişmanlık duymam gerekiyorsa, vücuduma zorla takılmaktan ziyade emelime hizmet eden prangalar içinde daha iyi başarıyım bunu. Suçumun ceremesini çekeceksem, vicdanımın serbest kalması için benden birşey istiyorsanız hayatım sizin olsun. Sizin biz adi insanlardan çok daha acıma dolu olduğunuzu biliyorum. Bazıları borcunu ödeyemeyince bir başkasından, sonra başkasından, sonra başkasından borç alıp onları fakirleştirirken kendi durumlarını düzeltirler. Benim amacım bu değil. Imogen'in aziz hayatı karşılığında benimkini alın. Benim hayatım onunkinin

yanında değersiz kalır ama gene de hayattır, sizin eserinizdir. İnsanlar bile alışverişlerinde kullandıkları madeni parayı tartmazlar, üstündeki rakama bakarak alırlar. Siz de bana bağışladığınız bu hayatı öyle alın. Kudretli tanrılar, böyle bir hesaplaşmayı kabul ediyorsanız bu hayatı geri alın ve içimi ürperten bu anlaşmayı feshedin. Imogen, Imogen, seninle ruhumun sessizliği içinde konuşmak istiyorum. (Uykuya dalar.) (Ağır ve etkileyici bir müzik duyulur. Hayaletler girer. Biri Posthumus'un babası Sicilius Leonatus'tur. İhtiyardır, bir savaşçı gibi giyinmiştir. Yaşlı karısının, Posthumus'un annesinin elinden tutmaktadır. Onlar yürüdükçe müzik devam eder. Sonra başka bir müzikle Posthumus'un iki ağabeyi Leonatuslar girer. Savaşta aldıkları yaraların izlerini taşımaktadırlar. Uyuyan Posthumus'un çevresinde dolaşırlar.)

Sicilius

— Yıldırımlar tanrısı, bu aciz
İnsanlara kin gütme artık
Mars'la tanış, Juno 'yla atış
Kendi gizli işlerine, kavgalarına,
İntikamlarına bak.

Zavallı oğlum iyilikten başka ne yaptı ki,
Yüzünü görmediğim oğlum?
Anasının rahminde doğmayı
Beklerken ben ölüverdim.
Yetimlerin babası olduğun söylenir
Senin, öyleyse niye onu
Korumadın bu acılardan
Kalp ağrılarından?

Anne — Aydınlık Juno bana yardım etmedi,
Doğum sancılarımda canımı aldı.
Postumus'u rahmimden çekip aldılar,
Düşmanlarının arasında doğdu
Acınacak bir yaratık olarak.

Sicilius — Tabiat ana onu ecdadı gibi
İyi ve güzel yarattı.
Bütün dünyanın methini kazandı
Büyük Sicilius'un varisi diye.

1. Ağabey — Olgun bir erkek olunca
Var mıydı Britanyada biri
Ona benzesin, veya çeksin
Dikkatini, onun vekarını
Herkesten daha iyi
Tanıyan Imogen'in?

Anne — Neden evliliği boşa çıktı,
O yüzden sürüldü, Leonatus'ların
Mevkiinden atıldı, uzaklaştı
En çok sevdiği güzel
Imogen'in yanından?

Sicilius — Neden izin verdin Jachimo'ya
İtalyanın o adi adamına
Boş kıskançlıkla onun zihnini,
Kalbini zehirlemeye?
Onun kötülüğüne alay
Konusu olsun diye mi?

2. Ağabey — Bu yüzden huzurlu bölgemizi
Bırakıp geldik, anne ve babamızla
Biz, yurdumuz için savaşıırken
Cesurca düşüp ölmüştük;

Sadakatimizi, Tenantius'un adını
Şerefle korumak niyetiyle.

1. Ağabey — Böyle bir kahramanlığı Posthumus da
Gösterdi Cymbeline için.
Öyleyse, tanrıların kralı Jüpiter,
Neden geciktiriyorsun hâlâ
Onun hakkı olan şanı, şerefi?
Herşeyi ızdıraba çeviriyorsun.

Sicilius — Kristâl pencerelerini aç, bak.
Bu bahadır aileye artık çektiirme
Sert, ağır ve güçlü cezalarını.

Anne — Jüpiter, oğlumuz iyi insandır.
Al ondan acılarını, kederlerini.

Sicilius — Mermer sarayından bak, yardım et,
Yoksa biz zavallı hayaller durmadan
Tanrılar toplantısına seni
Tanrılığından şikâyet ederiz.

İki Ağabey — Yardım et Jüpiter yoksa ederiz şikâyet
Kaçarız yokmuş diye sende adalet.
(Jüpiter gökgürültüsü ve şimşekler arasında
iner. Bir kartal üzerinde oturmaktadır.
Hayaletler diz çökerler.)

Jüpiter — Aşağı bölgelerin önemsiz ruhları, susun,
kulaklarımı rahatsız etmeyin artık. Ne
cesaretle göklerde gürleyen beni ithama
kalkışıyorsunuz? Bilmiyor musunuz ki benim
gök yüzünden topladığım yıldırımların
aşağıdaki bütün asilerin başına yağar?
Elisium'un zavallı gölgeleri. Haydi, gidin

buradan ve solmak bilmeyen çiçeklerle örtülü yamaçlarınızda istirahat edin. Ölümle ilgili konular sizi üzmesin. Bu sizin işiniz değildir, bizim işimizdir, biliyorsunuz. Ben sadece en çok sevdiklerimin yoluna engeller çıkarırım. Daha çok haz versin diye nimetlerimi geciktiririm. İçiniz rahat olsun. Şimdi aşağı bir mevkide olan oğlunuzu bizim tanrısal gücümüz yükseltecek. Huzur ve rahata erişecek. Çektiği sıkıntılar boşa gitmedi. Doğarken yıldızımız Jüpiter semada yükseliyordu. Bizim mabedimizde nikâhı kıyıldı. Haydi, kalkın ve uzaklaşın. Prenses Imogen'in efendisi olacak, onun geçmişte kalan acıları karısını daha çok mutlu edecek. Onun gelecekteki iyi talihinin yazılı olduğu bu irademizi göğsünün üstüne bırakıyorum. Gidin artık. Bir daha da gürültünüzle hiddetinizi açığa vurmayın, aksi halde sabrımı taşırsınız. Kartalım, haydi havalan, kristâl sarayıma dönüyoruz.

(Yükselir.)

Sicilius

— Gökgürültüsüyle geldi. Tanrısal nefesi ateş gibiydi. Kutsal kuşu adeta bizi pençesiyle yakalayacakmış gibi eğildi. Yükselirken esen hava mutluluk dolu kırlarımızdan daha tatlı kokuyordu. Tanrı memnun olunca asil kartalı nasıl da gagasını ölümsüz kanatları arasında gezdiriyor ve onu pençesiyle biliyor.

Hepsi Birden—Sana teşekkürler olsun, Jüpiter.

Sicilius — Semanın mermer döşemesi kapanıyor. Bitmez ıııkla parlayan sarayına girdi. Haydi, gidelim. Mutluluğumuzun devamı için tanrımın kesin ve güçlü emrini eksiksiz yerine getirelim.

(Hayaletler kaybolur.)

Posthumus — (Uyanarak) Uyku, bana bir büyükbaba gibi davrandın, bana baba, anne ve iki ağabey bağııladı. Ah, alaya alındım gene; gitmişler. Doğmalarıyla beni bırakıp gitmeleri bir oldu. Ben de uyanığım işte. Büyüklerin lütuflarına umut bağlayan sefiller rüyadan böyle benim gibi elleri ve kalpleri boş uyanırlar. Yanılıyorum, değil mi? Pekçokları vardır ki mutluluğun rüyasını görmezler, hatta hakketmezler de, ama mutluluğa boğulmuşlardır. Ben de öyleyim. Bu şahane olay geldi başıma ancak niye, bilmiyorum. Hangi periler görünüyor burada? Bir kitap mı bu? Güzel bir kitap, bu yapmacık dolu dünyamız gibi olma, görünüşün içindekilerden daha görkemli olmasın. Söylediklerin, bizim soyluların tam tersine, doğruyu söylesin, sözünü tutsun.

(Okur) "Bir aslan yavrusu farkında olmadan ve aramadan yumuşak bir hava bulup onun tarafından kucaklanınca, ağır ve soylu sedir ağacından koparılmış dalları birçok yıl kuru kaldıktan sonra hayat bulup yaşlı gövdesiyle birleşince ve yeniden büyümeye başlayınca, işte o zaman Posthumus'un dertleri son bulacak, Britanya sulh ve refah içinde gelişip bahtiyar olacak." Halâ sürüyor rüya. Bir delinin saçmalaması. Ya da bir rüyada

duyulan saçma sözler. Bunlar değilse hiçbir şey değil. Ya da anlamsız sözler veya anlam çıkarılamayan sözler. Hangisi olursa olsun benim hayatımın hikâyesini anlatıyor; sade bunun için bile olsa saklayacağım onu.

(Gardiyanlar girer.)

1. Gardiyan – Haydi beyim, ölmeye hazır mısınız?

Pothumus – Çoktan beri hazırım. Ne bekliyoruz?

1. Gardiyan — Efendim, asılacaksınız. Buna hazırsanız fazla beklemeyeceksiniz.

Posthumus — Seyircileri ölümümle eğlendirebilirsem vazifemi yapmış sayacağım kendimi.

1. Gardiyan— Vazifeniz çok ağır efendim ama avantajları da var. Bu iş olup bitince kimsenizi para için rahatsız etmeyecek, eğlenmeniz karşılığı olarak meyhaneci hesap çıkarıp oradan ayrılma üzüntünüze endişe katmayacak. Nedir meyhane? Karnınız acıktı diye içiniz bayılarak girer, aşırı içki içip sallanarak çıkarsınız. Kazıklandınız diye bir de bunun üstüne bulut gibi sarhoş oldunuz diye kendinize sövüp sayarsınız. Hem beyniniz hem keseniz boşalmıştır. Hafifleyip adeta havalarda uçtuğu için beyniniz biraz sonra ağırlaşır sizi yere yatıracaktır, paracıkların ağırlığı gittiği için keseniz fazlasıyla hafiflemiştir. İşte bütün bu tersliklerden kurtulacaksınız biraz sonra. Birkaç liralık bir ip insanı ne büyük iyilikler yapar! Büyük hesapları derler, toplar. Ölümden başka borçlunuz, alacaklınız yoktur. O, geçmiş borçları, bugünkü borçları, gelecekteki borçları toptan öder. İp bir defa boynunuza geçti mi kalemi, defteri, hesabı halleder, bütün hesapları toptan kapatır.

Posthumus — Yaşamak seni nasıl neşeli yapıyorsa ölüm de beni o kadar mutlu ediyor.

1. Gardiyan — Öyledir efendim. Uyuyan insan dış ağrısı duymaz. Amma, sizin uyuyacağınız uykuya giden bir insan, hele onu yatağa yatıran cellât ise, cellâtla yer değiştirmeye hazırdır. Ne de olsa, efendim, ölünce ne tarafa gideceğinizi bilmiyorsunuz.

Posthumus — Üzülme dostum, ben biliyorum.

1. Gardiyan — Öyleyse sizce ölümün gözleri var. Onun hiç böyle gözlü resmini görmedim ya. Bildiğime göre ya sizin nereye gitmeniz gerektiğini bilme görevini yüklenenler size yol gösterir, ya siz bu işi hiç bilmeden üstünüze alırsınız, ya da rizikoyu göze alıp sorğu sual yerine gidersiniz. Bu yolculuğunuzun ucunda başınıza gelenleri anlatmak için geri geleceğinizi ise hiç sanmıyorum.

Posthumus — Söyleyeyim sana, dostum. Benim gideceğim yolda kimsenin onlara yol gösterecek göze ihtiyacı yoktur; tabii gözlerini kapayıp onları kullanmak istemeyenler başka.

1. Gardiyan — Ne garip değil mi, bir insan hiç görmemek için gözlerini bu kadar dikkatle kullansın? Eminim ki asılmakla gerçekleri görmemek için gözleri kapamak aynı şeydir.
(Bir Haberci girer.)

Haberci — Mahkûmun zincirlerini çöz, Kralın karşısına çıkaracağız.

Posthumus — Ne güzel haber! Sonunda serbest kalıyorum demek.

1. Gardiyan — Serbest mi kalıyor? Gel de şaşma!

Posthumus — Bir gardiyardan bile hür olacağım; ölümler kilit, kelepçe altına alınamaz.
(1. Gardiyan'dan başkaları çıkar.)

1. Gardiyan — Asılmaya bu kadar hevesli hiç kimse görmedim, sanki darağacıyla evlenip dünyaya minik darağaçları getirecek. Gene de doğruyu söyleyeyim. Romalı da olsa, ölmek istememeli; bundan daha ağır suçlular bile yaşamayı tercih ediyorlar. Eh, Romalılardan istemedikleri halde idama yollananlar çok. Onların yerinde olsam ben de istemecdim ya. Herkes aynı fikirde olsa, ama bu, namuslu bir fikir olsaydı... O zaman da ne gardiyan ne darağacına ihtiyaç kalırdı. Ben işsiz kalırdım. Gene de bu temennim iyi bir temenni galiba.(Çıkar.)

Beşinci Sahne

(Cymbeline'in çadırı.)

Cymbeline, Belarius, Guiderius, Arviragus, Pisanio, Lordlar, Görevliler ve Uşaklar.

Cymbeline — Tanrıların, tahtımı korumakla görevlendirdiği kahramanlar, yanıma gelin. Yüreğim kan ağlıyor ki o kadar bahadırca savaşıyor, giydiği paçavralarla süslü zırhlara bürünmüş kumandanları utandıran, çıplak göğsüyle delinmez kalkan taşıyanların önüne çıkan o fakir asker hâlâ bulunamadı . Onu bulanı kudretimiz dahilindeki bütün lûtuflara boğacağız.

Belarius — Bu kadar fakir bir insanda bu kadar asil bir hiddete hiç rastlamamıştım. Sefalet ve kederli bir yüzden başka hiç bir şey vaatmeyen bir insan nasıl olur da böyle kahramanlıklar yapabilir?

Cymbeline — Onu gören olmadı mı?

- Pisanio — Ölümler ve yaşayanlar arasında aradık; hiçbir izini bulamadık.
- Cymbeline — Hiç istemiyorum ama ona vereceğim ödüller gene bende kalacak. (Belarius, Guiderius ve Aviragus'a) Daha doğrusu bu ödüller size gidecek. Siz Britanya'nın kolu, yüreği oldunuz. Sizin sayenizdedir ki ülkemiz halâ ayakta duruyor. Artık sizlere nereli olduğunuzu sormanın zamanı geldi. Söyleyin.
- Belarius — Efendim, Cambria'lıyız, hür vatandaşlarız. Daha fazlasını söylersek hem yalan hem övünmek olur. Sadece dürüst kimseler olduğumuzu ilâve edebilirim.
- Cymbeline — Diz çökün. Kalkın, benim savaş alanlarında ünvanlarını alan şövalyelerim. Hep bize refakat edeceksiniz. Ünvanlarınızın gerektirdiği malı mülkü vereceğim hepinize. (Cornelius ve Hanımlar girer.)
- Cornelius — Selâmlar olsun, büyük Kral! Mutluluğunuza büyük gölge düşürmek bahasına söylemek zorundayım ki Kraliçe öldü.
- Cymbeline — Bir doktor böyle bir haberi verecek en son kişi olmalı ama düşününce kabul etmek gerekir ki tıp ilmi insanın ömrünü uzatır; ancak ölüm doktora da gelir. Nasıl öldü?
- Cornelius — Hayat gibi, dehşet verici bir şekilde, çıldırarak. Bütün insanlara zalimce davranmıştı, sonunda aynı şeyi kendine de yaptı. İzninizle, ölümünden önceki itiraflarını size nakledeyim. Sözlerini bitirdiği zaman da yanında gözleri yaşlı duran bu hanımlar, yalnız bir şey söylersem beni uyarsın.
- Cymbeline — Anlatın, lütfen.
- Cornelius — Önce sizi hiçbir zaman sevmeydiğini, sizi değil, sadece sizin ona sağladığınız mevkii

sevdiğini, sizin hükümdarlığınızla evlendiğini, sade tahtınıza zevcelik ettiğini, şahsınızdan öğrendiğini itiraf etti.

Cymbeline — Bunu hiç anlamamıştım. Ölürlen söylemeseydi bunları, ona bile inanmazdım. Devam edin.

Cornelius — Annesi gibi sevdiğine inandırdığı kızınızın ona bir akrep gibi görüldüğünü, kaçıp hayatına kurtarmasaydı zehirlemek üzere olduğunu itiraf etti.

Cymbeline — Ne şeytanlık! Kadınları anlamak mümkün mü acaba hiç? Daha var mı?

Cornelius — Var efendim, hem daha da kötüsü. İtiraf etti ki sizi öldürmek için kimyasal maddelerden bir zehir hazırlamıştı. Bir defa alınınca bu zehir dakikadan dakikaya hayat gücünüzü kemirecek ve ağır ağır, santim santim sizi eritip tüketecekti. Bu arada uyanık durarak, ağlayarak, size ihtimam göstererek, öperek, türlü gösterilerle sizin kalbinizi çalacak ve hünerleriyle sizi tamamen ele geçirdikten sonra oğlunun tahta varis olmasını sağlayacaktı. Ancak Cloten'in anlaşılmasız şekilde kayboluşu üzerine bütün ümidini kaybedip utancı da bir yana bıraktı ve hem Tanrıya hem de insanlara karşı beslediği kötü niyetlerini açığa vurdu. Hazırladığı şeytanca komploların sonuç vermeyişinden esef duydu ve cennet ümidini kaybetmiş olarak öldü.

Cymbeline — Nedimeler, bütün bunları duyduunuz mu?

Hanımlar — Duyduk efendimiz.

Cymbeline — Gözlerim beni aldatmış değil, güzel kadındı. Onun güzel sözlerini duyan kulaklarım da, onun görüldüğü gibi olduğuna inanan kalbim de aldanmış değil. Ondan kuşkulanmak kötülük

olurdu. Ah, kızım! Hareketlerimin budalalık olduğunu söyleyebilirdin; zaten başıma gelenlerde de bunu gösterdi. Tanrı hepimize yardım etsin.

(Lucius, Jachimo, Kâhin ve diğer Romalılar Muhafızlarla girer. Arkada Posthumus ve Imogen)

Lucius

— Efendim, siz de bilirsiniz, savaşın kaderi bu. Zaferi bir tesadüf sayesinde kazandınız. Biz yenseydik, hiddetimiz durulunca savaş esirlerimizi ölümle tehdit etmezdik. Madem ki tanrıların iradesi böyleymiş ve hayatlarımızın fidyesi ölümmüş, ölürüz. Gerçek Romalı yüreği taşıyanlar ölümü kayıtsızlıkla karşılar. Sonunu imparatorumuz Augustus düşünür. Benim öbür dünyaya hazırlığım bu kadar. Sadece bir ricada bulunacağım. Uşağım olan bu Britanyalının hayatını fidye karşılığında bağışlayın. Hiç bir efendinin bu kadar iyi kalpli, görevine bağlı, çalışkan, onun isteklerini yerine getirmeye hazır, sadık, becerikli, şefkatli bir uşağı olmamıştır. Onun meziyetleriyle desteklenen bu ricamı majesteleri asla geri çeviremez. Bir Romalının uşağıydı ama hiç bir Britanyalıyı incitmedi. Onu bırakın, hükümdarım ve geri kalan hepimizi öldürün.

Cymbeline

— Onu muhakkak daha önce gördüm, yüzü hiç yabancı gelmiyor. Oğlum, bu görünüşünle kalbimi kazandın, benim bir parçam oldun. Neden, niçin bilemiyorum. Hayatını ben bağışladım, efendine borcun yok. Benden ne istediğini söyle, benim cömertliğime ve senin mevkiine göre arzunu yerine getireceğim, bu savaş esirlerinden en soylusunun hayatı olsa

bile.

- Imogen — Dizlerimin üstünde size teşekkür ederim, majesteleri.
- Lucius — Yavrum, benim hayatım için yalvarmanı beklemiyorum, ama gene de biliyorum ki bunu yapacaksın.
- Imogen — Yok, hayır. Yapacak başka birşey var. Bana ölüm kadar acı gelen birşey görüyorum. Sevgili efendim, şimdilik hayatınız kendisini kurtarsın.
- Lucius — Uşağım benden nefret ediyor, beni terk ediyor. Sevgilerini çocuklarına bağlayanlar işte böyle hayâl kırıklığına uğrar. Ama neden böyle şaşkın bir hâlde?
- Cymbeline — Ne istiyorsun, çocuğum? Seni gittikçe daha fazla seviyorum. Benden ne isteyeceğini ona göre düşün. O baktığın adamı tanıyor musun? Söyle. Onun mu hayatının kurtarmak istiyorsun? Akraban mı, arkadaşın mı?
- Imogen — O, Romalı. Ben majesteleriyle ne kadar akrabaysam o da benimle o kadar. Üstelik tab'anız olduğum için size daha yakınım.
- Cymbeline — Neden öyleyse ona böyle bakıyorsun?
- Imogen — Efendim, sizinle yalnız konuşmama izin verirseniz anlatırım.
- Cymbeline — Tabii, memnuniyetle. Bütün dikkatimle dinleyeceğim seni. Adın ne?
- Imogen — Fidele, efendim.
- Cymbeline — Yavrum, benim özel uşağım olacaksın, ben de senin efendin. Haydi, gidelim. Rahatça konuş benimle.
- (Cymbeline ve Imogen biraz uzaklaşırlar.)
- Belarius — Bu çocuk ölümünden geri mi döndü?
- Arviragus — Bir kum tanesi bile öbürüne bunun ölen ve adı Fidele olan o gül yüzlü delikanlıya benzediği

kadar benzemez. Ne dersin?

Guiderius

— Aynı kişi gene canlanmış.

Belarius

— Susalım, ne olup bittiğini görelim. Bize bakmadı. Bekleyelim. İnsanlar birbirine benzer. O olsaydı eminim ki bizimle konuşurdu.

Guiderius

— Bu onun hayaleti olabilir mi?

Belarius

— Susup bekleyelim.

Pisano

— (Seyircilere) Bu benim hanımım. Hayatta olduğuna göre ne olursa olsun bundan sonra, önemi yok.

(Cymbeline ve Imogen öne gelirler.)

Cymbeline

— Gel, yanımızda dur. Sorunu yüksek sesle sor. (Jachimo'ya) Sen, efendi, ileri çıkıp bu delikanlıya cevap ver ve doğruyu söyle, aksi takdirde şerefimizle koruduğumuz ulu ülkemiz üzerine yemin ediyorum ki en korkunç işkenceler doğruyu yalandan ayırır. Haydi konuş onunla.

Imogen

— Bu bey parmağındaki şu yüzüğü kimden aldığını söylesin.

Posthumus

— (Seyircilere) Niye bunu öğrenmek istiyor ki?

Cymbeline

— Parmağınızdaki elmas taşlı yüzük size nereden geldi? Söyleyin.

Jachimo

— Söylediğim takdirde size ızdırap verecek olan şeyleri söylemezsem ben ebediyyen işkence çekeceğim.

Cymbeline

— Nasıl, bana mı?

Jachimo

— Saklamakla bana vicdan azabı veren şeyleri açıklamaya zorlandığım için çok memnunum. Bu yüzüğü alçaklıkla elde ettim. Senin sürgün yolladığın Leonatus'undu. Bunu duymak sana benden daha fazla acı verebilir ama bu dünyaya ondan daha soylu bir erkek gelmemiştir. Daha anlatayım mı, Lordum?

- Cymbeline — Hepsini, ne varsa anlat.
- Jachimo — O eşi bulunmaz kızın, -hatırlayınca kalbim kan ağlıyor ve hain ruhum titriyor- biraz müsaade edin, hiç iyi değilim.
- Cymbeline — Kızım mı? Ne olmuş ona? Kendini topla. Her şeyi duymadan ölmendense geri kalan hayatını yaşamını tercih ederim. Haydi, gayret et, konuş.
- Jachimo — Bir zamanda -o anı çalan saat ne uğursuzmuş- Romada, lânetli bir villadaydık. Bir ziyafet vardı- keşke yiyecekler zehir olsaydı, hiç olmazsa benim ağzıma götürdüklerim- orada, iyi kalpli Posthumus- ne diyeyim? Kötü insanlarla beraber olmayacak kadar iyi bir insandı. En nadir bulunan insanların en iyisi Posthumus, kederi içinde oturmuş bizi dinliyordu. Biz de İtalyan sevgililerimizin güzelliğini, en büyük hatibin en abartmalı sözlerini gölgede bıkakmak istermiş gibi övüp duruyorduk. Vücut bakımından Venüs'ün kendisi, dimdik duran Minerva, tanrıçaların biz ölümlüleri aşan tavırları bile geride kalıyordu. Sevgililerimiz karakteri, erkekleri bir kadına aşık eden bütün özellikleri üzerinde toplanmıştı. Evlilik tuzağının dışında, göze çarpan özellikleri-
- Cymbeline — Sabırsızlanıyorum, konuya gel.
- Jachimo — Hemen derin üzüntülerle dalmak istiyorsan, anlatacağım. Posthumus, aşık olan asil bir lord ve ona aşık prensesin kocası olarak ne yaptığımızı anladı ve övdüğümüz sevgililerimizi küçümsemeksizin -ki bu konuda erdemli ve sakindi- aşık olduğu karısının resmini sözleriyle çizmeye başladı. Sonra bu resme bir de ruh ve zekâ ilâve edince bizim

sevgililerimiz onunki yanında mutfak hizmetçileri gibi kaldı, ya da biz güzelliği anlatmaktan aciz dilsizler ve budalalar gibi göründük.

Cymbeline — Evet, evet; sadede gel.

Jachimo — Kızınızın iffetiyle başladı her şey. Posthumus'a göre Imogen'in soğukluğunun yanında iffet tanrıçası Diana bile sıcak aşk rüyaları gören bir kadın gibiydi. Bunun üzerine bu aşağılık ben, onun övgülerini kuşkuyla karşılayıp o zaman şerefli elinde taşıdığı bu yüzüğe karşı şu kadar altınla iddiaya giriştim. İddiaya göre karısını ikna ederek yatağına girecek ve Imogen'in ve benim ahlâksızlığımla bu yüzüğü ondan kazanmış olacaktım. Gerçek bir şövalye olan Posthumus, karısının namusuna güvenerek - ki bunun doğru olduğunu ben de gördüm - iddiayı kabûl etti. İddia, Apollo'nun arabasındaki bütün değerli taşlar üzerine bile olsaydı kabul ederdi zaten. Bu amaçla Britanyaya koştum. Sarayınızda beni gördüğünüzü hatırlarsınız, efendim. İşte orada Imogen'in kocasına beslediği temiz ve derin aşkla benim aşağılığımın arasındaki aşılmaz farkı gördüm. Bütün ümit ve arzularımı kaybetmiş olarak benim aceleci İtalyan beynim Britanyanın bu insanı gevşeten havasında bütün kötülüğüyle işlemeye başladı ve bir çıkış yolu buldum. Sözün kısası, öyle uydurma delillerle döndüm ki asil Leonatus'u karısının iffetsizliğine inandırıp aklını başından aldım. Imogen'in yatak odasındaki perdeleri, onların üzerindeki resimleri anlattım. Hırsızlıkla ele geçirdiğim bileziğini gösterdim, hatta vücudundaki bazı

benleri bile söyledim. Öyle ki Imogen'in iffet vaadinin benim tarafımdan bozulduğuna inanmak zorunda kaldı, Posthumus. Bunun üzerine - Ama galiba o şimdi karşımda.

Posthumus — (Yaklaşarak) Evet, karşıdayım, İtalyalı şeytan. Ben, ben, her yalana inanan budala, adi bir katil, hayat hırsızı, gelip geçmiş tüm kötülükleri nefsimde toplayan ben. Dürüst bir hakim yok mu, bana ip, hançer, zehir göndersin? Sen, Kral, en yavaş öldüren işkenceleri bilen cellâtlarını getir buraya. Ben, dünyanın bütün kötülüklerini hafif gösteririm çünkü hepsinden ağırlarımı işledim. Ben Posthumus'um, kızını öldüren Posthumus. Ama gene de bir alçak olarak, yalan söylüyorum. Bu dinsizce cinayeti işlemesi için benden daha az alçak bir sefili görevlendirdim. Imogen bir erdemler tapınağıydı. Yüzüme tükürün, taşılayın beni, üstüme pislik atın, sokak köpeklerini bana saldırtın. Bundan sonra her kötü insan Posthumus Leonatus adıyla anılsın ve her kötülük benimkinin yanında affedilir bir kabahat gibi görünsün. Ah, Imogen, kraliçem, hayatım, karım! Ah, Imogen, Imogen'im benim.

Imogen — Efendim, lütfen durun, beni dinleyin.

Posthumus — Benim acımla alay mı ediyorsun? Terbiyesiz uşak, senin yerin orası.
(Imogen'e vurur, Imogen düşer.)

Pisanio — Beyler yardım edin. Bize yardım edin. Ah, efendim Posthumus! Bu ana kadar Imogen'i öldürmüş değildin. Yardım edin. Şerefli hanımım benim.

- Cymbeline — Ne oluyor, anlamıyorum.
- Posthumus — Nedir bu kâbus?
- Pisanio — Hanımım, kendinize gelin.
- Cymbeline — Eğer duyduklarım doğruysa, tanrılar beni ümit ve zevkle öldürmek istiyorlar demektir.
- Pisanio — Hanımım, nasılsınız?
- Imogen — Gözüm görmesin seni. Beni zehirlemeye çalıştın. Git buradan, namuslu insanların yanında durma,
- Cymbeline — Bu, Imogen'in sesi.
- Pisanio — Hanımım, eğer size verdiğim kutuda faydalı bir ilacın olduğuna inanmasaydım tanrılar beni cehennemde çürütsünler. Onu bana Kraliçe vermişti.
- Cymbeline — Daha başka neler yaptı, acaba?
- Imogen — Ama beni zehirledi.
- Cornelius — Tanrım, Kraliçenin itiraf ettiği bir şeyi söylemeyi unuttum. Bu, senin suçsuz olduğunu isbat edecektir. Kraliçe dedi ki, "Eğer Pisanio, hanımına ilâç diye benden aldığı o zehri verdiyse şimdi bir fare gibi ölmüştür."
- Cymbeline — Bu da ne oluyor, Cornelius?
- Cornelius — Efendimiz, Kraliçe sık sık sık zehirler hazırlamamı ister, bunlarla zararlı hayvanların nasıl öleceğini görmek istiyormuş gibi davranırdı. Onun daha tehlikeli denemelere girişeceğinden korktuğum için zehir yerine ilâç yaptım. Bunu alanın hayatı sona ermiş gibi görünecek fakat kısa bir süre sonra bütün tabii melekeler normal çalışmaya başlayacaktı. Ondan içtiniz mi?
- Imogen — İçmiş olmalıyım, çünkü beni kendimden geçirdi.
- Belarius — Çocuklarım, bizi aldatan bu oldu.
- Guidcrius — Öyleyse bu, Fidele.

- Imogen — Seni seven karını neden kaldırıp attın. Şimdi bir uçurum kenarında olduğumuzu farzet ve beni gene at. (Posthumus'u kucaklar.)
- Posthumus — Ruhum benim, ben ölünceye kadar böyle içimde kal.
- Cymbeline — Benim etim, kanım, çocuğum. Aptal biriyim gibi beni bu olup bitenlerin dışında bırakma. Bir şey söyleyecek misin?
- Imogen — (Diz çökerek) Hayır duanızı isterim, efendim.
- Belarius — Bu genç kadını bu kadar sevdiğinize şaşmayın; bir sebebi var.
- Cymbeline — Üzerine dökülen gözyaşlarım mukaddes su yerine geçsin. Imogen, annen öldü.
- Imogen — Buna çok üzüldüm, efendim.
- Cymbeline — Ah, kötü bir insanmış. Onun yüzünden burada, böyle garip bir şekilde toplandık zaten. Oğlu da uzaklaşıp gitti, nerede olduğu bilmiyoruz.
- Pisanio — Majesteleri, artık korkacağım bir şey kalmadığı için doğruyu söyleyeceğim. Hanımefendimin kayboluşu üzerine Lord Cloten kılıcını çekip ağzından köpükler saçılarak üzerime saldırdı ve onun nereye gittiğini söylemezsem beni derhal öldüreceğine yemin etti. Bir rastlantıyla, efendimin tuzağı olan mektup cebimdeydi. Mektuba inanarak Prensesi Milford yakınındaki dağlara aramaya gitti. Benden zorla aldığı efendimin elbiselerini giydi. Çıldırılmış gibiydi. Ahlâksızca bir amaçla ve hanımımın namusuna tecavüz etmeye yemin ederek aceleyle uzaklaştı. Sonra başına ne geldiğini bilmiyorum.
- Guiderius — Hikâyeyi ben bitireyim, onu orada öldürdüm.
- Cymbeline — Tanrılar korusun! Yaptığın kahramanca işlerden sonra seni cezalandırmak istemiyorum.

- rum. Haydi, yiğit genç, söylediğini inkâr et.
- Guiderius — Söyledim bir kere. Öldürdüm onu.
- Cymbeline — Ama o bir prensti.
- Guiderius — Ama bir prens gibi davranmıyordu. Bana ettiği hakaretler hiç de bir prensin hareketi gibi değildi. Beni öyle kelimelerle tahrik etti ki fırtınalarla çalkalanan deniz bana öyle bağırıyordu ona da saldırırdım. Kafasını kestim. Burada olup aynı hikayeyi anlatmadığı için de memnunum.
- Cymbeline — Senin için üzüliyorum. Kendi ağzınla kendini mahkûm ettin, kanunumuzun emri yerine getirilecek. Cezan idamdır.
- Imogen — Ben de o başsız adamı kocam sanmıştım.
- Cymbeline — Suçluyu bağlayıp huzurumuzdan çıkarın.
- Belarius — Kral, dur. Bu öldürdüğünden daha soylu bir adamdır, ecdadı seninkilerden aşağı kalmaz ve senin uğruna çarpışıp yara alan bir alay Cloten'den daha fazla hakketmiştir senin lûtfunu. (Muhafıza) Kollarına dokunma, onlar bağlanmak için yaratılmadı.
- Cymbeline — İhtiyar asker, hiddetimizi uyandırarak henüz ödüllendirmediğimiz değerini aşağılamak mı istiyorsun? Nasıl bizim kadar iyi bir aileden olabilir?
- Arviragus — Bu konuda çok ileri gitti.
- Cymbeline — Ve bu yüzden öleceksin.
- Belarius — Üçümüz de ölebiliriz ama içimizden ikisinin bu genç için dediğim gibi olduğunu isbat edebilirim. Evlâtlarım, benim için tehlikeli ama sizin için herhalde faydası olacak bazı şeyleri açıklamam gerekiyor.
- Arviragus — Senin başına gelecek tehlike bizim için de tehlikedir.
- Guiderius — Bize gelecek fayda senin içindir de.

- Belarius** — Öyleyse anlatayım. Ulu Kral, senin Belarius adlı bir kumandanın vardı.
- Cymbeline** — Ne olmuş? O sürgüne gönderilmiş bir haindir.
- Belarius** — İşte o, bu yaşı, bu şekli aldı sonunda. Evet, sürülmüştü ama hain olduğunu kabul etmiyorum.
- Cymbeline** — Alın, götürün. Bütün dünya bir araya gelse onu kurtaramaz.
- Belarius** — Bu kadar aceleci olma. Oğullarına baktım, onları yetiştirdim. Bunun masraflarını öde.
- Cymbeline** — Oğullarıma bakma, yetiştirme mi?
- Belarius** — Çok sert ve kaba davrandım. Önünde diz çöküyorum. Kalkmadan önce oğullarım hakları olan mevkii elde etmiş olacaklar, ondan sonra ihtiyar babalarına ne olursa olsun. Ulu Kral, bana baba diyen ve oğullarım olduklarını sanan şu iki soylu genç benim çocuklarım değildir. Onlar sizin canınız, kanınız, özbeöz oğullarınızdır.
- Cymbeline** — Ne, benim çocuklarım mı?
- Belarius** — Ve siz de onların babasısınız. Ben, ihtiyar Morgan, bir zamanlar sürgüne mahkûm ettiğiniz Belarius'um. Bütün suçum, bu yüzden çarpıldığım ceza ve ihanetim sadece senin bir kaprisinde toplanıyordu. Yaptığım kötülük, çektiğim cezadan ibaretti. Bu prenslere - evet, gerçek prenstir onlar - bu son yirmi yıl içinde ben baktım, bütün bildiklerimi onlara öğrettim. Benim nasıl bir asker olduğumu majesteleri bilir. Sürgün edilmem üzerine dadıları Euriphile çocukları çaldı, ben de onunla evlendim. Bu çocuk hırsızlığını benim teşvikimle yapmıştı. Adeta hareketimin cezasını, onu daha yapmadan çekiyordum. Sadakatimin böyle karşılık bulması beni

ihanete sürükledi. Onları kaybetmekle duyacağınız derin acıyı düşündükçe onları çalmamın intikam amacıma uyduğunu görüyordum. Fakat merhametli Kral, işte oğullarınız gene yanınızda, ben ise dünyada sahip olduğum en yakın iki dostumdan ayrılıyorum. Dünyayı örten gökyüzünün bütün iyilikleri şebnem gibi onların üstüne yağsın. Onların iyiliği ve güzelliği bütün semayı yıldızlar gibi kaplamaya yeter.

Cymbeline — Bunları söylerken ağlıyorsun. Üçünüzün ülkemize yaptığınız hizmet, anlattıklarınızdan daha şaşırtıcı. Çocuklarımı kaybetmiştim. Bunlarsa, onlardan daha değerli iki oğlu nerede bulabilirim?

Belaruis — Biraz izin verin. Polydore dediğim bu bey, sizin büyük oğlunuz, gerçekte Guiderius'tur. Cadwal adını verdiğim bu ikinci oğlunuz ise Arviragus'tur. Annesinin yaptığı çok ince süslerle işlenmiş bir örtüye sarılmıştı. Daha fazla isbat gerekirse kolayca getirebilirim.

Cymbeline — Şaşkınlık içindeyim. Sanki bu üç çocuğum dünyaya yeniden gelmiş gibi seviniyorum. Hiçbir anne bebeğini doğurunca benim kadar memnun olmamıştır. Sanki yıldızlar yerinden kaymış da sonra eski krallıklarında hüküm sürmek için geri gelmişler gibi. Imogen, bu yüzden bu ülkenin tahtını kaybediyorsun.

Imogen — Hayır efendim, bu yüzden iki yeni dünya keşfettim. Benim iyi kalpli ağabeylerim, gene karşılaştık işte. Ben sizden daha doğru konuşmuşum. Sizin kızkardeşinizken siz beni erkek kardeş sandınız, ben ise gerçekte olduğu gibi sizi ağabeylerim olarak gördüm.

Cymbeline — Daha önce karşılaştınız mı?

- Arviragus** — Evet efendim.
- Guiderius** — İlk görüşte birbirimizi sevip bağlandık ve bu sevgi onu ölü sandığımız ana kadar sürdü.
- Cornelius** — Bu da Kraliçenin verdiği ilâç yüzünden oldu.
- Cymbeline** — İçgüdüğü böyledir işte. Bütün olup bitenleri duymak istiyorum. Olaylar çok çabuk gelişti. Hâlâ öğrenmek istediğim şeyler var. Ancak hepsini duyunca merakım tatmin olacak. Nerede, nasıl yaşadın? Ne zaman Romalı esirimizin uşağı oldun? Kardeşlerinden nasıl ayrıldın? Onlarla ilk olarak nasıl karşılaştın? Saraydan niye kaçtın? Nereye gittin? Bu gibi şeyler, üçünüzün hangi amaçla savaşa katıldığınız, şu anda aklıma gelmeyen başka sorular, bunlara bağlı başkaları, bir olayın başka olaya yol açması, hepsini öğrenmek istiyorum. Ama ne zaman ne de yer buna elverişli değil, sorularımızı sonra sorarız. Bir yanda Posthumus Imogen'i bir daha kaybetmemek istermiş gibi ona sarılmış, Imogen ise kocasından gözünü ayıramıyor. Kardeşleri, ben, kocası sevinç ve hasretten kime bakaçağımızı bilemiyoruz. Hepimiz mutluyuz. Gidip mabedi kurbanlarımızın dumanlarıyla dolduralım. (Belarius'a) Sen benim kardeşimsin, seni hep böyle kabul edeceğiz.
- Imogen** — Benim de babam sayılırsın. Bana yardım ederek bu mutlu ana erişmemi sağladın.
- Cymbeline** — Bu zincirlere vurulmuş insanlardan başka hepimiz mutluluğu son damlasına kadar tattık. Onlar da bunu bizimle paylaşarak şenlensinler.
- Imogen** — Sevgili efendim, size borcum henüz ödenmiş değil.

- Lucius — Mutluluğun hiç sona ermesin.
- Cymbeline — Tek başına o kadar mükemmel çarpışan asker buraya şimdi ne kadar yakıştırdı ve bir kralın şükran duygularını ne güzel süsledi.
- Posthumus — Kralım, bu üç kahramanın yanında her türlü ümidini kaybedip dövüşen o asker bendim. Kıyafetim o zamanki amacıma uyuyordu. Söyle Jachimo, seni altedip hayatına alabilecek olan o asker bendim.
- Jachimo — (Diz çökerek) Gene yerdeyim ama önceden senin gücündü beni eğen, şimdi ise vicdan azabımın ağırlığı. Sana defalarca borçlandığım hayatımı al, yalvarırım. Ama önce yüzüğünü vereyim, sonra da şimdiye kadar sadakat yemini eden en sadık prensesin bileziğini.
- Posthumus — Benim önümde diz çökme. Senin üzerindeki gücümü sana hayatını bağışlamak, sana duyduğum hıncı seni affetmek için kullanıyorum. Yaşa ve insanlara karşı daha dürüst ol.
- Cymbeline — Ne asilce bir karar! Biz de cömert olmayı damadımızdan öğreniyoruz. Sözüm,"herkes affedildi" olacaktır.
- Arviragus — Yanımızda savaşarak kardeşimiz gibi bize yardım ettiniz, şimdi ise gerçekten kardeşimiz olduğunuzu öğrenmek yürüğimizi coşturuyor.
- Posthumus — Sizi sevip sayacağım, Prensler. Romalı asil, kâhininizi çağırır mısınız? Uyurken ulu Jüpiter'in kartalına binmiş olarak indiğini hayal ettim. Yakınlarımla hayaletleri de beni ziyaret ettiler. Uyanınca bu yazıyı göğsüme bırakılmış buldum. Söylenenler o kadar anlaşılmaz ve o kadar anlamsız ki birşey çıkaramıyorum. Ustalığını gösterip

bize bunu açıklasın.

Lucius
Kâhin
Lucius
Kâhin

- Philarmonus!
— Buradayım, efendim.
— Oku ve ne demek istediğini söyle.
— (Okur.) "Bir aslan yavrusu farkında olmadan ve aramadan yumuşak bir hava bulup onun tarafından kucaklanınca, ağır ve soylu sedir ağacının koparılmış dalları birçok yıl kuru kaldıktan sonra hayat bulup yaşlı gövdesiyle birleşince ve yeniden büyümeye başlayınca, işte o zaman Posthumus'un dertleri son bulacak, Britanya sulh ve refah içinde gelişip bahtiyar olacak." Bu aslan yavrusu sensin Posthumus, çünkü soyadın Leonatus, yani "aslandan doğmuş". (Cymbeline'e) "Yumuşak bir hava" erdemlerle dolu kızıdır. Latince yumuşak hava "mollis aer" dir. Bundan "zevce" manasına gelen "mulier" çıkar ve kızınızın sadık bir zevce olduğunu gösterir. Bu da kehanete uyar. (Posthumus'a) Karını işte bilmeden, aramadan buldun ve temiz bir hava gibi seni sarıyor.

Cymbeline
Kâhin

- Anlamı varmış bunun.
— Ulu Kral, soylu sedir ağacı seni temsil ediyor. Koparılmış dalların ise iki oğlunu. Onları Belarius kaçırdığı zaman uzun yıllar ölü sanıldılar. Fakat şimdi canlandılar ve görkemli gövdeyle gene birleştiler. Onların çocukları ve torunları Britanya için barış ve refah vaadediyor.

Cymbeline

- Evet. Barışla başlayalım. Caius Lucius, galip geldiysek de Sezar'a ve Roma İmparatorluğuna bağlılığımızı kabul ve her zamanki vergimizi ödemeyi taahhüt ediyoruz. Bundan bizi, onu ve oğlunu tanrıların adaletinden çok

ağır bir şekilde cezalandırdığı kötü kalpli kraliçemiz caydırmıştı.

Kâhin

— Gökyüzündeki tanrılar bu barışın ahengine ahenk katıyorlar. Harareti yeni yeni soğumaya başlayan bu savaşın ilk kılıcı çekilmeden önce Lucius'a yaptığım rüya yorumu şimdi tam olarak gerçekleşti. Güneyden batıya doğru gittikçe yükselerek uçan Roma kartalı küçüldü ve böylece güneşin şuaları içinde kayboldu. Bu da şunu gösteriyor ki Roma kartalı, yani İmparator Sezar, burada, batıda parıldayan Cymbeline'le dostluğunu sürdürecektir.

Cymbeline

— Tanrılara şükredelim. En kutsal sunaklarımızdan kıvrımlar yaparak çıkan dumanlar onlara doğru yükselsin. Bu barışı bütün vatan-daşlarımıza bildirelim. Gidiyoruz, haydi. Bir Roma ve bir Britanya bayrağı dostça ve yan yana dalgalansın. Böylece Lud şehrinden geçsinler. Ulu Jüpiter'in mabedinde barışımızı imzalayıp şenlik ve ziyafetlerle mühürleyelim. Henüz ellerdeki kan silinmeden barışla mühürlenene ilk savaş bu.
(Çıkarlar.)

William Shakespeare Cymbeline

Türkçesi : Prof. Dr. ENGİN UZMEN

Cymbeline, William Shakespeare'in (1564-1616) "Romanslar" adı verilen son oyunlar grubuna aittir. Onyedinci yüzyılın ilk on yılında yazılan dört oyundan biri olan **Cymbeline**, bir yandan Shakespeare'in romantik öğeler taşıyan ilk komedilerindeki bazı temaları tekrar ederken diğer yandan da bir insan ve dram yazarı olarak Shakespeare'in kazandığı deneyimleri ve olgunlaşmış hayat görüşünü yansıtır. **Cymbeline** çok çeşitli olaylar ve değişik mekânlar içinde hareket eden iyi ve kötü insanları canlandırır, yapılan hataların pişmanlıkla ve onları telâfi gayretiyle ortadan kalktığını, çekilen acıların hakedilmiş ve olgunlukla özümsenen bir mutluluğa dönüştüğünü gösterir.

ISBN 975-533-017-8

